

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Város Önkormányzata

2023-2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	5
1. Bevezetés.....	5
1.1 Budapest Főváros IV. kerület bemutatása	6
1.2 Értékeink, küldetésünk.....	14
1.3 Célok	14
2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	17
2.1 Jogszabályi háttér bemutatása	17
2.2 Stratégiai környezet bemutatása	18
2.3 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, konceptiókkal, programokkal.....	19
2.4 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása	23
2.5 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	23
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	24
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet	24
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	25
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	37
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	47
3.4.1 Önkormányzati lakásgazdálkodás	47
3.4.2 Fecskeházi pályázat	50
3.4.3 Hajléktalanság kérdése.....	51
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete	55
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	58
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása.....	65
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	66
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	67
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	69
4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek.....	69
4.2 Család- és Gyermekjóléti Központ.....	70
4.2.1 A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében végzett feladatok:	72
4.2.2 A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységei.....	77

4.2.3 „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona.....	80
4.3 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	82
4.4 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése.....	82
4.5 Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység az iskolákban.....	87
4.6 Védőnői Szolgálat.....	88
4.7 Gyermekorvosi ellátás.....	101
4.8 Bölcsődei nevelés.....	102
4.9 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	108
4.9.1 Óvodai ellátás.....	108
4.9.2 Iskolai nevelés	111
4.10 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása. ...	119
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	121
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége.....	121
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások.....	125
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.....	127
5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak.....	128
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	129
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben.....	130
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések.....	130
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	131
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	132
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői.....	132
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete.....	137
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	138
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	142
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	144
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	146
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	146
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	149
7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	150
7.4. Fogyatékkal élő sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen ..	151

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések	152
7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	152
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	154
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	155
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	156
1. A HEP IT részletei	156
1.1 A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	156
1.2 Jövőképünk.....	157
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	158
3. Megvalósítás.....	169
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	169
3.2 A megvalósítás folyamata	169
3.3 Monitoring és visszacsatolás	172
3.4 Nyilvánosság	173
3.5 Kötelezettségek és felelősség	173
3.6 Érvényesülés, módosítás	174
4. Elfogadás módja és dátuma	175
1. számú melléklet.....	176

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

1. Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021. 06. 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Törvényi kötelezettség továbbá, hogy az ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szervek és többségi állami tulajdonban álló jogi személyek kötelesek esélyegyenlőségi tervet elfogadni, amely a hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele lesz, illetve lehetőséget teremt a települési önkormányzatok számára, hogy hazánk esélyegyenlőségi programjában meghatározott célokkal összhangban, helyi esélyegyenlőségi programot fogadjon el. A dokumentum célja, hogy elemezze a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az ezen csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a célok megvalósításának tervezett ütemezését.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Rendkívül fontos, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

1.1 Budapest Főváros IV. kerület bemutatása

A főváros északi kapuja, Budapest Főváros IV. kerület, Újpest 18,82 négyzetkilométeren terül el. Újpest a Duna bal partján kialakult önálló földrajzi egység, újkori története és fejlődése az 1830-as években indult meg. A területen 1840-ben már önálló községi szervezet működött, és földrajzi környezete, kedvező adottságai, Pest közelsége, és kiemelkedő közlekedési lehetőségeinek köszönhetően Újpest ideális területe volt az ipartelepítésnek.

Újpest piactere

Újpest az 1870-es évek végére az ország legnagyobb lélekszámú nagyközsége lett, alig 30 év múltán, 1907-ben a település városi rangra emelkedett; első polgármestere a lokálpatrióta dr. Ugró Gyula volt. Újpest ekkor már rendelkezett kikötővel, a városalapító Károlyi család segítségével önálló kórházzal, postahivatallal.

Az újpesti víztorony egy 1913-as képeslapon

A város gyors gazdasági, urbanisztikus és kommunális fejlődésnek indult: ebben az időszakban tűzoltólaktanya, vágóhíd épül, a kövezett utakat éjjel villannyal világítják meg, vezetékes víz van, kiépítik a szennyvízcsatorna hálózatot, valamint van, bírósága, színháza is.

Ebben az időszakban Újpesten tovább növekedik az iparosodás foka a börgyártásnak, az asztalosipari és az elektromos gépgyártásnak köszönhetően, amelynek révén a kerületben

több ezer munkást foglalkoztatnak a helyi gyárak. Ekkortájt alapították az Izzót (későbbi Tungsram), a Chinoint és a Magyar Pamutipari Rt.-t is. A fejlődésnek köszönhetően 1910-re a kerület hazai viszonylatban az ipari termelésben a negyedik helyen állt.

A város történetének jelentős állomása 1929, hiszen Újpest ekkor nyerte el a megyei jogú város címet. Járásbírósága, villamos erőműve, takarékpénztára, sportlétesítményei, oktatási intézményei, zeneiskolája, számos bejegyzett egyesülete és kereskedelmi egysége, 38 ipari vállalata van, amelyek közül sok országos jelentőségű (pl.: Wolfner Bőrgyárak, Chinoin, Egyesült Izzó).

Életkép a régi Újpestről

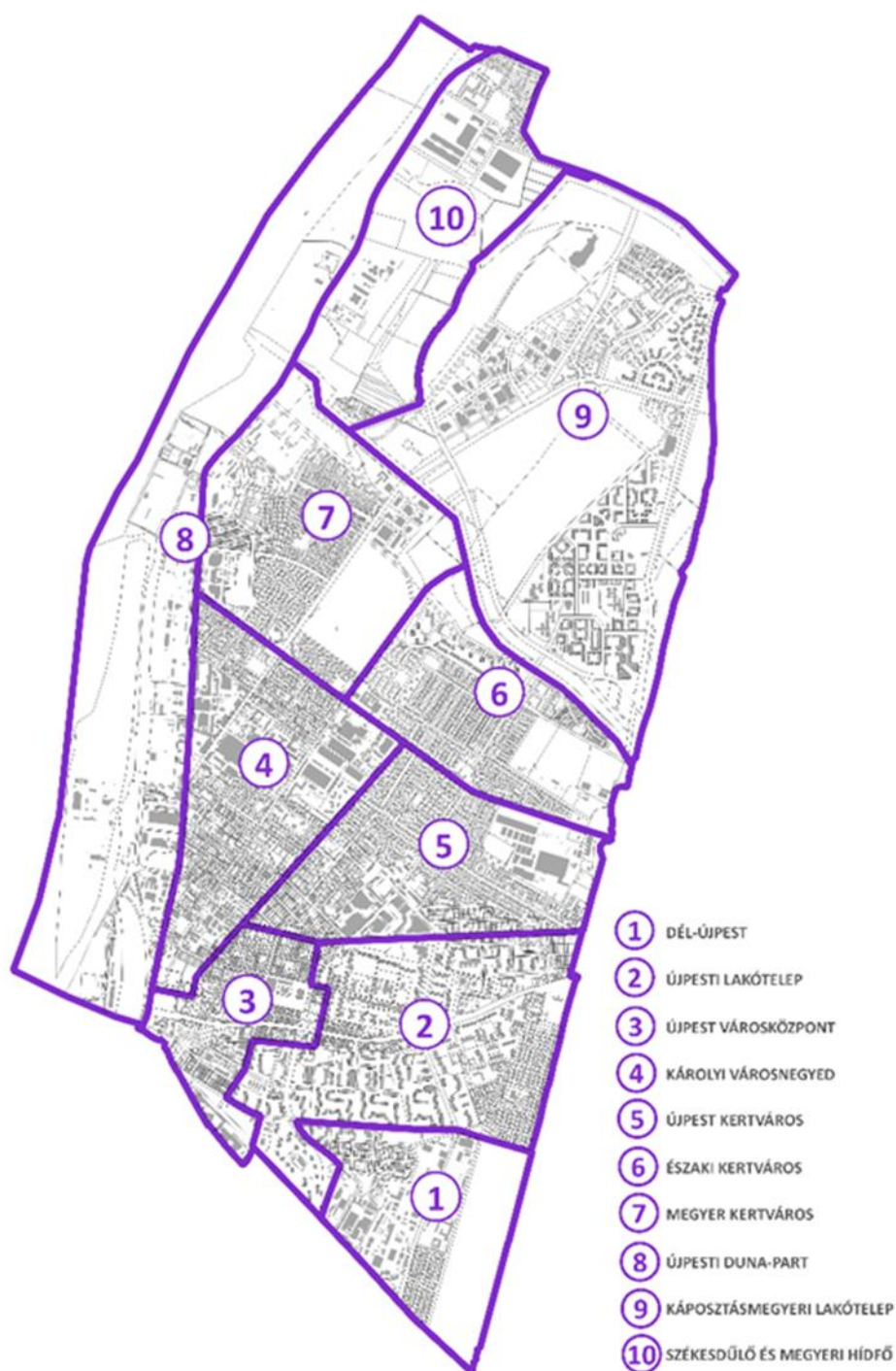
A város nem feledkezett meg a perifériára szorultakról és a fogyatékosokról sem: gyermekkorház, vakok otthona, szegényház, szociális konyha működött a településen. A II. Világháború által okozott károk jelentős mértékben visszavetették Újpest fejlődését, a háborús pusztítás és veszteség mellett 1945-ben árvíz is sújtotta a várost. Az 1940-es évek végére - akárcsak az ország más területein - itt is megtörténtek az államosítások.

Az 1950-es év nagy fordulatot hozott Újpest életében: a várost a főváros közigazgatásához csatolták és ezzel megszűnt önállósága, így fejlődése, sorsa Budapest fejlesztésén belül folytatódott. A fejlesztéspolitika, bár megtartotta a kerület gyárvárosi jellegét és fejlesztette iparát, átalakította a városképet is: lakótelepek jöttek létre a régi temetők, szűk utcák és a földszintes házak helyén. Ezzel az intézkedéssel ugyan egységesebb körülményeket biztosítottak a mindennapi élethez, de uniformizálták a városrészt, ennek köszönhetően pedig nagy részben kicserélődött a lakosság.

1983-ban kezdetét vette Újpesten belül egy új városrész kialakítása, Káposztásmegyeré. A városrészt napjainkban az 1983 és 1990 között házgyári előre gyártott vasbeton elemekből ("panelekből") épült Káposztásmegyeri lakótelep és a 2000-es években létesült Homoktövis lakópark alkotja, továbbá a lakópark szomszédságában található, folyamatosan fejlődő észak-pesti ipari park.

Újpest állandó lakosainak száma 2021. december 31-én 93.402 fő volt.

A 2008-ban elkészített Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) 10 városrészre osztotta Újpest területét.

Újpest városrészei, Forrás: ITS 2021-2027

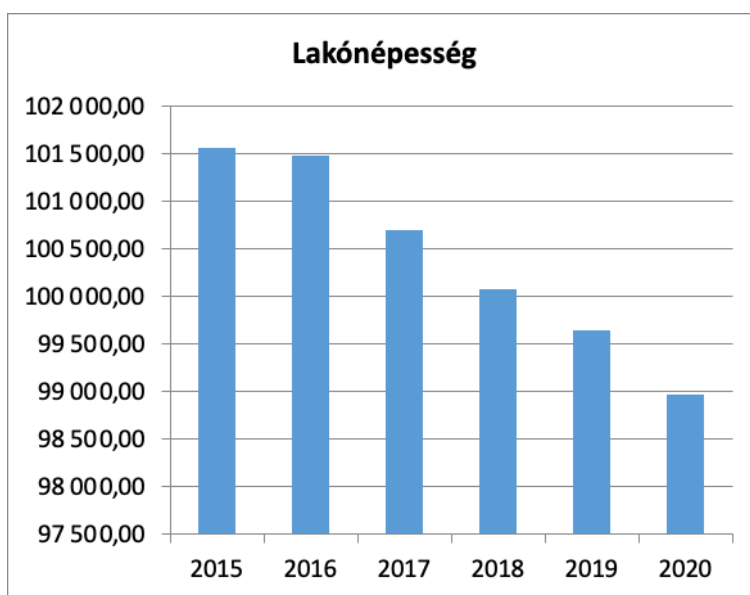
Újpest állandó lakónépessége csökkenő tendenciát mutat, melyet az alábbi diagram szemléltet. Ez a csökkenés nem csak Újpestre jellemző, hanem Budapest összes kerületére, illetve egész Magyarországra. A népességfogyás fő oka, hogy egyre több fiatal vándorol ki más országba, és sokan családot is külföldön alapítanak. Ennek az eredménye, hogy a gyermekek születésének aránya is nagyban lecsökken. Továbbá, az utóbbi években egyre népszerűbbé vált a fővárosból az agglomerációba való kiköltözés. Ez a tendencia Újpesten is megfigyelhető, az elmúlt években sokan költöztek ki a környező városokba, településekre.

Lakónépesség száma az év végén

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	101 558,00	bázis év
2016	101 480,00	99,92%
2017	100 694,00	99,23%
2018	100 071,00	99,38%
2019	99 636,00	99,57%
2020	98 971,00	99,33%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzat

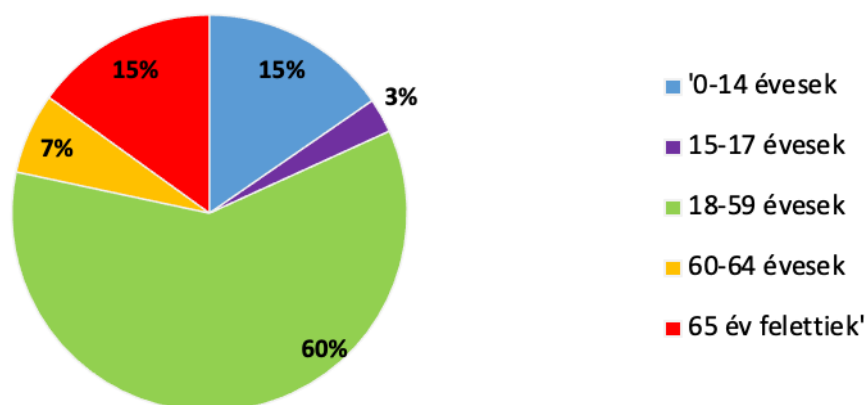

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzat

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

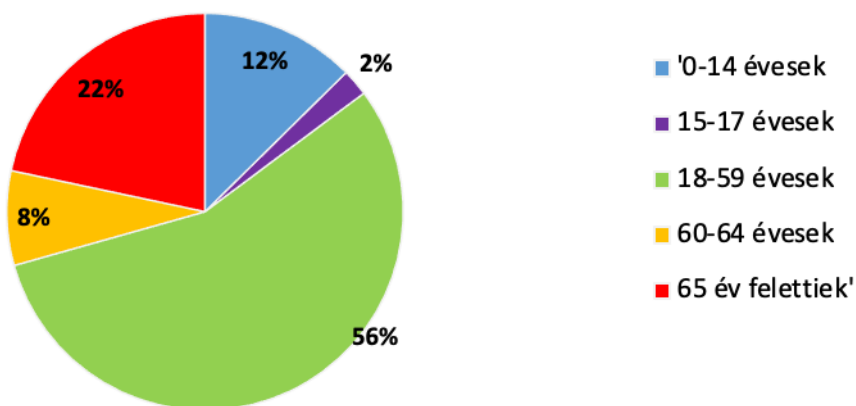
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	44 834,00	52 459,00	97 293,00	46,08%	53,92%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2 558,00	2,63%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	6 902,00	6 622,00	13 524	7,09%	6,81%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 263,00	1 149,00	2 412	1,30%	1,18%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	26 956,00	29 281,00	56 237	27,71%	30,10%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	2 952,00	4 037,00	6 989	3,03%	4,15%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	6 761,00	11 370,00	18 131	6,95%	11,69%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

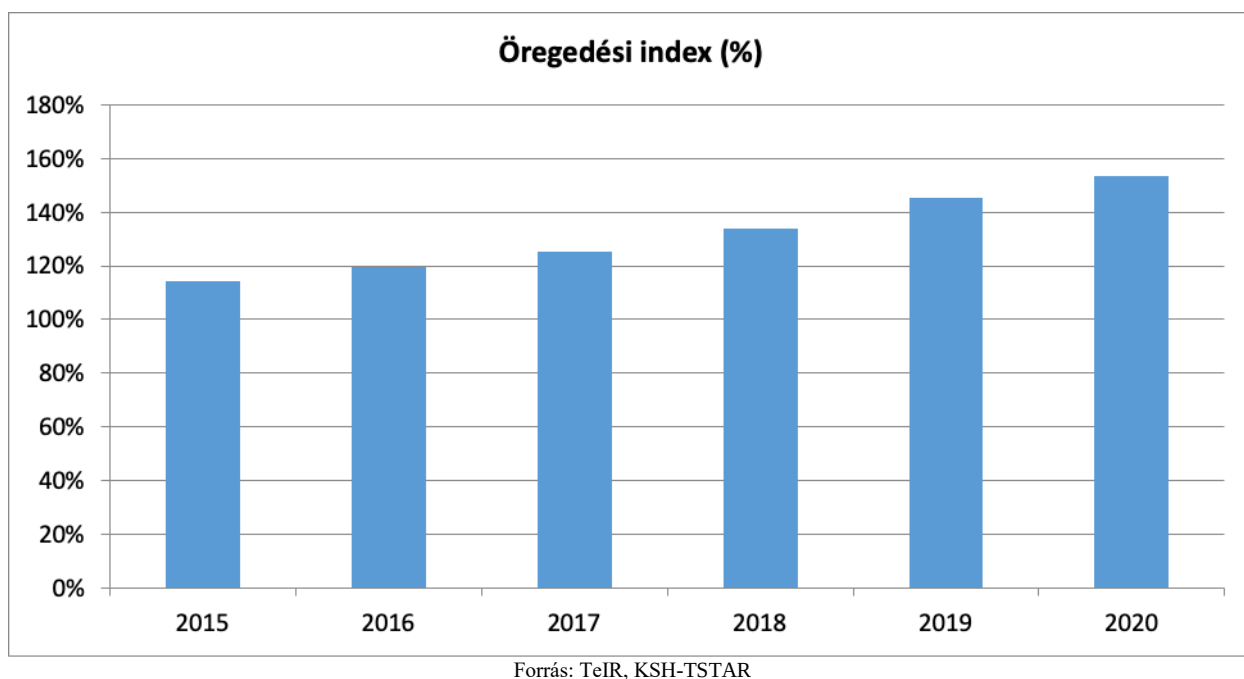

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Újpesten is megfigyelhető az az országos tendencia, miszerint a társadalom egyre inkább előregedik és a népesség csökken.

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	16 288,00	14 225,00	114,50%
2016	16 841,00	14 081,00	119,60%
2017	17 341,00	13 851,00	125,20%
2018	18 131,00	13 524,00	134,07%
2019	18 916,00	13 026,00	145,22%
2020	19 398,00	12 637,00	153,50%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzat			

A COVID19 világjárvány hatására az utóbbi években sok család döntött úgy, hogy kerttel rendelkező házba költözik a környező városokba, településekre. Ez a tendencia Újpesten is megfigyelhető, az elmúlt években sokan költöztek ki az agglomerációba.

Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	2,63
2016	-3,43
2017	-6,74
2018	-6,25
2019	-5,58
2020	-12,10

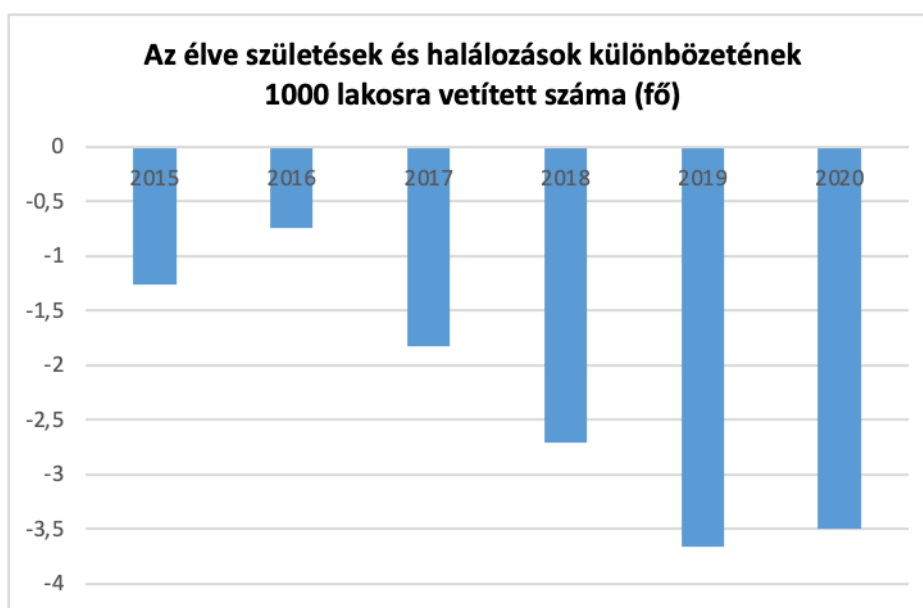
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakosok számának csökkenése betudható továbbá az általános népességfogyásnak. Az alábbi grafikonon látható, hogy az elmúlt években a természetes szaporodási index folyamatosan negatív értéket mutat, azaz a kerületben a halálozások száma jóval meghaladja a születések számát

Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-1,26
2016	-0,75
2017	-1,83
2018	-2,71
2019	-3,66
2020	-3,50

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Újpesten is megfigyelhető az az országos tendencia, miszerint a társadalom egyre inkább elöregedik és a népesség csökken.

1.2 Értékeink, küldetésünk

Az esélyek egyenlősége, azaz az esélyegyenlőség alapvető érték és elv a modern társadalmakban. Érvényre juttatása elősegíti, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen hozzáférni a jó minőségű köz- és magánszolgáltatásokhoz, a képességeinek megfelelő munkahelyhez, a kultúrához, oktatáshoz és a tartalmas emberi élethez kapcsolódó más javakhoz. Az esélyegyenlőség elve alapján lehetőség van az úgynevezett pozitív diszkrimináció alkalmazására, amely alapján preferált a hátránnyal induló emberek előnyben részesítése az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal élő, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Budapest Főváros IV. Kerület Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a kerület működését, fejlesztését és jövőjét meghatározó alapvető dokumentumaiban, intézkedéseiben és a mindennapi kommunikációjában. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek és fejlesztési elképzelések kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület lakosságának szemléletváltását is. Ennek eszközei a helyi szabályozás, a támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

1.3 Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával az alábbi alapelveket kívánja érvényesíteni:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye
- a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elve
- a diszkriminációmentesség
- a szegregációmentesség
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megtétele.

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának alapvető célja, hogy a kerület olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, amely szerint minden ember számára egyenlő esélyeket kell biztosítani és ezzel párhuzamosan közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet alapján.

Az önkormányzat célja olyan intézkedések, eljárások és programok megfogalmazása, amelyek:

- egyértelműen hozzájárulnak egy összetartó, szolidáris közösség megerősítéséhez a hátrányos diszkrimináció megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- lehetővé teszik a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik és beazonosítják az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét, veszélyeit és kockázatait,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának elsődleges célja számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) meghatározásra kerülő, településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, valamint helyzetét az adott településen.

Jelen dokumentumban bemutatásra kerül a célcsoportba tartozókra vonatkozóan a közszolgáltatásokhoz történő hozzáférésük körülményei, ezen keresztül az elemzés feltárja az egyes területeken jelentkező problémákat, ellentmondásokat

Az adatok és a belőlük levont következtetések és elemzések alapján meghatározásra kerülnek a célcsoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatok, továbbá azon területek,

amelyek az egyenlő bánásmód érvényesítése érdekében elsődlegesen fejlesztésre szorulnak.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

A HEP IT alapvető célja, hogy a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozásokat lehessen részletesen megtervezni, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

A HEP IT ennek megfelelően tartalmazza az intézkedésekhez kapcsolódó kommunikációs mechanizmusokat, a helyi együttműködési rendszer bemutatását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, a visszacsatolás és a kiigazítás támogató strukturális keretrendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

2.1 Jogszabályi háttér bemutatása

2.1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az

esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2.1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Újpest Önkormányzata az elmúlt években jellemző gyakori magasabb szintű jogszabályváltozásokat folyamatosan nyomon követve, mindig kiemelt figyelmet szentelt annak, hogy – úgy eredeti jogalkotói minőségében, mint a magasabb szintű jogszabályok felhatalmazása alapján – a helyi igényekre szabott rendeleteket fogadjon el. Az Újpesti Párbeszéd keretén belül a legfontosabb jogszabályok elfogadását széleskörű társadalmi és szakmai egyeztetés előzte meg.

Újpest Önkormányzatának legfontosabb, a helyi esélyegyenlőségi program érvényesülését biztosító és azzal összefüggésbe hozható jogszabályai a következők:

- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 37/2008. (XII.22.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének az Újpesti Babaköszöntő Program bevezetéséről szóló 37/2011. (XII. 19.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének testületének az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának szabályairól és a bérleti jogviszony feltételeiről szóló 39/2011. (XII.19.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének testületének a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 37/2008. (XII.22.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének testületének a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról szóló 23/2010. (VIII.23.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata vagyonáról és a vagyonelemek feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 48/2012. (XI. 30.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének egyes közösségi célú önkormányzati támogatásokról szóló 3/2015. (I. 30.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 15/2022. (IV. 28.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének a közművelődésről szóló 2/2016. (I. 29.) önkormányzati rendelete

2.2 Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának HEP-jében képeződik le a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A felzárkózás politika tervezési alapjaként a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

2.3 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Magyarországon jogszabályok rögzítik az önkormányzatok számára, hogy milyen koncepciókat és terveket kell elkészíteniük eredményes működésük és fejlődésük érdekében. Az alábbiakban az - általános áttekintést követően - a kerület-specifikus szabályozási dokumentumok kerülnek bemutatásra.

Általános szabályozási dokumentumok

- Gazdasági program – az Mötv. 116. §-a értelmében a Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Újpest Önkormányzata a Gazdasági Programjában az Országgyűlés által meghatározott irányok mentén kívánja megvalósítani a sikeres, kompakt város stratégiájának az alapelemeit: az élhető és vonzó, gyermek- és családbarát környezetet; életerős, összetartó közösségeket társadalmi szolidaritással; egészséges életteret; élénk, prosperáló, nyitott és innovatív gazdaságot és ésszerűen tervezett, a kerület lakosságának valós igényeit szolgáló infrastruktúrát. Az önkormányzat szeretne Budapest részeként működő, de önálló, identitását megtartó kerületet építeni, minőségi, tiszta, zöldfelületekben gazdag lakókörnyezettel.

- Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

- Köznevelés-fejlesztési terv – a helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az Oktatási Hivatal feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiségeket érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Nknkt. 84. §).

- Átfogó Értékelés az Éves Gyermekvédelmi Tevékenységről – a Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglalt önkormányzati kötelezettségnek eleget téve, a gyámhatóságokról

valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerinti tartalommal az Önkormányzat évente elkészíti az átfogó értékelést. Az anyag elsősorban arra szolgál, hogy az elmúlt évre visszatekintő, tájékoztató információkat tárjon a Képviselő-testület és más szervek elé terveket, célokat, feladatokat tartalmazva.

- Településfejlesztési Konceptió - az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni (10-15 éves kitekintéssel) kialakítását tartalmazza. A fejlesztési konceptió elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A konceptió a vonatkozó település legáltalánosabb, a legtöbb szakterületet felölelő fejlesztési dokumentuma, aminek döntéseit a többi szakági konceptió készítése során figyelembe kell venni. A konceptióban megfogalmazott célokat a településrendezési tervekben is figyelembe kell venni.

- Integrált Településfejlesztési Stratégia – az Mötv. 24. §-a értelmében a Fővárosi Közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról. A kerületek ezt követően szintén elkészítik stratégiai dokumentumaikat. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

- Településrendezési terv – az Étv. 6. §-a valamint 14.-14./A §-ai alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el. A Fővárosi Önkormányzat hatásköre Újpest esetében a Duna-parti Építési Szabályzat megalkotása, Újpest fennmaradó nem Duna parti területein a szükséges egyeztetési folyamatok elvégzésével a Képviselő testület hatásköre a településrendezési tervek elfogadása, ugyanakkor ezen terveknek meg kell felelniük az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet és a településszerkezeti terv és fővárosi rendezési szabályzat előírásainak.

A szabályozási dokumentumok kerület-specifikus bemutatása

Országgyűlésünk a nemzeti jövőkép elérése céljából négy hosszú távú, 2030-ig szóló fejlesztési irányt jelölt meg, ezek:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,

- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti forrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott fenntartható térszerkezet.

Vagyongazdálkodási koncepció (tervezet)

A vagyongazdálkodási koncepció tervezete komplex módon kívánja szabályozni az önkormányzati vagyon kezelését és hasznosítását. A dokumentum szerint az önkormányzat vagyona a kötelező és az önként vállalt önkormányzati feladatok megvalósítását, az önkormányzati hatáskörök gyakorlását, a kerületben jelentkező társadalmi igények kielégítését, valamint a kerületben élő, dolgozó emberek életminőségének javítását szolgálja. Az önkormányzat vagyongazdálkodása ezen célok valamelyikének vagy összességének teljesítésére, azaz – közvetlenül vagy közvetetten – kizárólag közösségi célok elérésére irányulhat.

Az új fejlesztési dokumentumok legfőbb szakmai céljai, szempontjai és döntései:

A koncepció célrendszerének keretét a szemléleti alapvetések (horizontális célok) mellett az átfogó célok alkotják, amelyek a kívánt jövő elérését szolgáló több ágazatot, tematikát is átfognak.

Újpest átfogó céljai a következők:

- Önálló identitást megtartó kerület
- Kompakt város – helyben elérhető, minőségi szolgáltatások, munkahelyek
- Versenyképes gazdaság
- Színvonalas, bő kínálati paletta a sport és szabadidő-eltöltés területén
- Duna integrálása a kerület életébe
- Vonzó környezet – kiváló életminőség
-

A horizontális célok a következők: élhetőség, fenntarthatóság, esélyegyenlőség és értékmegőrzés, értékteremtés.

Az Újpest 2030 TFK a kerület területét az alábbi 10 városszerkezeti egységre bontja:

Dél-Újpest, Újpesti lakótelep, Újpest városközpont, Károlyi városnegyed, Újpest kertváros, Északi kertváros, Megyer kertváros, Újpesti Duna-part, Káposztásmegyer lakótelep, Székesdűlő és Megyeri hídfő. Ezek határai a korábbi koncepcióval azonosak.

Az Újpest 2020 ITS-ben meghatározott települési jövőkép:

„Önálló, identitást megtartó kerület, a Főváros szerves része – erős kerületközpont, új mellékközpont, kiváló külső közlekedési kapcsolatok, kompakt város, tudásipar, innováció, kutatás otthona, fővárosi, országos viszonylatban is nagy vonzerővel bíró szabadidős és sportkínálat, minőségi, tiszta, zöldfelületekben gazdag környezet – kiváló életminőség, Dunával együtt élő kerület.”

A stratégiai célok:

1. Versenyképes helyi gazdaság és üzleti környezet
2. Hatékony közösségi infrastruktúrák

3. Megújuló városi környezet
4. Minőségi közösségi szolgáltatások
5. Aktív társadalom, szolidáris kerület

Az Újpest 2027 ITS 4 akcióterületet, 1 kulcsprojektet és számos hálózatos projektet javasol. Az akcióterületek:

1. Újpest Városházakör – Városház
2. Káposztásmegyer
3. Duna-part
4. Tábor utca – Szilas patak – Farkas erdő akcióterület.

Újpest hatályos településrendezési eszköz állománya

Budapest főváros településszerkezeti terve (TSZT 2015) és Fővárosi rendezési szabályzat (FRSZ). Budapest új településszerkezeti terve (a rendezési szabályzattal együtt) a főváros teljes közigazgatási területére készült. A TSZT 2015 az 50/2015. (I.28.) Főv. Kgy. határozattal, az FRSZ a Budapest Főváros Önkormányzata Budapest főváros rendezési szabályzatáról szóló 5/2015. (II. 16.) önkormányzati rendelettel került elfogadásra. A településszerkezeti terv hosszú távra szóló terv, 10 évet meghaladó időtávlatra készült.

Újpest Városrendezési és Építési Szabályzatáról, kerületi szabályozási terv

Újpest az új fővárosi településrendezési eszközökkel összhangban lévő tervekkel nem rendelkezik, a hatályos helyi építési szabályzatok a 2012. augusztus 6. előtti OTÉK előírásokon, és a főváros régi TSZT, FSZKT-BVKSZ előírásain alapulnak.

Újpest rendelkezik városrendezési és építési szabályzattal, amit Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete fogadta el. Az UKVSZ területi hatálya Újpest közigazgatási területén az övezeti tervlapon meghatározott építési övezetek és övezetek, valamint az ezekkel határos, övezetbe nem sorolt közterületek területére terjed ki. Az UKVSZ területi hatálya lényegében a hatályba lépése előtt már elfogadott 19 db kerületi szabályozási terv (KSZT) területén kívüli területek. A hatályos KSZT-k területén azok előírásait kell alkalmazni. Mindezen területeken a BVKSZ-t is alkalmazni kell.

A KSZT-k területe közel azonos az Újpest IVS 2008 akcióterületeivel, mivel az Újpest IVS 2008 a fejlesztés alapján a szabályozási tervek készítését irányozta elő. A KSZT-k előírásai tükrözik az Újpest IVS 2008 fejlesztési szándékait.

Az UKVSZ övezeti tervlapja határozza meg a szabályozási terv hatálya alá nem tartozó területek építési övezetek, övezetek területi vonatkozását, valamint a hozzájuk tartozó építési paramétereket. Az építés rendjének meghatározásával a terv közvetlen hatással van a fejlesztési lehetőségekre.

Ifjúsági Konceptió

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata 1996-ban létrehozta a Polgármesteri Hivatal Gyermek- és Ifjúsági Irodáját. Az iroda a Szervezeti és Működési Szabályzatban rögzítettek szerint látja el a helyi ifjúsági feladatokat. 2010. december 10-től a sportfeladatokkal együtt, a feladatellátás az Emberi Erőforrás Főosztályon belül, a

Gyermek, Ifjúsági és Sport Osztályon működik. A koncepció részletesen szabályozza a kerületi ifjúságot érintő fejlesztési célkitűzéseket és irányokat.

Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS)

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia alapjául Újpest Településfejlesztési Koncepciója szolgált. A Településfejlesztési Koncepció kijelöli az egységesen kezelendő városszerkezeti egységeket (városrészek), meghatározza az egyes városszerkezeti egységekkel kapcsolatos fejlesztési irányokat, valamint az akcióterületeket és a településrendezési eszközök megteremtésével összefüggő feladatokat, a településrendezési célokat. Újpest Kerület Fejlesztési Koncepciójában megfogalmazott „Nagyvárosi múlt, nagyvárosi jövő” mint jövőképet meghatározó fő irány, szól:

- az itt élőknek (vonzó, élhető lakókörnyezetek, széleskörű, színvonalas, nagy múltú közintézményrendszer és szolgáltatások, lakáshoz közeli munkahelyek),
- a főváros, a szomszédos kerületek és az agglomeráció északi, északkeleti szektora lakosságának és vállalkozóinak (változatos, korszerű, egyedi élet- illetve munkastílusokhoz kapcsolódó igényeket kielégítő, megfizethető lakó- és vállalkozási ingatlan kínálat, közösségi és egyéni közlekedéssel jól elérhető lakossági és üzleti szolgáltatások, munkahelyek és rekreációs lehetőségek bővülő választéka),
- a regionális, országos és nemzetközi porondon tevékenykedő gazdasági szereplőknek (az Újpest identitását erősítő, céljaihoz illeszkedő fejlesztéseket vonzó befektetői környezet).

2.4 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának helyi esélyegyenlőségi programjának illeszkednie kell Budapest többi kerületének HEP-jéhez. Emellett figyelembe kell venni környező települések esélyegyenlőségi programját is. Ennek oka, hogy Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának sok esetben együtt kell működnie a főváros más kerületeivel, illetve a környező városokkal, községekkel. Az összefüggő feladatellátásból, tevékenységekből fakadóan fontos, hogy a HEP ne ütközzön más kerületek és települések programjával.

A Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata a szociális és gyermekvédelmi ellátás területén szorosan együttműködik a XV. és a XVI. kerületi önkormányzattal. A Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye nyújtja a XV. és XVI. kerület lakosai számára a gyermekek átmeneti otthona és az idősek gondozóháza szolgáltatásokat. A XV. kerületi önkormányzat ellátási szerződés keretében 4 fő ellátását biztosítja az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthonában.

2.5 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzés alapjául szolgáló statisztikai adatok a Központi Statisztikai Hivatal (Továbbiakban: KSH) és Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (Továbbiakban: TEIR) adatbázisból, valamint az elérhető helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, emellett a HEP-ben felhasználásra kerültek az ágazati beszámolók megállapításai, szakemberek tapasztalatai.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A legfrissebb EU-s és hazai statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzete. Ezen állapot következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

A KSH 2020-as adatai alapján Magyarországon a szegénységnek vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya 18,2 %. A szegénységi kockázatok különösen a gyermekeket és a hátrányos térségben élőket érinti. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartoznak. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. Ugyanakkor a romák etnikai csoportjára külön figyelmet kell fordítanunk, hiszen a tapasztalatok azt mutatják, hogy a szegények között is ők a legszegényebbek, és eddig őket érték el legkevésbé a felzárkóztató programok. A „kifejezett de nem kizárólagos” (explicit but not exclusive) célzás uniós alapelveként megfelelően a roma népesség bevonásához szükség van speciális eszközökre és megközelítésre.

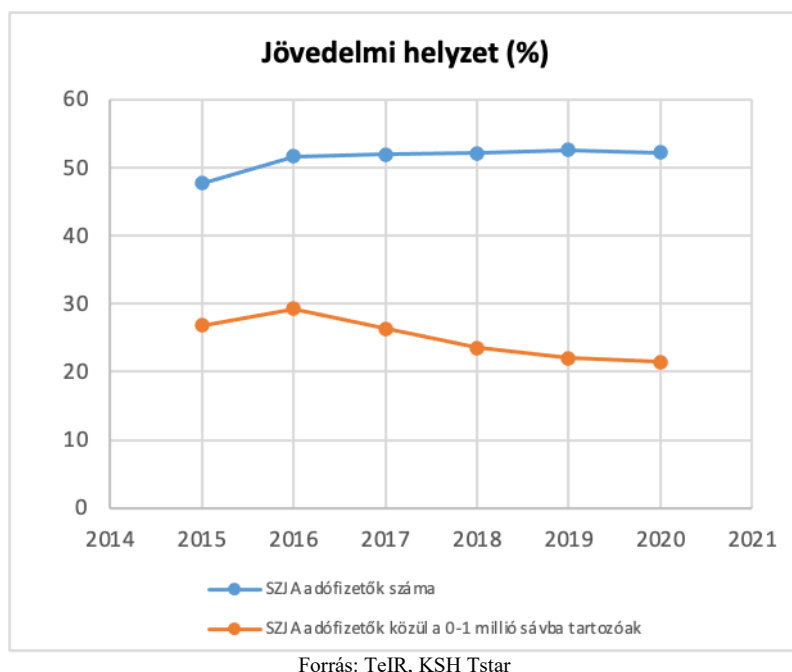
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Újpesten a tapasztalatok szerint a munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	47,67	26,75
2016	51,63	29,25
2017	51,9	26,36
2018	52,13	23,46
2019	52,6	21,96
2020	52,20	21,40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A KSH által 2022. szeptember 22-én közzétett adatok szerint 2022. június–augusztusi időszakban a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 millió 711 ezer főt tett ki, amely 52 ezerrel több, mint az előző év azonos időszakában. A 15–64 évesek foglalkoztatási rátája 74,6%-ra emelkedett. A férfiakat magasabb foglalkoztatási szint jellemezte, mint a nőket, és esetükben a javulás mértéke is nagyobb volt.

A 15–74 éves foglalkoztatottak létszámának alakulása, 2022. június–augusztus

Megnevezés	Létszám, ezer fő	Létszámváltozás	
		ezer fő	%
A hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozik	4547,3	62	1,4
Közfoglalkoztatott ²	75,6	–13,6	–15,2
Magyarországi háztartások külföldön dolgozó tagja	88,5	3,8	4,5
Összesen	4711,4	52,2	1,1
Ebből: gyed, gyes miatt tartósan távol lévő	141,1	–3,9	–2,7

Forrás: KSH

¹⁾Az előző év azonos időszakához képest.

²⁾A válaszadó önbesorolása alapján.

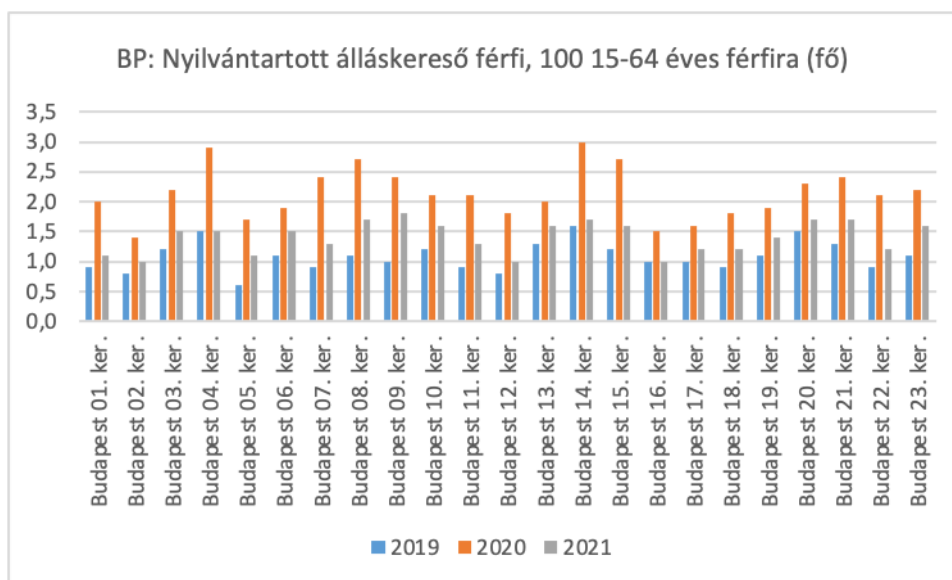
Budapesti viszonylatban, a KSH adatai alapján nyilvántartott álláskeresők száma 2021 decemberében 17.606 fő volt. Az előző évek adataihoz (2020. december) képest csökkent a munkanélküliek száma 9.068 fővel. Azonban 2019. év azonos hónapjához képest 3.954 fővel több munkanélküli volt.

A nyilvántartott álláskeresők száma Budapesten, december (fő)

2019	2020	2021
13 652	26 674	17 606

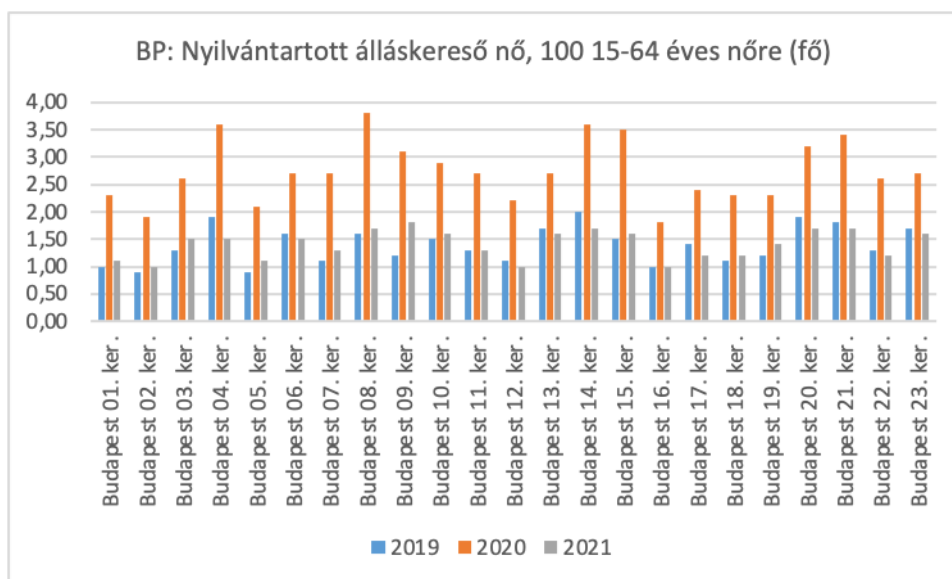
Forrás: KSH

Munkanélküliségi ráta kerületi megoszlása férfiak tekintetében

Forrás: TEIR

Munkanélküliségi ráta kerületi megoszlása nők tekintetében

Forrás: TEIR

Újpest a fővárosi kerületek között az első harmadban van, ami a legtöbb regisztrált álláskeresőt illeti. Ezt a kedvezőtlen statisztikai adatot árnyalja, hogy Újpest lakosságát tekintve az egyik legnagyobb fővárosi kerület.

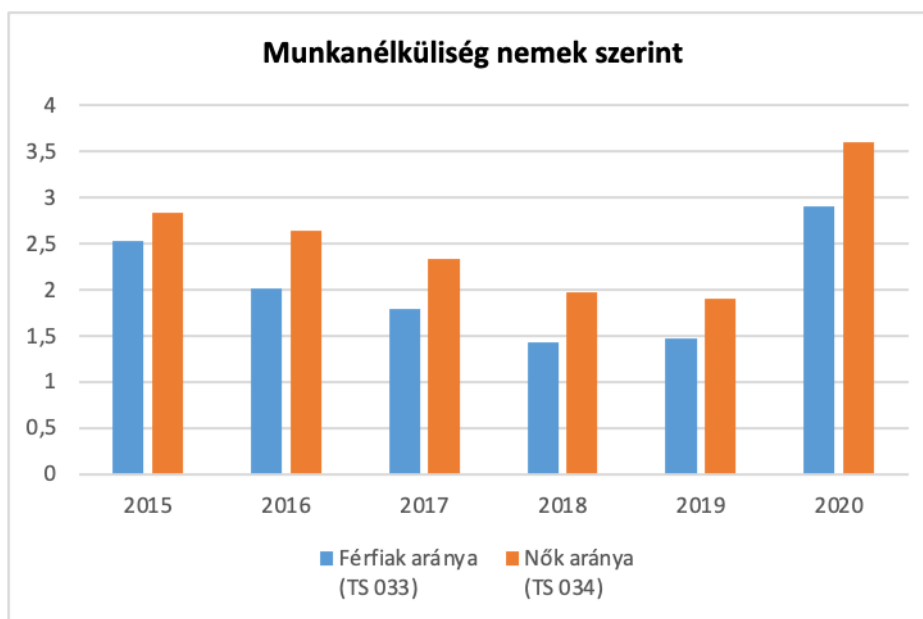
A COVID19-világjárvány munkaerőpiacra gyakorolt hatása jól kirajzolódik a 2020-as évben. A kiugró értékek valamennyi budapesti kerületre jellemzőek. Változást a 2021-es év hozott, amikor Újpesten a 2019-es évhez képest pozitív irányú elmozdulás tapasztalható a nyilvántartott álláskeresők számát illetően.

Az Újpesten élő nők és férfiak körében szintén emelkedés tapasztalható a munkanélküliségi ráta tekintetében, melyhez a pandémia is hozzájárult. Mindkét nem esetében közel kétszeresére nőtt a munkanélküliek aránya.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	2,53	2,84	268,50%
2016	2,02	2,64	233,00%
2017	1,79	2,33	206,00%
2018	1,43	1,97	170,00%
2019	1,47	1,9	168,50%
2020	2,9	3,6	325,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

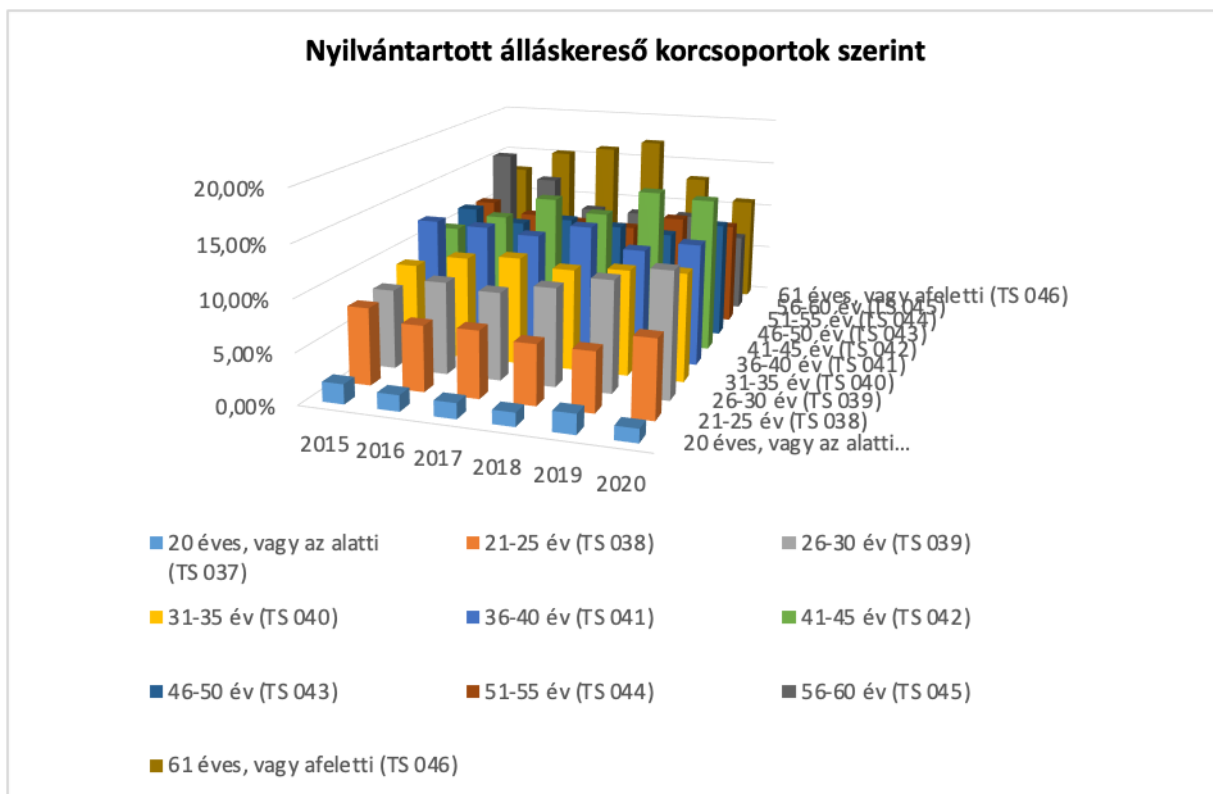
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az egyes korcsoportok vonatkozásában is megfigyelhető a munkanélküliek számának emelkedése a 2022-es évben. Szinte valamennyi korosztálynál megközelítőleg kétszeresére

ugrott a regisztrált álláskeresők száma az előző évhez viszonyítva. Legkevésbé a 20 éves vagy az alatti korosztályt érintette hátrányosan a világjárvány, míg legjobban a 21-25 éves korcsoportot sújtotta, itt 2,5 szeres növekedés tapasztalható a 2019-es évhez képest.

Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	1 867	1 603	1 390	1 125	1 085	2 055
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	36	25	21	15	21	27,00
	%	1,93%	1,56%	1,51%	1,33%	1,94%	1,31%
21-25 év (TS 038)	Fő	141	103	91	66	63	156,00
	%	7,55%	6,43%	6,55%	5,87%	5,81%	7,59%
26-30 év (TS 039)	Fő	146	146	120	108	118	252,00
	%	7,82%	9,11%	8,63%	9,60%	10,88%	12,26%
31-35 év (TS 040)	Fő	167	163	148	112	113	218,00
	%	8,94%	10,17%	10,65%	9,96%	10,41%	10,61%
36-40 év (TS 041)	Fő	230	194	162	146	120	248,00
	%	12,32%	12,10%	11,65%	12,98%	11,06%	12,07%
41-45 év (TS 042)	Fő	194	193	199	148	171	315,00
	%	10,39%	12,04%	14,32%	13,16%	15,76%	15,33%
46-50 év (TS 043)	Fő	213	164	153	120	111	239,00
	%	11,41%	10,23%	11,01%	10,67%	10,23%	11,63%
51-55 év (TS 044)	Fő	207	161	134	106	117	213,00
	%	11,09%	10,04%	9,64%	9,42%	10,78%	10,36%
56-60 év (TS 045)	Fő	290	209	138	111	108	163,00
	%	15,53%	13,04%	9,93%	9,87%	9,95%	7,93%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	243	245	224	193	143	224,00
	%	13,02%	15,28%	16,12%	17,16%	13,18%	10,90%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

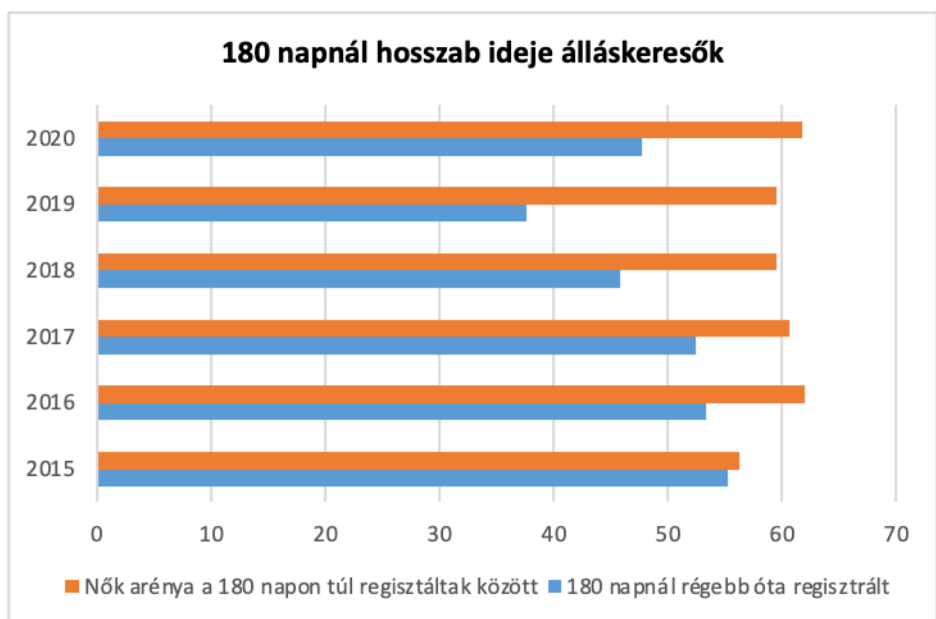
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők körében, a 2015-től érezhető csökkenést követően, 2020-ban szignifikáns emelkedés tapasztalható. A nők esetében változatlanul magasabb az álláskeresők aránya.

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	55,33	56,34
2016	53,40	62,03
2017	52,52	60,68
2018	45,87	59,50
2019	37,60	59,56
2020	47,72	61,80

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

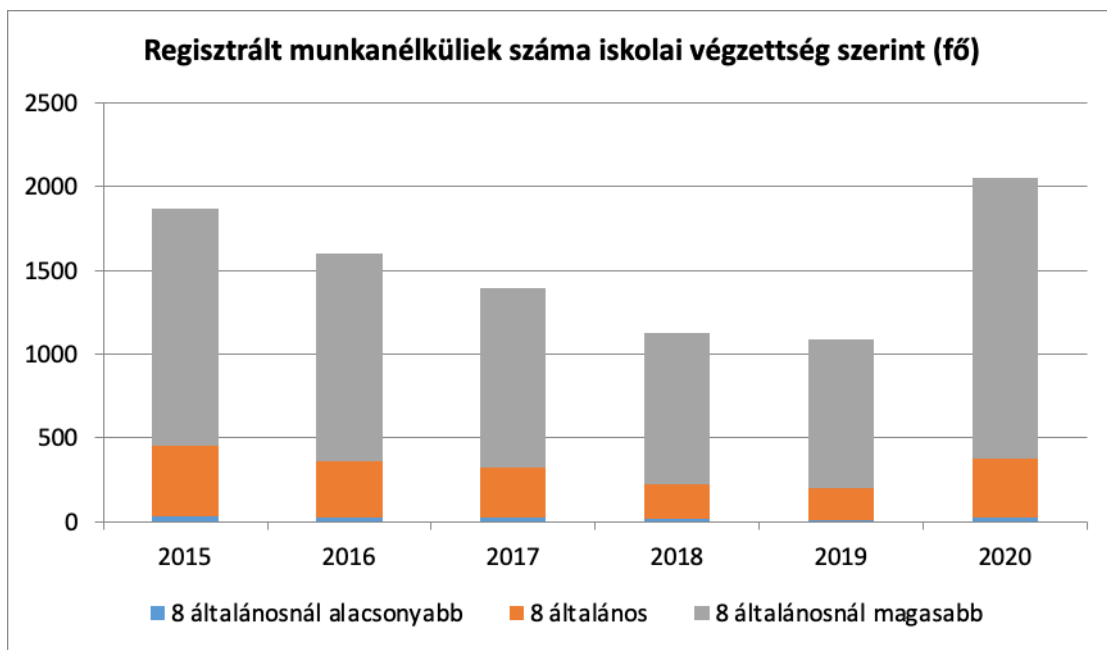

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	1 867,00	32	1,71%	421	22,55%	1 414	75,74%
2016	1 603,00	27	1,68%	334	20,84%	1 242	77,48%
2017	1 390,00	23	1,65%	300	21,58%	1 067	76,76%
2018	1 125,00	16	1,42%	206	18,31%	903	80,27%
2019	1 085,00	12	1,11%	192	17,70%	881	81,20%
2020	2 055,00	23	1,12%	357	17,37%	1 675	81,51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

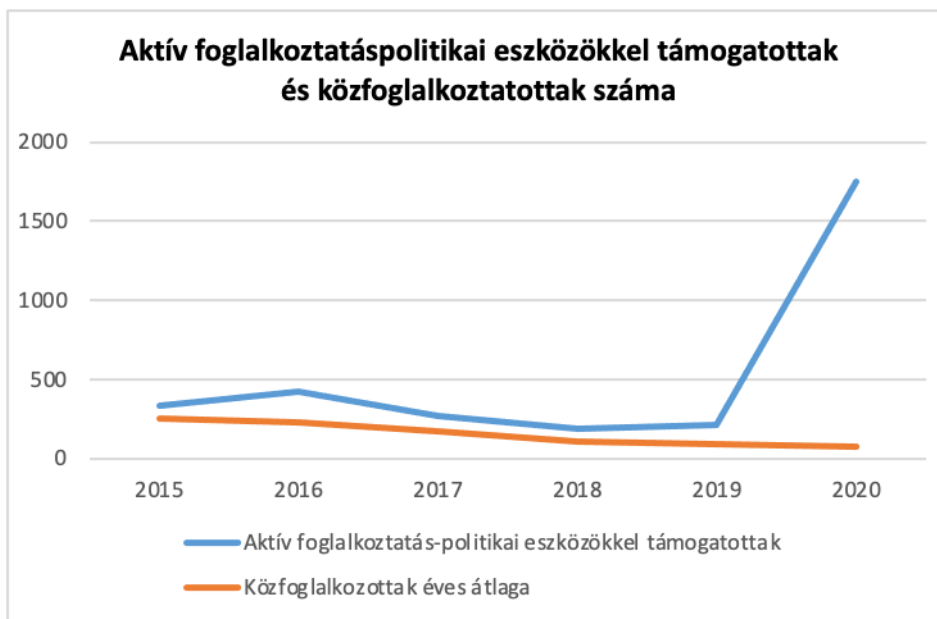

Az egyes települési önkormányzatok a foglalkoztatási helyzet javítása terén korlátozott eszközrendszerrel rendelkeznek. Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata az elmúlt esztendőben részben nagyberuházásokkal (Szakrendelő felújítása, új uszodák építése), valamint a helyi kis-, és középvállalkozások támogatásával, részben pedig közvetlen módon, közfoglalkoztatás útján igyekezett munkahelyeket teremteni az elsődleges és másodlagos munkaerőpiacon. A foglalkoztatás sajátos vetületét képezi továbbá a szociális foglalkoztató fenntartása.

Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	334	251
2016	420	226
2017	272	167
2018	183	104
2019	213	90
2020	1749	72

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Állami Foglalkoztatási Szolgálatként (ÁFSZ) eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala, azon belül IV. Kerületi Hivatala (lásd. 320/2014 Korm. rend. XII. 13.) az elmúlt években folyamatosan azért dolgozott, hogy a munkanélküliség csökkenjen, minden dolgozni akaró álláskereső munkához jusson.

Az elmúlt években a munkanélküliség mértékéhez (az álláskeresők számához) igazodóan több program és intézkedési terv is segítette az előzőekben jelzett célok elérését.

Ezek közül jelenleg is futó két program: „Út a munkaerőpiacra” VEKOP-8.1.1-15- 2015-00001 valamint „Ifjúsági Garancia a Közép-magyarországi régióban” VEKOP-8.2.1-15-2015-00001.

Ezekén túlmenően több munkaerőpiaci program működött a COVID19 világjárvány idején, melyek főleg a munkahelyek megtartását, azaz a munkanélküliség megelőzését szolgálták.

A közfoglalkoztatás mértéke az elmúlt években az elsődleges munkaerőpiac felvevőképességéhez igazodva került meghatározásra. Ebből következően annak érdekében, hogy ez ne akadályozza az elsődleges munkaerőpiac megfelelő mennyiségű munkaerő igényét, egyre csökkenő mértéket mutatott.

Azonban időnként még ez esetben is a közfoglalkoztatásban igényelt létszám biztosítása sem volt zökkenőmentes.

A jövőre nézve, ahogy az a fentiekben is kiderül, az ÁFSZ-ként eljáró BFKH és annak IV. Kerületi Hivatala (Foglalkoztatási Osztálya) a továbbiakban is kiemelt figyelemmel, az eddigi meghatározott célok figyelembe vételével végzi tevékenységét, és mindent igyekszik megtenni a munkanélküli álláskeresők munkához való jutása érdekében.

Igyekszik reagálni a helyi történésekre is, mint a Tungsram Operations Kft. csoportos létszámcsökkentésével érintett munkavállalóinak támogatása. Ennek kapcsán került meghirdetésre a "Budapest Főváros Kormányhivatala munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása 2022" elnevezésű program, mely az elbocsátásban érintett munkavállalók munkaerőpiaci alkalmazkodását segíti elő, képzésen való részvétel támogatásával.

Sajnálatos módon, a már említett COVID19 világjárvány 2020 – 2021. éveket érintően igen jelentős kilengéseket okozott a hazai munkaerőpiac működésében is, ezért fontosak a 2021. évi adatok, melyből látszik, hogy a IV. kerületi munkanélküliségi adatok elkezdtek visszarendeződni a járványt megelőző szintre.

Regisztrált álláskereső száma zárónapon	004 Budapest 04. kerület Január	004 Budapest 04. kerület Február	004 Budapest 04. kerület Március	004 Budapest 04. kerület Április	004 Budapest 04. kerület Május	004 Budapest 04. kerület Június	004 Budapest 04. kerület Július	004 Budapest 04. kerület Augusztus	004 Budapest 04. kerület Szeptember	004 Budapest 04. kerület Október	004 Budapest 04. kerület November	004 Budapest 04. kerület December
2020												
Férfi	443	480	497	538	702	861	909	942	956	937	903	870
Nő	654	666	665	744	978	1190	1248	1299	1321	1308	1246	1186
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056
17 év és alatta	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
18 - 20 év	17	20	19	20	27	24	28	27	24	26	25	25
21 - 25 év	72	74	72	82	130	169	195	208	197	198	183	156
25 év és alatta	90	95	92	103	158	194	225	236	222	225	209	183
26 - 30 év	121	122	132	149	197	253	261	258	281	282	273	252
31 - 35 év	106	113	108	124	176	223	234	231	234	240	231	218
36 - 40 év	120	137	140	153	205	264	274	297	287	282	258	248
41 - 45 év	172	179	178	198	268	342	342	362	372	357	327	316
46 - 50 év	107	108	108	128	169	208	229	244	253	257	245	239
26 - 50 év	626	659	666	752	1015	1290	1340	1392	1427	1418	1334	1273
51 - 55 év	124	131	134	145	182	216	225	231	233	216	220	213
56 - 60 év	109	109	108	111	134	148	159	164	173	169	164	163
60 év felett	148	152	162	171	191	203	208	218	222	217	222	224
50 év felett	381	392	404	427	507	567	592	613	628	602	606	600
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056
ált. iskolai végz. nélkül	13	14	18	19	23	25	26	21	24	24	23	23
általános iskola	189	185	204	214	284	338	349	356	369	370	350	357
alapfokú	202	199	222	233	307	363	375	377	393	394	373	380
szakiskola	45	48	48	53	72	93	91	91	94	95	84	80
szakmunkásképző	166	166	174	196	278	342	354	377	377	364	346	326
gimnázium	222	237	239	259	332	410	455	459	464	456	436	404
szakközépiskola	190	214	202	236	321	393	405	432	441	439	421	393
szakgimnázium	1	2	1	1	2	2	3	4	2	3	4	2
technikum	29	31	34	42	59	80	74	77	79	76	71	75
középfokú	653	698	698	787	1064	1320	1382	1440	1457	1433	1362	1280
egyetem	120	127	122	127	150	182	190	210	198	193	191	186
főiskola	122	122	120	135	159	186	210	214	229	225	223	210
felsőfokú	242	249	242	262	309	368	400	424	427	418	414	396
költetlen												
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056
segédmunkás	62	68	73	75	90	108	107	114	114	111	108	110
betanított munkás	180	181	190	201	296	367	381	387	385	379	334	350
szakmunkás	301	306	331	381	536	671	703	707	717	712	696	652
fizikai	543	555	594	657	922	1146	1191	1208	1216	1202	1138	1112
ügyművelő alkalmazott	79	80	82	87	120	142	170	175	187	181	176	146
ügyművelő	369	404	381	418	503	600	635	669	682	679	667	622
szellemi	448	484	463	505	623	742	805	844	869	860	843	768
irányító	67	68	66	68	77	90	93	112	113	103	101	103
vezető	38	37	37	49	57	72	67	74	75	75	64	70
felsővezető	1	2	2	3	1	1	1	3	4	5	3	3
vezetői	106	107	105	120	135	163	161	189	192	183	168	176
költetlen												
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056
Pályakezdő álláskereső	27	35	34	37	41	40	49	44	45	50	53	57
Nem pályakezdő álláskereső	1070	1111	1128	1245	1639	2011	2108	2197	2232	2195	2096	1999
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056
új belépő	29	48	22	18	37	16	33	33	42	43	42	26
utolsó jelentkezése <= 6 hó	19	38	23	38	24	14	21	23	8	21	18	30
utolsó jelentkezése > 6 hó	16	21	23	10	25	19	19	23	22	14	9	4
utolsó jelentkezése > 1 év	38	51	61	34	95	104	66	91	79	44	35	59
utolsó jelentkezése > 4 év	60	76	55	75	250	390	210	220	205	90	100	155
ismételt belépő	133	186	162	157	394	527	316	357	314	169	162	248
folyamatosan nyilvántartott	935	912	978	1107	1249	1508	1808	1851	1921	2033	1945	1782
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056
1-3 hónap	534	550	508	530	757	1051	1139	1110	951	815	665	615
4-6 hónap	185	222	262	310	410	411	402	492	701	794	781	657
7-12 hónap	109	102	118	158	223	290	303	322	303	303	356	409
<= 12 hónapja folyamatosan nyilvántartott	828	874	888	998	1390	1752	1844	1924	1955	1912	1802	1681
13-24 hónap	112	112	102	104	107	110	118	122	128	140	154	181
> 24 hónap	157	160	172	180	183	189	195	195	194	193	193	194
> 12 hónapja folyamatosan nyilvántartott	269	272	274	284	290	299	313	317	322	333	347	375
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056
ellátás nélkül	501	588	622	707	819	952	1218	1500	1467	1546	1448	1354
álláskeresői járadék	340	296	270	304	563	790	610	384	451	336	326	313
álláskeresői segély I.												
álláskeresői segély II.												
álláskeresői segély III.	110	113	120	120	121	122	129	141	143	143	149	150
álláskeresői ösztönző juttatás												
munkanélküli járadék												
foglalkoztatás helyettesítő támogatás	141	144	145	146	169	181	193	207	207	214	219	230
rendszeres szociális segély	5	5	5	5	8	6	7	9	9	6	7	9
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056
megváltozott munkaképességű	20	20	23	24	26	25	24	24	25	24	24	24
nem megváltozott munkaképességű	1077	1126	1139	1258	1654	2026	2133	2217	2252	2221	2125	2032
Összeg	1097	1146	1162	1282	1680	2051	2157	2241	2277	2245	2149	2056

Forrás: Állami Foglalkoztatási Szolgálat BFKH IV. Kerületi Hivatala

Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	004 Budapest 04. kerület Január	004 Budapest 04. kerület Február	004 Budapest 04. kerület Március	004 Budapest 04. kerület Április	004 Budapest 04. kerület Május	004 Budapest 04. kerület Június	004 Budapest 04. kerület Július	004 Budapest 04. kerület Augusztus	004 Budapest 04. kerület Szeptember	004 Budapest 04. kerület Október	004 Budapest 04. kerület November	004 Budapest 04. kerület December
2021												
Férfi	837	770	763	759	720	663	636	625	608	595	481	443
Nő	1139	1089	1061	1005	977	946	902	877	859	838	707	683
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126
17 év és alatta	2	2	1	1	0							
18 - 20 év	24	25	26	26	22	25	26	25	25	27	22	17
21 - 25 év	143	132	129	115	113	102	102	94	91	88	60	57
25 év és alatta	169	159	156	142	135	127	128	119	116	115	82	74
26 - 30 év	233	211	203	181	186	161	139	145	132	125	99	91
31 - 35 év	207	192	184	172	166	157	148	154	145	140	114	104
36 - 40 év	239	216	216	218	201	192	188	180	169	159	122	122
41 - 45 év	303	282	255	251	225	209	218	197	192	189	151	141
46 - 50 év	232	221	217	212	214	212	196	197	205	194	161	148
26 - 50 év	1214	1122	1075	1034	992	931	889	873	843	807	647	606
51 - 55 év	218	212	220	218	211	202	185	179	174	181	156	143
56 - 60 év	158	149	156	148	148	142	131	122	123	124	107	110
60 év felett	217	217	217	222	211	207	205	209	211	206	196	193
50 év felett	593	578	593	588	570	551	521	510	508	511	459	446
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126
ált. iskolai végz. nélkül	21	22	21	23	23	25	25	22	20	23	16	12
általános iskola	353	348	344	337	332	314	295	289	300	267	222	190
alapfokú	374	370	365	360	355	339	320	311	320	290	238	202
szakiskola	70	66	63	61	62	59	55	52	51	52	47	45
szakmunkásképző	315	293	302	291	270	255	245	242	235	218	179	176
gimnázium	393	372	348	343	326	298	280	273	260	267	235	221
szakközépiskola	365	349	357	338	321	299	287	280	270	268	210	202
szakgimnázium	2	1	1	0	1	3	3	3	2	0	2	1
technikum	74	64	57	55	52	52	52	50	49	52	42	47
középiskola	1219	1145	1128	1088	1032	966	922	900	867	857	715	692
egyetem	176	170	160	149	142	134	133	134	128	133	116	118
főiskola	207	174	171	167	168	170	163	157	152	153	119	114
felsőfokú	383	344	331	316	310	304	296	291	280	286	235	232
kitöltetlen												
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126
segédmunkás	104	95	99	95	92	86	80	71	76	79	70	54
betanított munkás	341	337	325	330	313	299	297	307	328	303	232	212
szakmunkás	620	583	576	554	524	498	467	426	413	409	341	338
fizikai	1065	1015	1000	979	929	883	844	804	817	791	643	604
ügyművelő alkalmazott	147	136	136	134	123	119	111	107	108	107	99	87
ügyművelő	590	563	542	524	518	491	477	468	436	417	358	346
szellemi	737	699	678	658	641	610	588	575	544	524	457	433
irányító	105	90	89	79	83	75	67	78	66	76	58	62
vezető	66	52	53	47	42	39	36	43	36	40	28	25
felsővezető	3	3	4	1	2	2	3	2	4	2	2	2
vezetői	174	145	146	127	127	116	106	123	106	118	88	89
kitöltetlen												
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126
Pályakezdő álláskereső	57	52	50	47	42	43	42	41	36	42	37	30
Nem pályakezdő álláskereső	1919	1807	1774	1717	1655	1566	1496	1461	1431	1391	1151	1096
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126
új belépő	36	34	30	23	26	23	38	32	29	32	17	15
utolsó jelentkezése <= 6 hó	16	24	24	20	18	12	13	18	19	28	14	20
utolsó jelentkezése > 6 hó	5	6	9	9	7	15	16	13	10	9	10	9
utolsó jelentkezése > 1 év	32	51	36	29	33	27	22	33	35	47	30	29
utolsó jelentkezése > 4 év	75	126	73	55	83	62	56	83	89	67	62	61
ismételt belépő	128	207	142	113	141	116	107	147	153	151	116	119
folyamatosan nyilvántartott	1812	1618	1652	1628	1530	1470	1393	1323	1285	1250	1055	992
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126
1-3 hónap	588	608	518	479	425	387	392	414	440	468	423	378
4-6 hónap	604	479	448	419	404	351	315	293	264	251	148	170
7-12 hónap	391	357	427	431	409	394	343	286	246	218	151	127
<= 12 hónapja folyamatosan nyilvántart.	1583	1444	1393	1329	1238	1132	1050	993	950	937	722	675
13-24 hónap	200	224	235	233	262	282	293	310	319	306	272	247
> 24 hónap	193	191	196	202	197	195	195	199	198	190	194	204
> 12 hónapja folyamatosan nyilvántart.	393	415	431	435	459	477	488	509	517	496	466	451
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126
ellátás nélkül	1300	1121	1079	1031	976	945	867	824	785	770	585	573
álláskeresői járadék	280	336	320	292	280	251	270	270	286	302	254	214
álláskeresői segély I.												
álláskeresői segély II.												
álláskeresői segély III.	149	145	147	148	147	145	142	144	146	139	139	141
álláskeresői ösztöndíj juttatás												
munkanélküli járadék												
foglalkoztatás helyettesítő támogatás	239	248	266	282	283	261	252	257	244	217	204	192
rendszerezett szociális segély	8	9	12	11	11	7	7	7	6	5	6	6
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126
megváltozott munkaképességű	22	22	24	22	23	20	19	19	22	21	17	17
nem megváltozott munkaképességű	1954	1837	1800	1742	1674	1589	1519	1483	1445	1412	1171	1109
Összeg	1976	1859	1824	1764	1697	1609	1538	1502	1467	1433	1188	1126

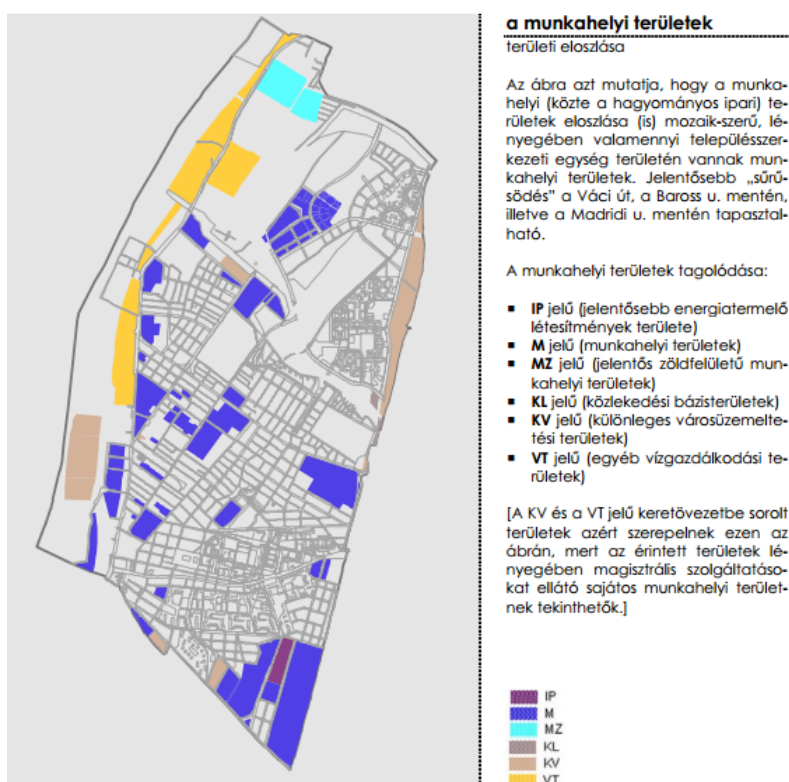
Forrás: Állami Foglalkoztatási Szolgálat BFKH IV. Kerületi Hivatala

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2020	256	112
2021	883	102

Forrás: Állami Foglalkoztatási Szolgálat BFKH IV. Kerületi Hivatala

Újpesten érdemi mezőgazdasági termelés nincs, viszont az ipari szektor és a szolgáltatási szektor megfelelő mértékben fejlett.

Újpesten az ipar szerkezetének átalakulása követte a nemzetközi trendeket: a termelő ipartelepek fokozatosan átálltak a szolgáltatóipari, illetve logisztikai funkcióra, a termelő ipar megmaradó vállalatai a környezet számára is érzékelhető technológiai fejlődésen mentek át, illetve megnőtt az ipari innováció jelentősége, a K+F tevékenység aránya és súlya.

Közlekedési szempontból a kerület előnyös helyen fekszik. Tömegközlekedéssel az M3-as metróval, villamossal és buszokkal, míg gépjárművel a 2-es főútról és a nagyobb forgalmú útvonalokról, valamint az M0-ás autópályáról is jól megközelíthető. A megfelelő közlekedési viszonyoknak köszönhetően a munkavállalók könnyen megközelíthetik újpesti munkahelyüket, s így a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye mobilitási szempontból ideálisnak mondható.

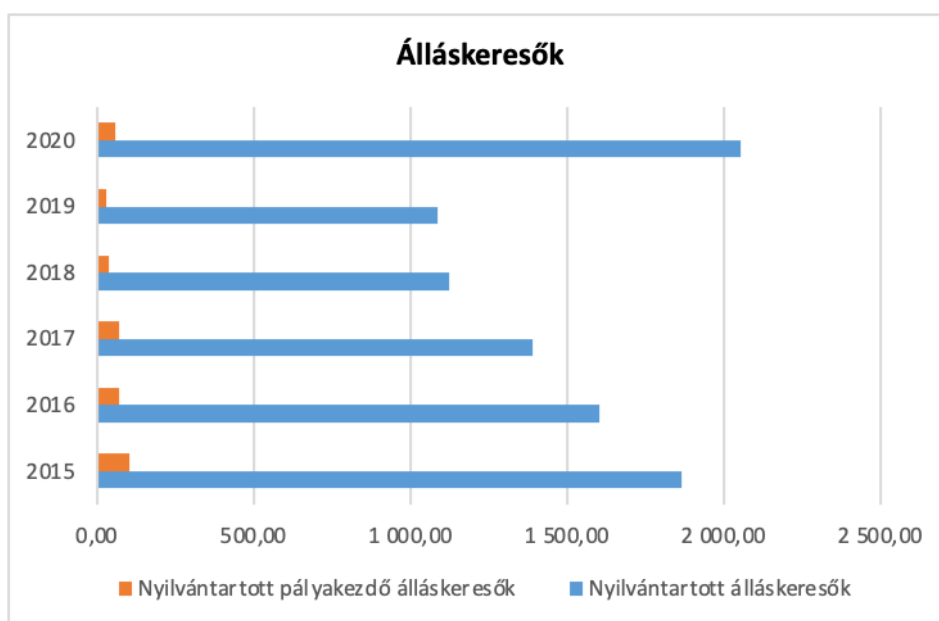
Jelentős volumenű munkahelyet, illetve az ehhez kapcsolódó beruházásokat jelenleg a nagyobb vállalkozások képesek megvalósítani.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet szentel minden lakossági és civil szervezeti bejelentésnek, amelyek a kerületi foglalkoztatás esetében az esetleges negatív diszkrimináció előfordulását mutatnák, azonban az elmúlt években az önkormányzat nem tapasztalt ilyen problémákat.

Pályakezdő állás keresők száma

Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	1 867,00	104
2016	1 603,00	69
2017	1 390,00	69
2018	1 125,00	39
2019	1 085,00	29
2020	2 055,00	57

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni támogatások olyan rendszert alkotnak, amelyek segítik a rászorult családokat a gyermek felnevelésében, lakásfenntartással kapcsolatos kiadásokban, a gyógyszer és a temetési költségek csökkentésében.

2016-ban fejeződött be a segélyezési rendszer 2013-ban elkezdett átalakítása. A jövedelempótló ellátásokat szinte kizárólag az állam biztosítja, míg az önkormányzatoknál főként a jövedelemkiegészítő támogatások maradtak.

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 15/2022. (IV. 28.) önkormányzati rendelete alapján biztosított támogatások:

Települési támogatás:

- a) a lakhatási támogatás,
- b) az energiafogyasztáshoz nyújtott kiegészítő támogatás,
- c) a lakbértámogatás,
- d) a gondozási támogatás,
- e) a hátralékkezelési támogatás,
- f) a gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás,
- g) a gyermeket egyedül nevelő szülő támogatása,
- h) a beiskolázási támogatás,
- i) a védőoltáshoz nyújtott támogatás,
- j) a fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatása,
- k) a gyógyszerutalvány,
- l) a temetési támogatás, valamint a köztemetés költségeinek megtérítéséhez nyújtott támogatás,
- m) a nyugdíjszerű ellátásban részesülők plusz támogatása,
- n) a rendkívüli év végi támogatás, valamint
- o) a rendkívüli települési támogatás

E rendeletek hatálya azokra a személyekre terjed ki, akik Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata közigazgatási területén lakcímmel rendelkeznek. Pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokra vonatkozó kérelmet az önkormányzati Polgármesteri Hivatalánál kell személyesen vagy postai úton benyújtani. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások elsősorban a kérelmezők jövedelmi és vagyoni helyzete alapján kerülnek megállapításra, ugyanakkor a rendkívüli élethelyzetek azonnali megoldására is igyekeznek megoldást találni.

Lakhatási támogatás

A villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújt lakhatási támogatást.

Lakhatási támogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	277	12 057 540 Ft	232	14 062 400 Ft	221	13 153 700 Ft	226	13 241 200 Ft	185	11 632 480 Ft

Energiafogyasztáshoz nyújtott kiegészítő támogatás

A megnövekedett energiafelhasználási időszakban az e rendelet szerinti lakhatási támogatáson felül, a villamos áram, a gázfogyasztás, valamint az ezen energiát is tartalmazó közös költség díjához energiafogyasztáshoz nyújtott kiegészítő támogatás nyújtható azon kérelmező részére, aki az Önkormányzat közigazgatási területén lévő saját tulajdonában (résztulajdonában) álló lakásban, vagy más tulajdonában álló lakásban bérlőként, haszonélvezeti vagy használati jog jogosultjaként életvitelszerűen, legalább egy éve folyamatosan lakik, és ezt okirattal igazolja.

Az energiafogyasztáshoz nyújtott kiegészítő támogatás november 1. napjától április 30. napjáig állapítható meg.

A támogatás folyósítása a szolgáltató vagy a társasház részére történik és annak összegét a támogatással érintett költség tekintetében a szolgáltató vagy a társasház arra jogosult közösségi szerve írja jóvá.

Lakbértámogatás

Lakbértámogatásra az az Önkormányzat közigazgatási területén laccímmel rendelkező bérlő jogosult, aki az Önkormányzattól, vagy az Önkormányzat tulajdonosi részesedésével működő gazdasági társaságtól bérelt lakás után a lakbérrendelet szerint szociális helyzet alapján megállapított, vagy költségelven megállapított lakbért fizet, a lakás után fizetendő lakbér összege meghaladja a család havi nettó összjövedelme 10%-át, és akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg 139 650 Ft-ot.

A lakbértámogatás egy hónapra megállapítható összege, a kérelmező és a családjában élők egy főre jutó jövedelme és a vonatkozó jogszabályban meghatározott elismert lakásnagyság alapján kerül megállapításra.

Lakbértámogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	85	3 030 300 Ft	65	3 195 456 Ft	57	2 592 200 Ft	55	2 667 192 Ft	49	2 900 466 Ft

Gondozási támogatás

Gondozási támogatásban részesül az az Önkormányzat közigazgatási területén laccímmel rendelkező személy, aki 18. életévét betöltött, ápolásra szoruló beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végzi, és rendszeres pénzellátásban nem részesül, valamint családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 79 800 Ft-ot.

Gondozási támogatás 12 hónapra állapítható meg. Gondozási támogatás egy hónapra járó összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegű ápolási díj havi összegének 80%-a.

Gondozási támogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	41	12 300 800 Ft	28	8 457 600 Ft	27	9 102 320 Ft	32	10 899 000 Ft	23	9 797 600 Ft

Hátralékkezelési támogatás

Lakhatási kiadásokhoz (közüzemi díjhoz) kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható települési támogatás.

Hátralékkezelési támogatásban az részesíthető, aki az Önkormányzat közigazgatási területén lévő saját tulajdonában (résztulajdonában) álló lakásban, vagy más tulajdonában álló lakásban bérlőként, haszonélvezeti vagy használati jog jogosultjaként életvitelszerűen, legalább egy éve folyamatosan lakik, és ezt okirattal igazolja, az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a 139 650 Ft-ot.

További feltétel, hogy a hátraléka legalább – a kérelem benyújtásához viszonyítva – három hónapja fennáll, vagy a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, és a család vagyona nem haladja meg a 2 850 000 Ft-ot, valamint vállalja a hátralék és a települési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá a hátralékkezelési tanácsadason való részvételt és 25 % önrész megfizetését.

Hátralékkezelési támogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	23	4 842 125 Ft	24	2 469 099 Ft	25	3 949 334 Ft	25	2 580 096 Ft	30	5 757 088 Ft

Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás

Az önkormányzat rászorultsági alapú támogatást biztosít az újszülött gyermek fogadásához, amit a gyermek születését követő 180 napon belül lehet kérelmezni. A támogatás összege (egyszeri 40.000,- Ft) abban az esetben nyújtható, ha a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a 119.700 Ft-ot, valamint legalább az egyik szülő minimum egy éve bejelentett lakóhellyel rendelkezik Újpesten.

Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	50	1 150 000 Ft	49	1 470 000 Ft	33	1 170 000 Ft	31	990 000 Ft	21	660 000 Ft

Gyermekek egyedül nevelő szülő támogatása

Gyermekeiket egyedül nevelő szülők részére nyújtott, évente egy alkalommal, tárgyév június 1. és szeptember 15. napja között kérelmezhető támogatás.

A támogatás összege gyermekenként 10 000 Ft.

A gyermek nevelésével kapcsolatos költségek csökkentésére nyújthat be kérelmet a gyermeket egyedül nevelő szülő, aki gyermekével a kérelem benyújtását megelőzően legalább három hónapja az Önkormányzat közigazgatási területén folyamatosan bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen ott is él, és az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a helyi 239 400 Ft-ot, továbbá gyermeke a 16. életévét nem töltötte be, vagy a 16. életévét betöltött, de 19. életévét be nem töltött gyermeke nappali oktatás munkarendje szerint folytat tanulmányokat.

Gyermeket egyedül nevelő szülő támogatása	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	0	0	0	0	319	4 660 000 Ft	315	4 680 000 Ft	187	2 740 000 Ft

Beiskolázási támogatás

Beiskolázási támogatásban az az Önkormányzat közigazgatási területén lakcímmel rendelkező szülő részesíthető, akinek 6. életévét betöltött gyermeke általános iskolában, vagy 18. életévét be nem töltött gyermeke nappali rendszerű középiskolában vagy szakiskolában tanul, vagy 18. életévét betöltött, de 23. életévét be nem töltött önálló keresettel nem rendelkező fiatal felnőtt gyermeke felsőoktatási intézmény nappali tagozatán folytat tanulmányokat.

A beiskolázás költségeinek csökkentésére a tárgyév augusztus 1. és szeptember 30. napja között beiskolázási támogatás iránti kérelmet nyújthat be az a szülő, akinek a családjában élők egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg 2 fő esetében a 119 700 Ft-ot, 3 vagy ennél több fő esetében 99 750 Ft-ot és a beiskolázás költségeit nem vagy nehézségek árán tudja előteremteni.

A támogatás összege gyermekenként, valamint fiatal felnőttként egyszeri 15 000 Ft.

Beiskolázási támogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	668	9 750 000 Ft	500	7 570 000 Ft	439	6 450 000 Ft	423	5 940 000 Ft	227	3 280 000 Ft

Védőoltáshoz nyújtott támogatás

A meningococcus B típusú baktérium által okozott agyhártyagyulladás, valamint a rotavírus oltásokhoz utófinanszírozással nyújtott támogatás.

A támogatás összege: meningococcus B oltás esetén 25 000 Ft, a rotavírus esetén 10 000 Ft. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekekre tekintettel a teljes oltás-sorozat árának megfelelő összeg kerül kifizetésre.

A támogatásra jogosult az a törvényes képviselő, aki a gyermek születését megelőzően három hónapja az Önkormányzat közigazgatási területén lakcímmel rendelkezik és életvitelszerűen ott is él, valamint akinek gyermeke - ideértve a gyám gyámsága alatt álló gyermeket is - a kérelem benyújtásakor az Önkormányzat közigazgatási területén lakcímmel rendelkezik és életvitelszerűen ott is él, továbbá aki igazolja, hogy gyermeke a több oltást magába foglaló sorozat esetén a teljes oltás-sorozatot megkapta.

A meningococcus B típusú baktérium által okozott agyhártyagyulladás elleni védőoltásra vonatkozó támogatásra a gyermek után az a törvényes képviselő jogosult, akinek a gyermeke a kérelem benyújtásakor a 24. hónapot nem töltötte be, és aki igazolja, hogy a kérelem benyújtásakor a gyermek részére a védőoltásból három dózis beadásra került.

A rotavírus elleni védőoltásra vonatkozó támogatásra a gyermek után az a törvényes képviselő jogosult, akinek a gyermeke a kérelem benyújtásakor a 6. hónapot nem töltötte be, és aki igazolja, hogy a kérelem benyújtásakor a gyermek részére a védőoltásból kettő dózis beadásra került.

Védőoltáshoz nyújtott támogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	0	0	0	0	0	0	38	198 000 Ft	278	4 305 220 Ft

Fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatása

Újpest Önkormányzata 2000-ben hirdetett először pályázatot súlyosan fogyatékosnak minősülő személyek részére közüzemi díjhátralékuk kiegyenlítésére

A fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatásának feltétele, hogy a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének Népjóléti és Lakásügyi Bizottsága (Továbbiakban: Bizottság) - az Önkormányzat tárgyévi költségvetési kerete függvényében - legkésőbb május 31. napjáig meghozott határozatával a tárgyévre vonatkozóan fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatása folyósításáról döntsön.

Fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatásában részesítheti a Bizottság azt a személyt, aki az Önkormányzat közigazgatási területén lévő az Önkormányzat vagy az Önkormányzat tulajdonosi részesedésével működő gazdasági társaság tulajdonában álló lakásban bérlőként, bérlőtársként, társbérlőként, vagy saját tulajdonában (résztulajdonában) álló lakásban, esetleg más tulajdonában álló lakásban az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett haszonélvezeti vagy használati jog jogosultjaként lakik, és önhibáján kívül lakhatási költségei (a továbbiakban: közüzemi díjak) megfizetésének elmulasztása miatt jelentős hátralékot halmozott fel.

Az előzőekben felsoroltakon kívül, további meghatározott feltételek teljesülése mellett, a fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatásának összege a kérelmezőnek a kérelem benyújtásakor fennálló összes hátraléka, de legfeljebb 700 000 Ft.

A fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatásának folyósítása a közüzemi szolgáltató részére történik és annak összegét a támogatással érintett költség tekintetében a szolgáltató írja jóvá.

Fogyatékos személyek díjhátralék- kiegyenlítő támogatása	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	15	5 000 000 Ft	12	3 186 427 Ft	5	2 283 743 Ft	8	3 488 266 Ft	5	2 644 219 Ft

Gyógyszerutalvány

Gyógyszerkiadásainak csökkentésére, valamint a közgyógyellátásból nem fedezhető gyógyszerköltségek kiegészítésére, havonta legfeljebb egy alkalommal, gyógyszerutalvány formájában nyújtott támogatás adható.

A közgyógyellátásra való jogosultság igazolása céljából az ellátást megállapító hatóságot meg kell keresni, a gyógyszereszkükségletet a háziorvos, vagy szakorvos köteles igazolni.

Gyógyszerutalvány	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	354	8 952 950 Ft	340	10 929 550 Ft	337	11 948 150 Ft	339	12 825 650 Ft	316	11 224 205 Ft

Temetési támogatás, valamint a köztemetés költségeinek megtérítéséhez nyújtott támogatás

Az a személy, aki elhunyt egyeneságbeli rokona, örökbefogadott-, mostoha- vagy nevelt gyermeke, örökbefogadó-, mostoha- vagy nevelőszülője, testvére, házastárs egyeneságbeli rokona vagy más közeli hozzátartozója eltemettetéséről gondoskodott temetési támogatásban részesül, amennyiben ezen elhunyt hozzátartozójának eltemettetése nem közköltségen történt.

A temetési támogatás összege az igazolt temetési költség összege, de legfeljebb a helyi jövedelemalap (79 800 Ft), ha a kérelmező és a családjában élők egy főre jutó havi nettó jövedelme együttesen nem haladja meg a 149 625 Ft-ot.

A Bizottság azt az eltemettetésre köteles személyt, aki hozzátartozója eltemettetéséről nem gondoskodott, a köztemetés költségeinek megtérítése alól részben vagy egészen mentesítheti, bizonyos feltételek megléte esetén.

A temetési támogatás a korábbi hatályos rendelet szerint szorosan a rendkívüli települési támogatás alá tagozódott, így a kimutatásban csak a köztemetés költségeinek megtérítése szerepel. 2022-től külön költségvetési soron, és a jogszabályban külön elemként szerepel a temetésköltségeihez nyújtott támogatás.

Köztemetés költségeinek megtérítése	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	35	6 591 175 Ft	24	6 021 655 Ft	39	6 057 563 Ft	22	9 599 791 Ft	30	5 790 827 Ft

Nyugdíjszerű ellátásban részesülők plusz támogatása

A polgármester évente egy alkalommal nyugdíjszerű ellátást kiegészítő támogatást nyújt az öregségi nyugdíjban, időskorúak járadékában, szolgálati járandóságban, szolgálati nyugdíjban, rehabilitációs vagy rokkantsági ellátásban, valamint rokkantsági járadékban részesülő azon személy részére, akinek a havi összes jövedelme nem haladja a 149 625 Ft-ot.

Rendkívüli év végi támogatás

A rendkívüli év végi támogatás jogszabályi környezet változása miatt korábban Ünnepekhez kapcsolódó támogatás néven szerepelt. A jogszabályi környezet változása miatt a támogatás a korábbi utalvány helyett készpénz formában testesül meg.

Rendkívüli év végi támogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	2999	14 995 000 Ft	2999	14 995 000 Ft	2950	14 997 848 Ft	2950	14 997 848 Ft	1753	14 325 000 Ft

Rendkívüli települési támogatás

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak.

Rendkívüli települési támogatás	2017		2018		2019		2020		2021	
	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg	fő	összeg
	1600	84 132 685 Ft	1443	101 483 359 Ft	1336	96 211 180 Ft	1578	111 888 905 Ft	1314	97 174 920 Ft

Az Önkormányzat a rendkívüli élethelyzetbe került, illetve tartós létfenntartási gondokkal küzdők részére a 2021-es évben 97 174 920 Ft összegben folyósított támogatást 1 370 személy részére, összesen 4 282 alkalommal. A támogatás iránti kérelmek száma a 2020-as évhez képest minimális csökkenést mutat. A COVID-19 járvány első hulláma során tapasztalt emelkedés, mely az ellátó rendszerbe új ügyfélként jelentkezők számát eredményezte, fordult át csökkenésbe, mivel vélelmezhetően az ügyfelek egy huzamosabb idő után vissza tudtak térni a munkaerő piacra.

Az elutasított rendkívüli települési támogatási kérelmek számát vizsgálva megállapítható, hogy az előző évhez viszonyítva csökkent az elutasítások száma. Mindösszesen 79 személy 84 kérelme került elutasításra. Az elutasítások jellemző okai az álláskeresési regisztráció hiánya, az egy főre jutó jövedelemhatár túllépése, illetve az egy hónapon belül benyújtott ismételt kérelmek voltak.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében a gyermek a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére és egy évben két alkalommal (6 000 Ft) pénzbeli támogatásra jogosult.

Babaköszöntő Program

Az önkormányzat 2011-ben vezette be a Babaköszöntő Programot. A program célja az volt, hogy már születésükkor köszöntsék az újpesti újszülötteket. Ez egy alanyi jogon – jövedelemtől függetlenül – járó ajándécsomag, minden olyan család megkapja, ahol legalább az egyik szülő három hónapja újpesti állandó bejelentett lakhellyel rendelkezik, és életvitelszerűen is itt él. A babacsomag újpest logóval ellátott bodykat, egy kistakarót, oltási naptárral ellátott hűtőmágnest, digitális hőmérőt, baba rágókát, nedves törölkendőt, illetve pelenka-csomagot tartalmaz 20.000 Ft. értékben.

A csomagot a szülők és a babák is nagyon szeretik, amely a védőnőkön keresztül jut el a családokhoz.

Sajnálatos módon a kiosztásra kerülő csomagok száma évről évre csökken. 2021-ben 518 család, 522 gyermeke részesült ajándécsomagban, melyek értéke 7 830 000 Ft volt.

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	1 867,00	2,63%	457	24,48%
2016	1 603,00	2,27%	444	27,70%
2017	1 390,00	2,00%	413	29,71%
2018	1 125,00	1,64%	416	36,98%
2019	1 085,00	1,60%	431	39,72%
2020	2 055,00	3,07%	463	22,53%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

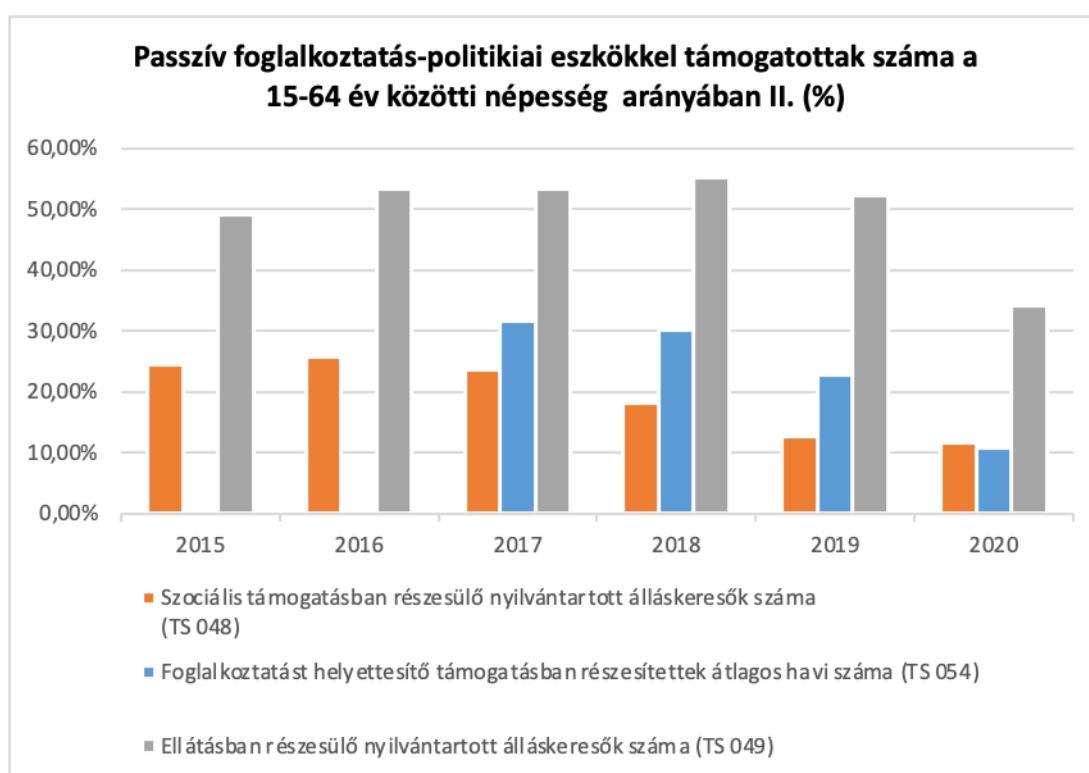

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	458	24,53%	n.a.	-	915	49,01%
2016	412	25,70%	n.a.	-	856	53,40%
2017	328	23,60%	440,47	31,69%	741	53,31%
2018	205	18,22%	338,70	30,11%	621	55,20%
2019	137	12,63%	247,62	22,82%	568	52,35%
2020	239	11,63%	220,60	10,73%	702	34,16%

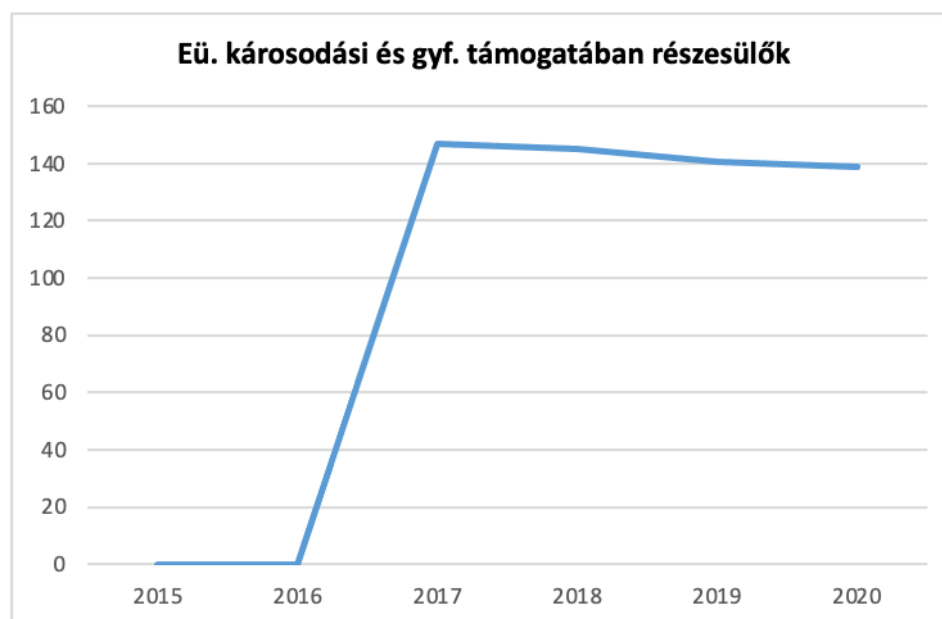
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	146,69
2018	144,85
2019	140,65
2020	138,60

Forrás: TeIR, KSH

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1 Önkormányzati lakásgazdálkodás

Az Önkormányzat lakásgazdálkodását alapvetően meghatározó, a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, illetve a vonatkozó helyi rendeletek, az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának szabályairól és a bérleti jogviszony feltételeiről szóló 39/2011.(XII.19) és az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről szóló 40/2011.(XII.19.) szóló jogszabályok 2022-ben is hatályosak.

Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	47 167,00	37,00	0,78	55,04	-	-
2016	47 207,00	66,00	1,40	55,00	-	-
2017	47 241,00	54,00	1,14	54,96	-	-
2018	47 406,00	173,00	3,65	54,87	-	-
2019	47 747,00	353,00	7,39	54,74	-	-
2020	48 364,00	617,00	12,80	54,70	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Lakásügyi Osztálya az Önkormányzat tulajdonában álló bérlakásokkal kapcsolatos bérbeadói feladatokat látja el.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadására irányuló valamennyi kérelem elbírálására a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság (Továbbiakban: Bizottság) jogosult. Lakást csak az önkormányzat közigazgatási területén legalább két éve lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező magánszemélynek és csak lakás céljára lehet bérbe adni. A döntés meghozatala során a Bizottság az önkormányzat rendelkezésére álló lakásállomány mennyiségét és minőségét, valamint a kérelmező élethelyzetét, jövedelmi-, vagyoni helyzetét és egyéb méltányolható körülményeit mérlegeli.

A benyújtott lakáskérelmek elbírálásához szükség van a kérelmezők és velük együtt költözni kívánó személyek személyi és jövedelmi adatainak ismeretére, az ezeket igazoló okiratok csatolásával /idetartozik a munkabér, a nyugellátás, Gyes, Gyed, táppénz, családi pótlék, gyermektartás és egyéb szociális juttatás/, valamint a jelenlegi lakhatási körülmények feltárására, az egyéb méltányolható körülmények igazolására. A Bizottság havonta egy alkalommal tart rendes ülést.

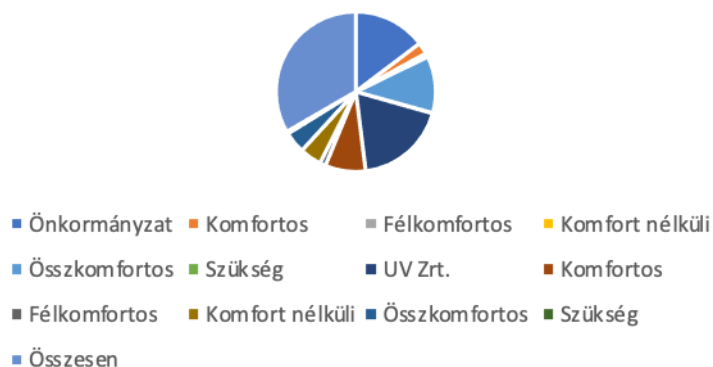
A méltányossági eljárás keretében benyújtható lakáskérelemhez formanyomtatvány áll rendelkezésre, amely az önkormányzat honlapjáról is letölthető.

A szociális és nem szociális helyzet alapján történő bérbeadás mellett az Újpesti Vagyonkezelő Zrt. foglalkozik a bérlakások piaci alapú hasznosításával.

Az UV Újpesti Vagyonkezelő Zrt. és az önkormányzati tulajdonú lakások száma (db)

Önkormányzat	1016
Nem bérbeadható:	26
Bérbeadható:	990
UV Zrt.	1289
Nem bérbeadható:	52
Bérbeadható:	1237
Összesen	2305

Az UV Újpesti Vagyonkezelő Zrt. és az önkormányzati tulajdonú lakások száma komfortfokozat szerinti bontásban (db)

Forrás: Önkormányzat

Az UV Újpesti Vagyonkezelő Zrt. és az önkormányzati tulajdonú lakások száma
komfortfokozat szerinti bontásban (db)

Önkormányzat	1016
Komfortos	162
Félkomfortos	17
Komfort nélküli	36
Összkomfortos	795
Szükség	6
UV Zrt.	1289
Komfortos	568
Félkomfortos	82
Komfort nélküli	305
Összkomfortos	302
Szükség	32
Összesen	2305

Lakásállomány lakbér szerinti megoszlása

Helybérlet típusa	Darab
Piaci alapú	294
Költségelví	1451
Szociális alapú	265
Fecskeházi	41
üres	254
Összesen	2305

A lakásállomány 254 üresen álló ingatlanából 78 darab nem bérbeadható.

A 2021-es évben a következőképpen alakult az önkormányzat lakásállománya:

Önkormányzati bérlakás és szociális lakás állomány 2021							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomá- ny (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2021	969	48	969	48	70	6	0
Forrás: Önkormányzati adatok							

3.4.2 Fecskeházi pályázat

A fecskeházi lakások bérbeadását az önkormányzati lakások bérbe adását szabályozó jogszabály teszi lehetővé - legfeljebb ötéves időtartamra - kizárólag fiatal házaspárok, illetve közjegyzői okirattal igazolt élettársak számára. A pályázaton olyan fiatal – 35. életévüket be nem töltött – házastársak vagy élettársak vehetnek részt, akik a pályázat benyújtását megelőzően legalább 3 éve folyamatosan rendelkeznek az Önkormányzat illetékességi területén bejelentett lakó-, vagy tartózkodási hellyel.

A lakások pályáztatását önkormányzati rendelet szabályozza, mely részletesen tartalmazza a bérbeadás feltételein túl a pályázati kiírás szabályait is.

A pályázatot a polgármester írja ki, melyre megfelelő számú lakás üresedése esetén kerülhet sor. A pályázati kiírást a helyi médiában (Újpesti Napló), valamint az Önkormányzat internetes honlapján kerül közzétételre. A szükséges nyomtatványok is a pályázati kiírással egyidejűleg válnak elérhetővé.

Bérlakás és szociális lakás állomány

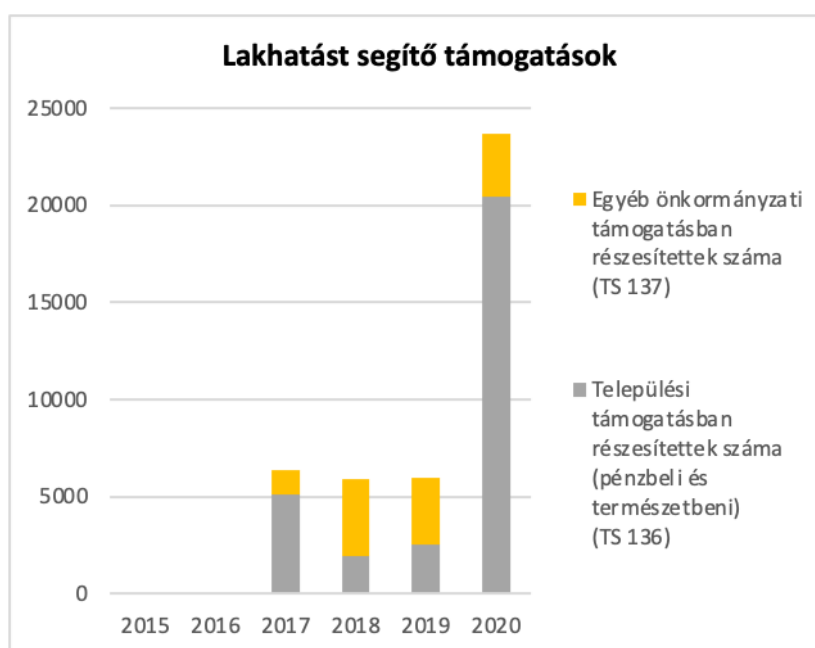

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	5 112	1 240
2018	1 940	3 992
2019	2 514	3 455
2020	20424	3238

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.4.3 Hajléktalanság kérdése

Újpesten a hajléktalanok nappali intézményeinek napi átlagos forgalma viszonylagos állandóságot mutat az elmúlt évek trendjei alapján. A kerületben kialakult egy ún. jelzőrendszer, amelynek keretében az utcai szociális munkások és az állampolgárok próbálják időben felderíteni a hajléktalan helyzeteket és a lehetőségekhez képest támogatni őket, bevonni az ellátásba. Ezen tevékenységben a helyi hajléktalanok ellátásával foglalkozó civil szervezetek pl.: a Twist Olivér Alapítvány jelentős mértékben közreműködnek.

A Twist Olivér Alapítvány által működtetett intézmények:

Átmeneti szálló (1044 Budapest, Fóti út 4.): Átmeneti szállón az eddigi évekhez hasonlóan változatlan mindazon a feltétel és szolgáltatási elem, amelyek az átmeneti lakhatáshoz, és a lehetséges tovább lépéshez szükségesek, jogszabály szerint. Az átmeneti szálló szakmai programja szerint elsősorban közterületen, kunyhókban, éjjeli menedékhelyen élő hajléktalan embereknek nyújt átmeneti elhelyezést. Ezen szakmai koncepció a 2020-as évben teljessé vált, miszerint az átmeneti szálló összes lakója a fenti helyekről költözött be intézménybe, és ezáltal a „Közterület helyett emberibb körülmények” pályázati támogatásán keresztül tudtak nekik természetbeni és pénzbeli támogatást nyújtani a bentlakás során.

„A hajléktalan személyek átmeneti szállása a szociális munka keretében:

- a) tanácsadás,
- b) esetkezelés,
- c) gondozás,
- d) készségfejlesztés,
- e) az ellátott egyéni szükségletei szerint felügyelet és háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít. A hajléktalan személyek átmeneti szállása segíti a más szolgáltatásokhoz való hozzáférést.”

A szálló egyidejűleg 42 főnek tud elhelyezést biztosítani. Minden lakónak saját személyes segítője van, akivel egyénre szabott terveket, célokat keresnek és próbálnak megvalósítani. Az átmeneti szálló célja a hajléktalan emberek támogatása a szociális munka eszközeivel, közös célok kitűzésével, a társadalomba való beilleszkedés, visszailleszkedés elősegítése, melynek területei főként a foglalkoztatási rehabilitáció, az előtakarékosság és a kapcsolati rendszer felépítése vagy helyreállítása, addikcióval kapcsolatos problémákban való segítségnyújtás.

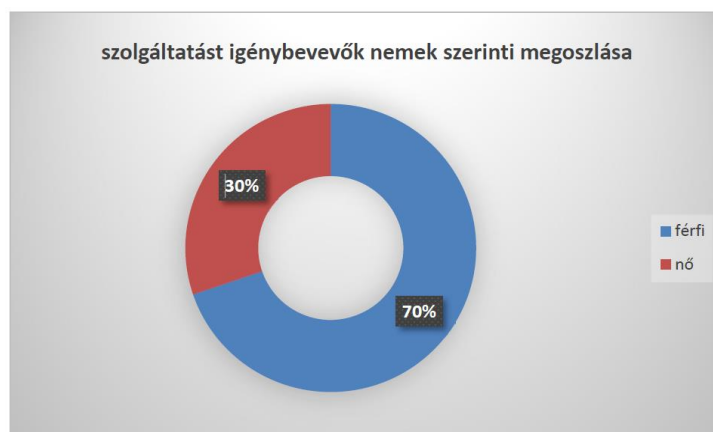
A szálló 2021-ban teljes kihasználtsággal működött. A rendelkezésre álló kapacitás 15.288, a vendégéjszakák száma 15.105, így a kihasználtság 98,8% volt. Az átlagéletkor 55 év volt, ami egy évvel kevesebb, a 2021. évi átlagnál.

KIHASZNÁLTSÁG ALAKULÁSA			
2021			
(vendégéjszakák száma)	rendelkezésre álló kapacitás	vendégéjszakák száma	kihasználtság
	15288	15105	98,80%

Forrás: Twis Olivér Alapítvány

Nappali melegedő (1044 Budapest, Fóti út 4.): Kiemelt cél a hajléktalan emberek támogatása és segítése a szociális munka eszközeivel. Nappali tartózkodásra, személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, elfogyasztására, a közösségi együttlétre szolgáló helyiségek, tisztálkodó szerek, ehhez szükséges textília, fűtés, világítás, hideg-melegvízzel való ellátás, elektromos áram biztosítása. A személyes ruházat tisztításához van mosógép, szárítógép, mosószer, szükség esetén ruházat pótlása is megoldott, valamint az étel melegítésére, elfogyasztására szolgáló eszközök használatára, a közösségi

helyiségekben a kulturált szórakozást biztosító eszközök használatára, takarításra és fertőtlenítésre. A melegedő 2021-es évben 254 munkanapon tartott nyitva. Összesen 499 ügyfél vette igénybe szolgáltatásainkat. Köztük 342 férfi és 148 nő. Az átlag életkor összességében 50 év volt, mind a férfiaknál, mind pedig a nőknél. A legfiatalabb melegedő használó a hölgyeknél és a férfiaknál is 20 éves volt, míg a legidősebb a férfiaknál 84, míg a hölgyeknél 83 éves volt.

Forrás: Twist Olivér Alapítvány

Utcai gondozó szolgálat (1044 Budapest, Fóti út 4.): Fő feladata a hajléktalan emberek, csoportok felkutatása, a szociális ellátórendszerbe való bevonásuk, ügyintéзések, úgymint iratpótlás, jövedelemhez juttatás, természetbeni támogatás, ruha, tisztálkodószerek, gyógyszerek, élelmiszer csomagok osztása, krízisintervenció.

Az alapítvány 1998-óta végez utcai szociális munkát Budapest IV. kerületében, ill.

Rákospalota területén, az M3-as autópálya bevezető szakaszáig, Az utcai gondozó szolgálat működését a törvénynek megfelelően, az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet alapján végzi. A szolgálat az utcai szociális munkát, az ellátási területen, munkanapokon hat órában biztosítja. November 1.-től április 30.-ig - úgynevezett krízisidőszakban - ez hat óra, minden munkanapon a 16 óra és 22 óra közötti időszakot jelentette, de jogszabályi változások következtében már hetente váltott munkarendben végzik a feladatokat a szociális munkások. Ennek értelmében délelőtti héten 8 órától 15 óráig, míg délutáni héten 15 órától 22 óráig tevékenykednek. Az ellátási terület minél nagyobb lefedettsége miatt, a szomszédos ellátási területek utcai szolgálataival írásos megállapodás keretein belül kölcsönös kapcsolatfelvételt, diszpécser bejelentésre kiszállást és együttműködést vállal a szolgálat. Így a munkavégzés ideje alatt a szolgálat a megállapodásban foglalt szolgálatok területeire is riasztható. Az utcai gondozó szolgálat munkáját az intézményvezető és fenntartó mellett, a régió ellátóinak a munkáját összehangoló Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálata koordinálja.

A Twist Olivér Alapítvány utcai gondozószolgálata 2021-ben 149 utcán élő ügyféllel foglalkozott. Az utcai szociális munkások 84 helyszínt látogattak meg, összesen 2412 alkalommal.

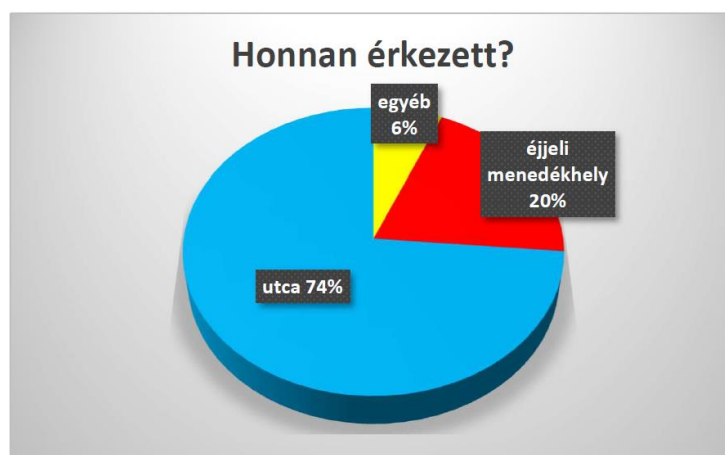
A legidősebb ügyfél egy 81 éves férfi, míg a legfiatalabb ügyfél egy 21 éves férfi volt. A látogatott ügyfelek átlag életkora 50 év, ami 5 évvel több, mint 2020-ban.

Forrás: Twist Olivér Alapítvány

A hajléktalanság problémája sok szempontból jogi, munkaerőpiaci, lakásügyi, pszichiátriai. A hajléktalanok közül sokaknak még alkalmazkodási, összeférhetlenségi problémáik is vannak és nem utolsósorban valamilyen szenvedélybetegségük is vélhető. Hatékony szociális munkát végezni velük csak mindezek szem előtt tartása mellett lehet.

Az utcai szociális munkán keresztül az önkormányzat folyamatosan vizsgálja a területben megjelenő hajléktalanok számát, sajátosságait. A hajléktalanság kialakulásának okaiként az alábbi tényezőket jelölték meg: az elszegényedés, a munkanélküliség, a jövedelemhiány okozta lakhatási nehézségek, a lakásvesztés. A hajléktalan emberek között igen nagy számban vannak állami gondozásból kikerült, hosszabb-rövidebb börtönbüntetésből szabadult, elvált, alkoholbeteggá lett emberek.

Forrás: Twist Olivér Alapítvány

Az átmeneti szálló ügyfelei többszörös hátrányból indulnak a lakáspiacon. Nem elég, hogy gyakran nem bejelentett jövedelemmel rendelkeznek, de a feketemunka hátulütőjeként ott van az az instabil háttér is, amit a kifizetés bizonytalansága okoz. Ahhoz, hogy egy hajléktalan ember albérletbe tudjon költözni, komplex segítség kell. A pénzügyi háttér, előtakarékoság megléte nem elég. Az a fajta specializáció, ami a több éve, évtizede utcán élő hajléktalan emberekre fókuszál, predesztinálja, hogy elsősorban nem átlagkeresettel rendelkező emberekről beszélünk. 2021-ben négy olyan lakó költözött az intézménybe, aki

nem rendelkezett jövedelemmel a beköltözéskor, de az esetkezelés következtében egy kivétellel sikerült őket jövedelemhez juttatni.

A nyugellátásban részesülő, önellátó lakók esetében egy nagyobb megindulás tapasztalható a REVIP szálló felé. A hosszú várólistájuk ellenére, 2021-ban is, két lakó tudott átköltözni a szállóra, ami kifejezetten 55 év feletti, nyugdíjszerű jövedelemmel rendelkező embereket fogad. Mindkét lakó azóta is ott él. További két lakó van jelenleg is várólistán. A hosszú bekerülési idő miatt, a frissen beköltöző, idősebb, inaktív, nyugdíjszerű jövedelemmel rendelkező lakókat igyekeznek már a jogviszonyuk elején odairányítani. A fenti nehézségek ellenére hét lakónak sikerült albérletbe költözni a 2021. év során, akik legjobb tudomásunk szerint, azóta sem kerültek vissza a hajléktalanellátásba. Emellett egy lakó egyszobás munkásszállóra és további egy lakó 2021. év elején fővárosi lakáspályázat keretében önkormányzati bérlakásba költözhetett. Összességében húsz lakóról mondható el, hogy az egyéni esetkezelésnek köszönhetően, az itt lakását követően minőségibb lakhatásba került, ami a jogviszony megszűnések és megszüntetések huszonnégy százaléka.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

VEKOP 6.2.1 Újpest kapuja Szociális városrehabilitációs pályázat

A szegregáció alapvetően szociológiai, városszociológiai fogalom, amely azt a jelenséget határozza meg, amikor egy-egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erősen elkülönül egymástól. A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel. Budapesten a lakóhelyi elkülönültség megmutatkozik a kerületek leromló részeiben.

Az "Újpest Kapuja" térségmegújítási és városrehabilitációs projekt átfogó célja az Újpest Városkapu térségében található leromlott városrész krízistömbjének fizikai revitalizációja, az ott élő alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítása, és társadalmi beilleszkedésük elősegítése integrált szociális jellegű rehabilitációval összekapcsolva.

A projekt keretében a Berda József utca - Aradi utca - Kemény Gusztáv utca - József Attila utca - Attila utca - Árpád út - Temesvári utca - Bocskai utca - vasút által határolt terület jelenti a beavatkozási területet.

A krízistömb rehabilitációjának jelenlegi állapota légifelvétel alapján, 2019 (forrás: www.ujpest.hu)

A projekt épített és nem épített (ún. “soft”) elemekből áll. A soft feladatok keretében kialakításra kerülnek Szociális Irodák, ahol a szociális munkások, közösségfejlesztők, pedagógusok, pasztorációs munkatársak, kulturális szervezők tevékenykedhetnek. Főbb feladatuk: gyermekek iskolai felzárkóztatása tanodai programokon keresztül, a felnőtt lakosságnak munkaerőpiaci (re)integrációját segítő tanfolyamok, szervezése, teljes családot megmozgató kulturális és a gyerekek iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok, valamint közösségi kapcsolatok erősítését célzó rendezvények szervezése.

Forrás: UPP Zrt.

A projekt részeként 2020 elején megkezdődött a Berda József utca - Bocskai utca - Temesvári utca által határolt krizistomb fizikai megújítása, a nagyon rossz állapotú épületek lebontása, valamint 39 önkormányzati lakás felújítása. Az önkormányzat adatszolgáltatása alapján a Berda József utca 2-8. szám alatti épületek lebontásra kerültek, 2019 júliusában onnan az utolsó lakó is kiköltözött.

A projekt azt is vállalta, hogy felépül egy 29 lakásos önkormányzati bérház a Károlyi István utca 25. szám alatt, mely 2022. évben átadásra került.

Károlyi István utca 25. szám alatt felépülő önkormányzati társasház látványterve (Forrás: Konstruma Mérnökiroda Kft. tervdokumentáció)

A VEKOP-6.2.1-15-2016-00001 azonosítószámú "Újpest Kapuja" térségmegújítási és városrehabilitációs projekt keretében park kerül kialakításra a krízistömb helyén. A tervezett park műszaki tartalmára vonatkozóan a kiviteli tervek elkészültek, a pályázat keretében a megvalósításra 2023-ban kerül sor, mellyel párhuzamosan a területet körülvevő járdaszakasz is felújításra kerül, illetve a rehabilitált területen térfigyelő kamerarendszer kerül telepítésre.

A projekt várhatóan 2023. III. negyedévében zárul le.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Krónikus betegségek előfordulása

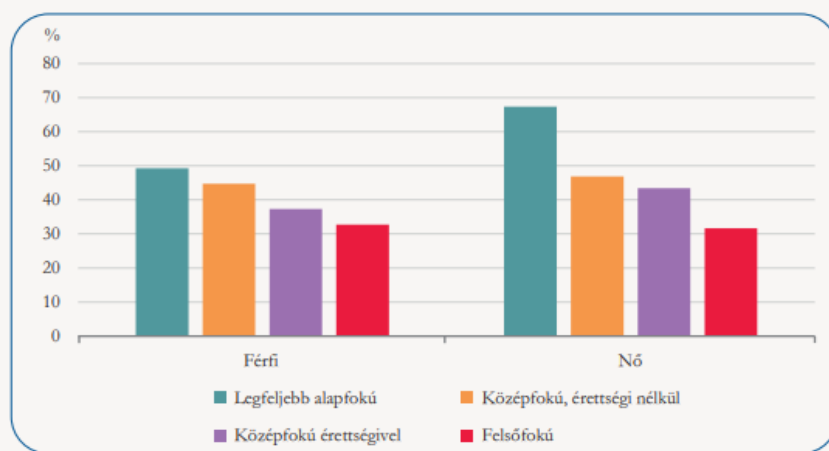
Magyarország egészét tekintve a 16 éves és annál idősebb lakosság négytizedének van krónikus betegsége, vagy más tartós egészségi problémája. 2019-ben a férfiakhoz képest 5 százalékponttal több nő nyilatkozott úgy, hogy krónikus beteg. Az EU-ban az országok zömére jellemző, hogy az emberek egyre nagyobb része tud valamilyen idült egészségproblémájáról, és ez a növekvő arány nem csak az idősebbek sajátossága. Magyarországon 2010 óta mindkét nemre vonatkozóan kismértékű, 4 százalékpontos növekedés következett be. 2018-ban a krónikus betegek aránya 3 százalékponttal magasabb, mint az uniós átlag, ennek ellenére az EU tagállamai között Magyarország abba a negyedbe tartozik, ahol a legnagyobb a krónikus betegek aránya.

Életkor szerint közel lineárisan emelkedik az idült betegséggel sújtottak aránya, a 16–24 évesek közötti 9%-tól a 75 éves és annál idősebbekre jellemző 83%-ig. A 65 éves vagy annál idősebb magyarok háromnegyede számolt be legalább egy krónikus betegségről, a 2019-es adatok szerint ebben a korcsoportban az arány 14 százalékponttal magasabb az uniós átlagnál. A 16–24 éves férfiak és nők egyforma arányban jeleztek krónikus betegséget vagy egészségi problémát, a 25–34 évesektől a 45–54 évesekig kis különbséggel a nők érintettebbek, későbbi korosztályokban a sorrend megfordul.

A 25 éves és annál idősebbeket tekintve a legkevésbé iskolázottakhoz viszonyítva a felsőfokú végzettségűek között 29 százalékponttal kevesebb a krónikus betegek aránya. Krónikus betegség meglétét, illetve a hajlandóságot, hogy arról nyilatkozzanak, a férfiak esetében az iskolai végzettség kevésbé befolyásolja, mint a nőknél. A 25 éves vagy annál idősebbeket tekintve a legfeljebb alacsonyfokú végzettséggel rendelkező férfiak másfélszer olyan gyakran vallották magukat krónikus betegnek, mint a diplomások, a nőkre vonatkozóan a különbség több mint kétszeres.

4. ábra

A krónikus betegek aránya a 25 éves* és annál idősebbek között iskolai végzettség szerint nemenként, 2019

* Ahol lehetséges, az iskolai végzettséggel összefüggésben csak a 25 éves és annál idősebb népességet vizsgáljuk, hogy a fiatalabbak természetesen alacsonyabb végzettsége ne torzítsa az eredményeket.

Forrás: KSH Egészségügyi helyzetkép, 2019

A kerületi állampolgárok a közszolgáltatások többségét – néhány fekvőbeteg ellátás kivételével – helyben elérik. Az önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátórendszerét.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás
- fogorvosi alapellátás
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek)
- védőnői ellátás
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás

Újpesten 44 felnőtt háziorvosi és 22 házi gyermek orvosi praxis biztosítja az ellátást. A felnőtt háziorvosok vonatkozásában 3 betöltetlen, tartós helyettesítéssel megoldott praxis üzemel, míg a házi gyermekorvosoknál 2 betöltetlen praxisról beszélhetünk 2022. év végén.

A háziorvosokhoz praxisonként 2021. december 31-én átlagosan 1.999 fő, a házi gyermekorvosokhoz átlagban 601 fő tartozik.

A kerületben működő egészségügyi intézetek

Felnőtt és gyermek járóbeteg Újpesti Szakrendelő (Továbbiakban: Szakrendelő): a felnőtt Szakrendelő 27 szakterületen biztosít ellátást, a gyermek Szakrendelő pedig 10 szakterületen. Az adatok azt mutatják, hogy a rendelkezésre álló erőforrások a fenti szakterületek vonatkozásában kielégíti a lakosok szükséglet alapú járóbeteg szakellátási igényeit. Az előjegyzési rendszer lehetővé teszi a telefonon, személyesen történő bejelentkezést.

A járóbeteg szakellátások kihasználtságának vizsgálatát az önkormányzat és szervei folyamatosan végzik, felmérve a lakossági megbetegedésekből és azok jó szakmai ellátásából fakadó igényeket, a szükségleteknek megfelelő átcsoportosításokat végrehajtva. Az egynapos sebészet esetében, az OEP által finanszírozott hat szakma teljesítményei szerint vizsgálva, a legnagyobb arányt a szemészeti, majd a sebészeti, ortopédiai, nőgyógyászati, urológiai és a fül-orr-gégészeti műtétek teszik ki.

A fogorvosi alapellátás a Szakrendelőben érhető el, ahol 12 fogorvos praktizál. Gyermekfogászat területén a Király utcai gyermekfogászat biztosít 5 fogorvos közreműködésével TB által finanszírozott fogászati ellátást.

A 30 területi védőnő a házi gyermekorvosokkal szoros együttműködésben végzi munkáját, tevékenységükkel a kerület egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek. A területi védőnők mellett 10 fős iskolai védőnői szolgálat működik.

A kerületi éjszakai és munkaszüneti központi felnőtt orvosi ügyelet 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik.

A területi ellátásért felelős kórház az MH Egészségügyi Központ - Honvéd Kórház, a Károlyi Sándor Kórház és a Városi Kórház, míg a gyermekek vonatkozásában a Heim Pál Kórház és Madarász Viktor utcai telephelye.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz hozzáférést az időskorúak esetében az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, a Gyermekjóléti Szolgálat, a Mentálhigiénés Csoport és az Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye Családsegítő Szolgálat biztosítja. Az egyes telephelyeken a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, nappali melegedő, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsőde, családi napközi és idősek átmeneti elhelyezését nyújtó intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, továbbá a kerületi egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a kerületi állampolgárok számára hozzáférhetőek. Ebben fontos tényező, hogy részben a szociálisan rászorult lakossági szegmens prevenciója élvez prioritást, de idetartoznak az életkor és nem által meghatározott kockázati faktor lehetőségével bíró állampolgárok is. A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, a hasi és emlő UH, valamint az ODM vizsgálat csontritkulás megállapítása céljából, urológiai prosztatata- és herevizsgálatok.

A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja. A kerületben folyamatos az egészségmegőrző szűrőprogramok megrendezése, melynek eredményeként a szülők a gyermek alkatára vonatkozó jellemzőkön túl – magasság, hízásra való hajlam stb. – tanácsot kapnak a helyes

életmód kialakítására, választható sportágra, munkaterületre. Az átlagtól eltérő mérési eredményt mutató tanulók ingyenesen speciális torna és gyógyúszás tanfolyamon vehetnek részt.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermekfogorvosok végeznek az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján, és az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

A kerületben a prevenciós és szűrőprogramok szervezése során az egyes programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében, főként a gyermekek, idősek, illetve a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva, együttműködve a Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezetével, az idősek klubjaival. A rászoruló idősek részére telemedicinális egészségügyi gondozási projektek is bevezetésre kerülnek (EKG, vércukor, koleszterin, vérnyomás meghatározások).

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és idősek klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

Egészségügyi ellátás

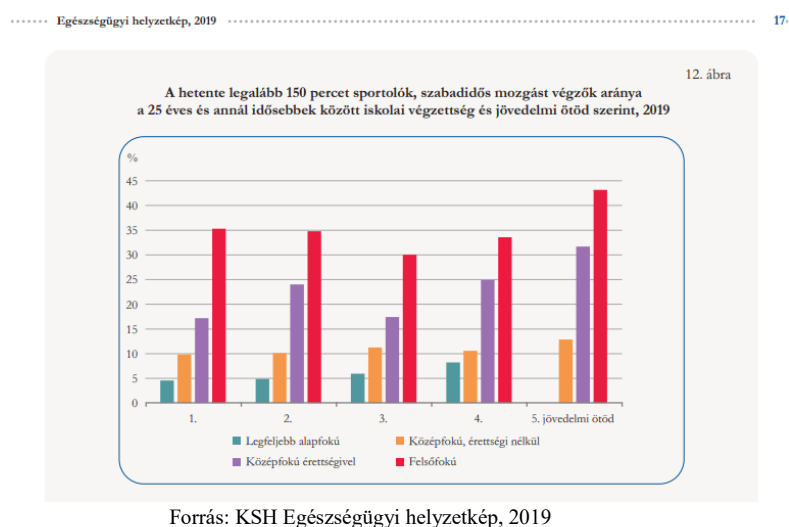
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	45	22	n.a.	1 836	n.a.
2016	n.a.	45	22	n.a.	1 542	n.a.
2017	n.a.	46	22	n.a.	1531	271
2018	n.a.	46	22	n.a.	1567	276
2019	n.a.	46	22	n.a.	1546	147
2020	n.a.	45	22	n.a.	1391	151

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A WHO ajánlása szerint a felnőtteknek hetente legalább 150 percnyi közepes intenzitású, vagy legalább 75 perc erőteljes intenzitású aerob fizikai tevékenységet kell végezni, illetve a mérsékelt és az erőteljes intenzitású tevékenységeknek az előbbiekkal ekvivalens kombinációját.

A szabadidős testmozgás határozott kapcsolatot mutat a társadalmi jellemzőkkel. Minél iskolázottabb, illetve minél kedvezőbb valaki jövedelmi helyzete, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy rendszeres szabadidős testmozgást végez. A legalább érettségivel rendelkezők amúgy is magasabb esélyt tovább növeli a legfelsőbb jövedelmi ötödbe tartozás, ugyanakkor bármely jövedelmi kategóriában a felsőfokú végzettségűek között a heti 2,5 órát sportolók aránya lényegesen magasabb, mint a legfeljebb érettségizettek körében.

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek testkulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

A kerületben a több kisebb sportegyesület mellett 5 jelentős sportcentrum működik:

- Halassy Olivér Sportcentrum (1045 Budapest, Pozsonyi utca 4.)
- Jégpalota (1046 Budapest, Homoktővis utca 1.)
- Újpesti FC (1044 Budapest, Megyeri út 13.)
- Tungsram SC (1044 Budapest, Megyeri út 6.)
- Springday Health Club (1042 Budapest, Árpád út 47-49)
- Hodos Tamás Budapesti Tollaslabda Csarnok (1044 Budapest, Váci út 102.)
- Megyeri Úti Sporttelep (1044 Budapest, Megyeri út 13.)

Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási-, közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során próbálja előnyben részesíteni az önkormányzat a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Ennek során az Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak jelentős szerepe van.

Az **Újpesti Felhőn Szálló Program**, ami a kerületi drogprenvenció keretében az Újpest Önkormányzat Kultúráért, Oktatásért, Társadalmi Kapcsolatokért és Kommunikációért felelős Alpolgármesteri Szakterület kezdeményezéseként indult kidolgozása.

A program lehetőséget nyújt egyéni és csoportos primér és másodlagos prevencióra, mely nemcsak a függőségre koncentrál, hanem a függőségek kialakulásának körülményeire is.

Fókuszba helyezi a 10-18 év közötti fiatalokat, akik egy előfelmérés után mentálhigiénés támogatásban tudnak részesülni. A bűnmegelőzés és a kapcsolati erőszak megelőzésében úttörőnek számító program jól tud csatlakozni a helyi drogstratégiához, azonban további fejlesztést és programbővítést igényel az eddig felismert problémahalmazt érzékelve. A program mind a Budapest Főváros IV. kerületi Rendőrkapitányság, mind az Újpesti Család- és Gyermejjóléti Központ munkáját ki tudja egészíteni, illetve a jelzőrendszeri tagok együttműködését tudja professzionálisabb szintre emelni.

Az Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye Család- és Gyermejjóléti Központja a 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény értelmében szolgáltatási, szervezési és gondozási feladatot lát el.

Az 1993. évi III. Szt. értelmében a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítő szolgáltatás célja, hogy az egyén, valamint a család működésébe javulást érjen el, hogy az egyén saját erejéből legyen képes az élet kihívásainak megfelelni és problémáit önállóan megoldani. A fenti egyéni célok eléréséhez a Család- és Gyermejjóléti Központ az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

- pszichológiai tanácsadást
- utcai szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- jogi tanácsadást,
- kórházi szociális munkát,
- jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- családterápiát,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- szociális diagnózist,
- mediációt.

A Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott speciális szolgáltatások, 2021

	fő	esetszám
kapcsolattartási ügyelet	39	138
utcai (lakótelepi) szociális munka	572	209
kórházi szociális munka	57	397
óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység	1.116	9.938
szociális diagnózis felvét.	194	87
készenléti szolgálat	0	48
jogi tanácsadás	289	664
pszichológiai tanácsadás	174	854
munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás	164	400
mediáció	64	89
családkonzultáció	134	32
család- és párterápia	495	297
hátralekkiegyenlítő tanácsadás	307	1.706
csoportmunka	564	104
összesen	4.169	14.963

Az egyéni problémák korai észlelésének egyik fontos szolgáltatási területe az óvodai- és iskolai segítő munkájának megszervezése. Az óvodai és iskolai segítő szolgáltatás a köznevelési intézményekben biztosított preventív jellegű segítő tevékenység, amely az iskoláskorú gyerekek és fiatalok képességeinek, lehetőségeinek legoptimálisabb kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával.

Fentiek érdekében a tevékenység célja:

- a gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása, hogy képesek legyenek felismerni és jelezni a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő problémákat
- elsődleges prevenciós programok működtetése
- észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének segítése
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében való segítségnyújtás
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik mind szélesebb körű kihasználása érdekében

A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásaihoz az egyenlő hozzáférést a nyitvatartási idő tipikus munkaidőn túli meghosszabbításával, valamint a telephelyek akadálymentes hozzáféréssel biztosítja. Továbbá a szolgáltatások széleskörű megjelenése érdekében a Központ munkatársai jelen vannak a városi rendezvényeken, ahol bárki elérheti őket és részletes tájékoztatást kaphat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. A kerület kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, lakosainak többsége lokálpatrióta. A kerület lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha a fejlesztési tevékenységek során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáinak kezelése együtt történik. 2008-ban született meg az ágazatokat, szakterületeket legmagasabb szinten összefogó Integrált Városfejlesztési Stratégia, amely az erre épülő városrendezési tervekkel térbeli-műszaki-ökológiai kereteket biztosít a megfogalmazott célkitűzéseinek megvalósításához.

Újpesten változatos formában van lehetőség a tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra. A művelődési intézmények programjaikat a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják. A legjelentősebb kerületi kulturális intézmények:

- Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Babits Mihály Könyvtára
- Lóverseny téri Közösségi Ház
- WAX Kultúrgyár
- UP Rendezvénytér
- Ifjúsági Ház
- Újpesti Helytörténeti Gyűjtemény
- Újpesti Polgár Centrum - Újpesti Galéria
- Újpesti Kulturális Központ
- Homoktövis Környezetvédelmi Oktatóközpont

Intézményi ellátottság

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
40	1	148 501	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A rekreációs célú szabadterek között a közparkok, közkertek, lakótelepi zöldterületek, szerepelnek, de idetartoznak az önkormányzat tulajdonában lévő oktatási, nevelési, kulturális intézmények kertjei is.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. Az önkormányzat honlapja, a kerületi újság, a hetente megjelenő Újpesti Napló kiadási költségeinek biztosításával az újság eljut az állampolgárok, a kerületi vállalkozások, intézmények felé. A kerületi kábeltvé (Újpesti Közéleti Televízió) működési, üzemeltetési költségeinek biztosításával a kerületre vonatkozó főbb információk, (adatok, helyi önkormányzati jegyzőkönyvek, határozatok, rendeletek) széles körben elérhetőek.

Az önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a kerületben lévő „szellemi tőkét” bevonja a kerület társadalmi életébe, a kerületfejlesztési programok előkészítésébe. Az ingatlanberuházókat ösztönözi képzőművészeti alkotások, szökőkutak elhelyezésére, segíti a nemzetiségi művészeti csoportok alakulását, bemutatkozását, a nemzetiségi hagyományörző rendezvények lebonyolításához helyszínt biztosít. Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységnek színterei. A helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a kerület fejlődéséhez járulnak hozzá. Az önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind a magánemberekben, mind a kerületben működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlásokban, önkéntes munkában nyilvánul meg.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A kerületi állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat ezekről részben mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzatokkal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az úgynevezett humánszolgáltatások, a gyermekjóléti, a szociális, az egészségügyi, az óvodai, a közművelődési, a sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal
--

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat az elmúlt években kiemelten hatékony és eredményes munkát végzett a helyi önkormányzattal együttműködve. A nemzetiségi önkormányzat vezetői folyamatosan monitorozzák a helyi cigányság boldogulását és

helyzetét, amelynek köszönhetően az önkormányzattal közös fejlesztési programokat tud szervezni.

Az Újpesti Roma Kisebbségi Önkormányzat (Továbbiakban: ÚNCÖ) úgy döntött, hogy Délutáni Iskola néven felzárkóztató oktatást szerveznek általános iskolásoknak és már túlkoros, az iskolából kimaradt fiatalok számára. A program bevált, a gyermekek túlnyomó többsége befejezte az általános iskolát, különböző szakmákban tanultak tovább. Sikerességének köszönhetően ez a program megmaradt, de 2015-ben átalakult Tanoda típusú programmá a hátrányos helyzetű roma és nem roma gyerekek számára. Tanoda elsősorban a gyermek és ifjúsági korosztály (1-12. osztály) számára nyitott és kíván jobb életet, életminőséget, lehetőségeket, képzést kínálni. Céljuk, hogy a tanulók iskolai eredményeinek jelentős javulása mellett, képességeik, készségeik fejlődjenek, gondolataikat érthetően és választékosan tudják megfogalmazni. Többen egy-egy szaktárgyi korrepetálásra, mások egész heti egyéni és kiscsoportos fejlesztésre járnak. Havi rendszerességgel programot szerveznek a múzeumlátogatástól a nyári táboroztatásuk megszervezéséig.

Az Önkormányzat a 2022-2023-as tanévben is támogatja a Tanodát, ahol a tantestület a fejlesztés, tanítás a tanuló iskolai hiányosságát pótolja, csökkenti elsősorban. Gyakorlati pedagógiai módszerekkel törekszik a hátrányok ledolgozására. Az újpesti tanodás diákoknak irányított programokat, egyéni és kiscsoportos tantárgyi korrepetálást teremtünk. Kitartásra, rendszerességre, a különböző feladatra való koncentrációt segítjük elő. Az újpesti általános iskolában tanuló gyermekek számára a Tanoda térítésmentes.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztató, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági problémának köszönhető. Csak a több problématerületre (oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi) egyszerre koncentrálni, átfogó problémakezelési megoldások, komplex	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése.

programok vezethetnek eredményre.	
A kerületi mélyszegénységben élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, vagyis rossz.	Kerületi egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai lehetetlenné tették mérhető teljesítménykövetelmények rögzítését, és ezekre épített monitoring rendszer létrehozását. A számszerű adatok, indikátorok hiánya nem ad valódi értékelésre lehetőséget.	Jelzés a jogalkotók felé. Megfelelő módszer megtalálása, kezdeményezése.
A romákkal szembeni diszkrimináció megjelenése az országos médiumok közvetítésével.	Helyi médiumokban a „jó példák” megjelenítésének kezdeményezése. Az intézményekben és a közösségekben közös akciók.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körére. Szociális rászorultság mértékében a nappali képzésben felsőfokú tanulmányokat folytatók internet előfizetési díjának átvállalása. Közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás.
Szegregáció	Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez. Alacsony komfortfokozatú lakások bontása, mobilizációs terv kidolgozása annak érdekében, hogy a kiköltözők integrált környezetbe kerüljenek. Intenzív szociális munkán alapuló komplex támogató tevékenység a szegregátumban.
Oktatási integráció biztosításának hiánya	Oktatási integráció biztosítása. Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése. A lemorzsolódás csökkentése.
A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézkes	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése. A családgondozó és a gyermekjóléti szolgálat szakemberei intenzívebb jelenlétének biztosítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint 2021-ben					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	42 980	50 422	93 402	46,02%	53,98%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2 284	2,45%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	6 187	5 942	12 129	6,62%	6,36%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 334	1 268	2 602	1,43%	1,36%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2021-ben a kerület teljes lakónépességének 13 %-át tette ki a 0-14 éves gyermekek száma, míg a 15-17 éves korosztály aránya a teljes népességhez képest 3 % volt.

Forrás: TeIR

2017 óta folyamatos csökkenés mutatkozik a 0-17 éves gyermekek számában. Ez a tendencia Budapest más kerületeiben is megfigyelhető, a folyamat egyik oka, hogy az elmúlt években sok család költözött ki a környező városokba, településekre.

Egy település hosszú távú fejlődését szem előtt tartva kiemelt fontosságú a gyermekek helyzete, hiszen ők adják a jövő generációját.

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának helyi ellátórendszere a törvényben meghatározott feltételekkel és önként vállalt tevékenysége alapján különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít.

A helyi rendszer jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

Veszélyeztetettség alatt olyan magatartást, mulasztást vagy ezek következtében kialakult állapotot értünk, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

A kerületben a megelőző tevékenység a gyermekvédelmi, köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A kerületben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, azok szakmai programjában jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető ez meg.

4.2 Család- és Gyermekjóléti Központ

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény a sportról szóló 2004. évi I. törvény, valamint egyes kapcsolódó jogszabályok 2015. január 1-től előírják, hogy a családsegítés csak a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató keretében hozható létre.

A gyermekjóléti szolgáltatás megerősítése irányába tett következő lépés annak előírása volt, hogy a családsegítés csak a gyermekjóléti szolgáltatással integráltan működhet: család- és gyermekjóléti szolgálat vagy család- és gyermekjóléti központ keretében.

Ennek alapján, az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény 2016. január 1-jétől hatályba lépő módosító rendelkezéseinek értelmében, a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ a jelenlegi családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás bázisán, annak erőforrásainak hatékonyabb elosztásával, kötelező önkormányzati feladatként jött létre.

A Család- és Gyermekjóléti Központ Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye tagintézményeként önálló szervezeti egységként működik, amelyen belül önálló szakmai egységet képeznek a család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait ellátó alapellátási munkacsoport, valamint a család- és gyermekjóléti központ feladatait ellátó gyermekvédelmi és speciális szolgáltatásokat ellátó munkacsoport.

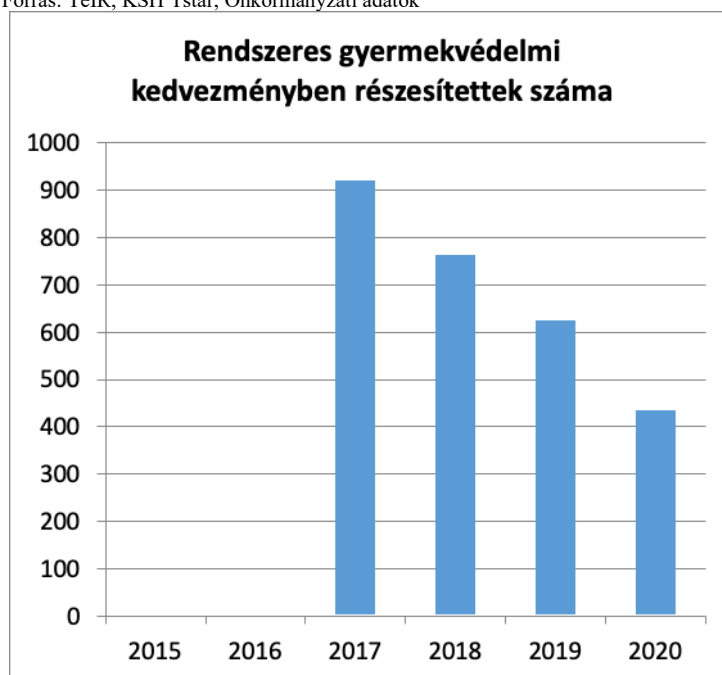
Az ellátás a IV. kerületi állandó lakcímmel, tartózkodási hellyel rendelkező, a kerületben életvitelszerűen tartózkodó szolgáltatást igénybe vevők összességére terjed ki.

2021. évben 213 család, ezen belül 343 gyermekét vettük nyilvántartásba, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek. A nyilvántartásba vett családok közül 155 családban él olyan gyermek, ahol a jogszabályi meghatározás alapján hátrányos helyzet is megállapítható, továbbá 30 olyan család van, ahol a halmozottan hátrányos helyzet is megállapítható volt. A hátrányos helyzetű családokban a szülő alacsony iskolázottsága miatt 239 gyermek, a szülő alacsony foglalkoztatottsága miatt 19 gyermek, míg elégtelen lakáskörülmények miatt 4 gyermek él. A halmozottan hátrányos helyzetű családokban szülő alacsony iskolázottsága, valamint alacsony foglalkoztatása miatt 40 gyermek, alacsony foglalkoztatottság és alacsony lakáskörülmény miatt 2 gyermek él.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	922
2018	764
2019	624
2020	435

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A Család- és Gyermekjóléti Központ gyermekvédelmi alapellátással kapcsolatos feladatai, melyeket az alapellátási munkacsoport lát el.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében végzett feladatok:

- A szülő, a válsághelyzetben lévő várandós anya, illetve a gyermek teljes körű tájékoztatása a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájárulásról.
- Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadáshoz való hozzájárulás megszervezése.
- A válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, szükség esetén biztonságos elhelyezésének, lakhatási körülményeinek elősegítése. (A család- és gyermekjóléti szolgálat és az illetékes védőnő haladéktalanul tájékoztatják egymást, ha a várandós anya válsághelyzetben van.)
- Az átmenetileg lakhatási és családi problémával küzdő kliensek hozzásegítése az átmeneti gondozást, egyéb elhelyezést biztosító ellátásokhoz - együttműködve az elhelyezést nyújtó intézmények családgondozóival - az elhelyezést kiváltó okok megszüntetéséhez.
- A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítésére, a rossz szociális helyzetben lévő szülők gyermekeinek hátrányos helyzetének kompenzálására az intézményen belül, illetve esetenként külső helyszíneken rendszeres és időszakos szabadidős programok szervezése, továbbá annak kezdeményezése, hogy a közoktatási intézmények, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézmények, társadalmi szervezetek minél szélesebb területeken nyújtsanak ilyen jellegű programokat a gyermekek részére.
- Amennyiben olyan nevelési probléma van a családon belül, mely a gyermek iskolai életbe való integrációját nehezíti, valamint a szülő, illetve a törvényes képviselő magántanulói jogviszonyt kezdeményez, ebben az esetben az iskola megkeresésére kerül sor.
- Hivatalos ügyek intézése történhet külső és belső munkakapcsolat alapján.

4.2.1 A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében végzett feladatok:

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer szervezése, összehangolása és működtetése a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőzés rendszerébe.

A tevékenységek összehangolására, folyamatos működtetésre, együttműködésre alkalmat adó lehetőségek:

- éves gyermekvédelmi tanácskozás (mely 2022. év elején megrendezésre került)
- esetmegbeszélések és esetkonferenciák (2022. évben hetente több alkalommal)
- jelzőrendszeri szakmaközi tanácskozások (évente legalább 6 alkalommal)

A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében végzett feladatok:

Azokban az esetekben, amelyekben nem szükséges a hatóság bevonása, a probléma meghatározása után a Szolgálat családsegítő munkatársai szociális segítő tevékenység/családgondozás keretében látják el feladatukat. A családgondozási munka feladatai: a családok összetartó erejének megőrzése, támogatása és az átmenetileg sérült vagy hiányzó családi funkciók helyreállításának elősegítése. A családok gondozása, segítése a családsegítők részéről tervezett, komplex tevékenység, melynek egyik legfontosabb módszere a segítő beszélgetés.

A családsegítők feladatai a veszélyeztetettség megszüntetésére irányulóan:

- Családgondozás a családban jelentkező diszharmóniák, zavarok ellensúlyozására.
- Családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen válás, gyermekelhelyezés és kapcsolattartás esetében.
- Amennyiben a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségi állapota vagy fogyatékossága okozza, a szükséges egészségügyi vagy gyógypedagógia ellátás, beavatkozás kezdeményezése.
- Amennyiben a kialakult veszélyeztetettség az önkéntesen igénybe vehető gyermekjóléti alapellátások útján nem szüntethető meg, a családsegítő kezdeményezi esetmenedzser útján a gyermek védelembe vételét, vagy más gyermekvédelmi hatósági eljárás megindítását.

A Család- és Gyermekjóléti Központ gyermekvédelmi hatósági intézkedésekhez, tevékenységekhez kapcsolódó feladatok, melyeket a gyermekvédelmi és speciális szolgáltatásokat ellátó munkacsoport lát el.

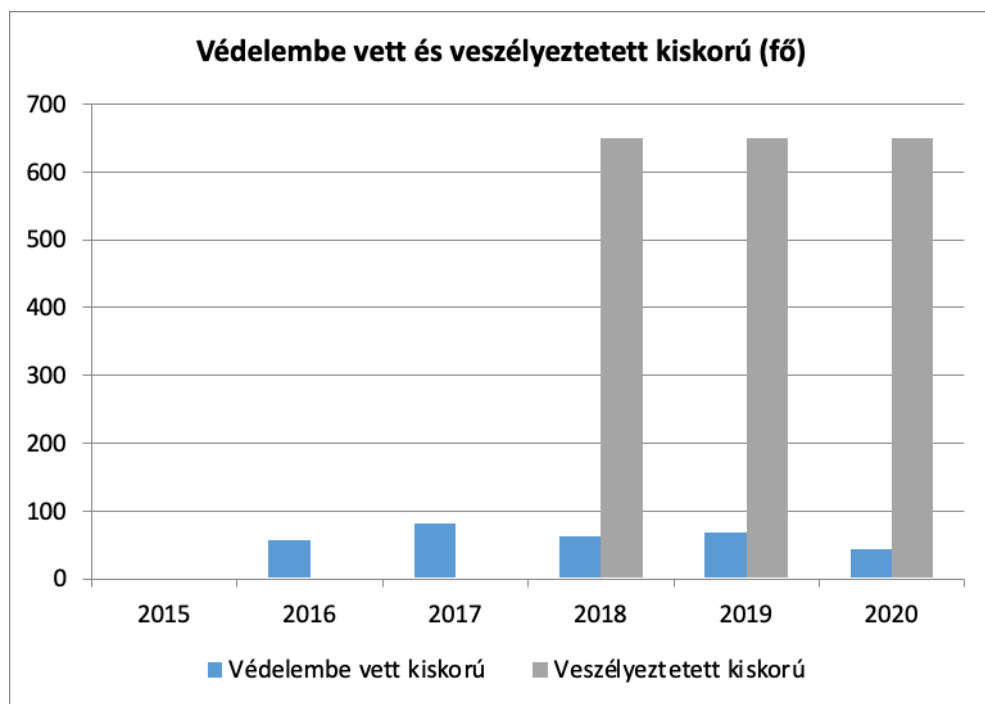
A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében végzett feladatok:

- Amennyiben a kialakult veszélyeztetettség az önkéntesen igénybe vehető gyermekjóléti alapellátások útján nem szüntethető meg, a családsegítő kezdeményezésére az esetmenedzser tesz javaslatot a védelembe vételi eljárásra - mely hatósági intézkedéssel a gyámhatóság kötelezi a családot a veszélyeztető tényező megszüntetésére, valamint az esetmenedzserrel való együttműködésre. A javaslat elkészítését megelőzően esetkonferencia megszervezésére kerül sor az érintett szakemberek bevonásával.
- A védelembe vételi határozat jogerőre emelkedését követően 15 napon belül az esetmenedzser a család bevonásával elkészíti a gondozási-nevelési tervet, mely tartalmazza az együttműködési kötelezettség feltételeit, elemeit.
- Eredményes védelembe vétel esetén az esetmenedzser javaslatot tesz a védelembe vétel megszüntetésére.
- Amennyiben a védelembe vétel nem vezet eredményre vagy a gyermek azonnali elhelyezése válik indokolttá, akkor az esetmenedzser javaslatot készít a gyermek családjából történő kiemelésére, leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

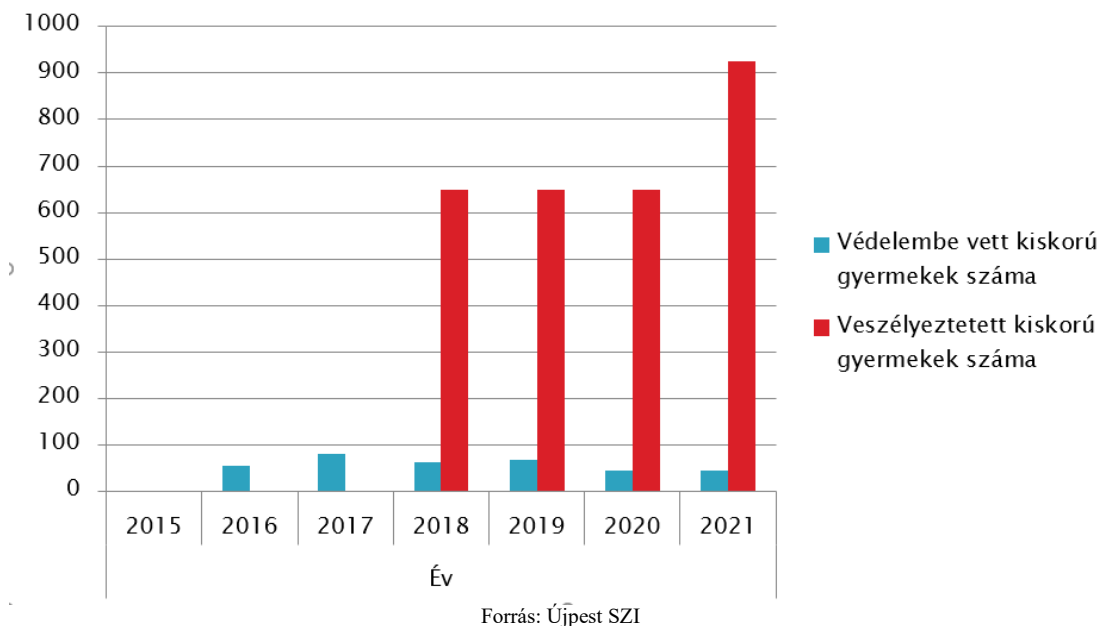
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	56	n.a.
2017	81	n.a.
2018	63	650
2019	69	650
2020	44	650

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

A jogszabály által meghatározott, kötelezően ellátandó feladatok:

Preventív tevékenységi körében figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárja a problémák okait és jelzi azokat az illetékes hatóság vagy szolgáltatást nyújtó szerv felé. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet, továbbá elősegíti a jegyző, továbbá a szociális-, egészségügyi intézmények, a rendvédelmi szervek, a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálatok, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

Az életvezetési képesség megőrzésében, illetve a jelentkező problémák megszüntetése érdekében:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújt,
- tájékoztatást ad az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról,
- családgondozással elősegíti a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos foglalkozásokat, programokat szervez,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághoz és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek, és családtagjaik részére tanácsadást nyújt,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, segítő szolgáltatásokat nyújt.

Általános segítő szolgáltatás körébe tartozó egyéb feladatok:

- elősegíti és ösztönzi a humán jellegű civil kezdeményezéseket,
- kezdeményezi Újpest Önkormányzatánál az önkormányzat kötelező feladatának nem minősülő ellátás, szolgáltatás helyben történő megszervezését, valamint új szociális ellátások bevezetését,
- szociális, gyermekvédelmi és egyéb információs adatokat gyűjt az ellátást igénybe vevő megfelelő tájékoztatása érdekében,
- programokat szervez a területben élő lakosság számára.
- az ellátotti jogokról, a gyermeki jogokról, valamint a szociális alapon igénybe vehető és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése.

•

Szervezési feladatok:

- a család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, azaz a gyermekekkel kapcsolatban lévő intézmények, emberek információs hálózatának kialakítása,
- esetkonferencia szervezése és tartása a jogszabályban meghatározott intézmények közreműködésével,
- helyi kulturális, szabadidős programokat szervező intézményekkel, civil szervezetekkel való együttműködés,

Gondozási feladatok:

- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- szociális segítő szolgáltatás, családgondozás,
- szociális diagnózis felvétele,
- hatósági tevékenységhez kapcsolódó gondozási feladatok ellátása,
- információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés,
- felkérésre környezettanulmány készítése,
- hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás,
- közvetítés más szolgáltató felé.

Speciális szolgáltatások:

A családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése.

Ezen belül:

- Pszichológiai tanácsadás
- Családkonzultáció/családterápia
- Mediáció
- Resztoratív – helyreállító vagy jóvátételi eljárás

- Fejlesztőpedagógiai tanácsadás
- Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység
- Jogi tanácsadás
- Hátraleékeztelési tanácsadás
- Munkavállalási tanácsadás
- Utcai- és lakótelepi szociális munka
- Kórházi – egészségügyi szociális munka,
- Kapcsolattartási ügyelet helyszín biztosításával,
- Készenléti szolgálat biztosítása
- Szociális diagnózis felvétele
- Addiktológiai konzultációs tanácsadás
- Klubfoglalkozások

4.2.2 A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységei

1. Egyéni esetkezelés célja, hogy a kliens a felmerülő probléma megoldása érdekében együttműködjön a központ családsegítőjével/esetmenedzserével és a közös munka eredményeképpen képessé váljon érdekeinek képviselésére, konfliktusainak kezelésére, életének pozitív irányba való előmozdítására.
2. Szociális csoportmunka, mely során hasonló érdeklődésű vagy közös problémákkal küzdő egyének kis létszámban rendszeresen összegyűlnek, és szakember vezetésével olyan tevékenységet folytatnak, mely segíti őket közös céljaik megvalósításában, problémáik megoldásában.
3. Közösségi szociális munka az a folyamat, amelyben a helyi közösség bátorítást és ösztönzést kap, hogy erejét felbecsülje és összefogjon annak érdekében, hogy kielégítse a közösség egészségügyi, jóléti és szabadidős szükségleteit.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos általános feladatok, melyeket az alapellátási munkacsoport lát el:

- Általános szolgáltatások egyéni esetkezelés során: életvezetési tanácsadás, a szociális ellátásokhoz való hozzájutás megszervezése, krízisintervenció
- Csoportos, közösségi fejlesztő tevékenységek szervezése
- A csoport családsegítői az alábbi feladatokat látják el: szociális és gyermekvédelmi esetkezelés egyénekekkel, családokkal; ellátásban nem részesülő munkanélküliek, és irányítás esetén a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő aktívkorúak elhelyezkedését akadályozó külső és belső körülmények feltárása, azok megszüntetésére illetve enyhítésére, valamint a sikeres elhelyezkedésre irányuló segítségi formák nyújtása; foglalkoztatási problémákat jelző kliensek támogatása egyéni és csoportos formában.
- Preventív tevékenység a területben
- Hátraleékeztelés és Hálózat Alapítvánnyal való kapcsolattartás, ügyintézés

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet játszik a jelzőrendszer. A Család- és Gyermekjóléti Központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, amely a prevenciós munka első számú eszköze. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak

együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A kerületi jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, civil szervezet részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Tevékenységük során ezek a szervezetek együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

**Alapellátás keretében ellátottak statisztikai adatai az értékelte időszak végén
(2021. december 31.) / nem halmozott adat**

Ellátottak száma	2016. (fő)	2017. (fő)	2018. (fő)	2019. (fő)	2020. (fő)	2021. (fő)
Ellátott személyek száma összesen	2285	2331	2316	2428	2491	2608
Ellátott családok száma összesen	1250	1226	1062	1089	1158	1183

Forrás: Átfogó értékelés Budapest IV. kerület Újpest 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

**Szakmai tevékenységek adatai (alkalom) az értékelte időszak végén alapellátott
személyek esetében (2021. december 31.) halmozott adat**

Szakmai tevékenységek	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Információnyújtás	2192	2189	3698	2952	3147	3067
Segítő beszélgetés	1917	1921	3868	4377	4917	5917
Tanácsadás	1749	2059	1867	1871	2649	1453
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1479	1399	1081	957	1011	567
Konfliktuskezelés	244	231	217	188	217	341
Kriziskezelés	135	122	72	57	93	193
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	248	286	246	145	150	569
Közvetítés intézményen belül (Jogi, pszichológiai, fejlesztőpedagógiai, stb.)	1687	1342	1195	2627	3414	2963
Közvetítés átmeneti gondozásba	11	29	30	15	29	16
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	42	24	36	12	11	
Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anya gondozása	31	5	6	2	3	17
Esetkonferencia	27	48	61	37	30	34
Esetmegbeszélés, esetkonzultáció	151	152	561	575	382	221
Környezettanulmány	191	321	529	414	398	83

elkészítésben való közreműködés						
Szociális segítő tevékenység saját ügykörben	2814	2090	3687	2220	1969	2150
Családlátogatás	1812	2974	7294	5280	3196	2674
Adományközvetítés	8	10	54	39	611	643
Összesen	14744	15202	24502	21768	22227	21936

Forrás: Átfogó értékelés Budapest IV. kerület Újpest 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevő családok száma a család összetétele, szerkezete szerint az értékelte időszak végén (2021. december 31.)

Család összetétele	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Egyedül élő	55	157	135	135	149	133
Házastársi/élettársi kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	64	105	72	60	88	97
Házastársi/élettársi kapcsolatban együtt élők 1-2 gyermekkel	101	229	260	340	360	356
Házastársi/élettársi kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel	122	105	101	56	121	89
Egy szülő 1-2 gyermekkel	116	336	301	368	298	347
Egy szülő 3 vagy több gyermekkel	73	72	35	33	73	42
Egyéb	20	70	35	11	0	33
Összesen	551	1074	939	1003	1080	1097

Forrás: Átfogó értékelés Budapest IV. kerület Újpest 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevő családok száma a problémák halmozott száma szerint az értékelte időszak végén (2021. december 31.)

Probléma típusa	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Életviteli	453	437	616	607	702	198
Családi - kapcsolati konfliktus	350	267	501	521	545	221
Családon belüli bántalmazás	231	166	83	71	65	64
Elhanyagolás	261	112	134	181	192	208
Ebből oktatási-nevelési elhanyagolás	132	40	36	92	84	65
Gyermeknevelési	433	335	391	366	412	191

Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	113	126	73	127	119	120
Magatartászavar, teljesítményzavar	117	137	176	164	138	126
Fogyatékoság	18	27	24	8	28	77
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	269	177	228	239	276	81
Szenvedélybetegség	32	25	71	12	53	89
Egészségi probléma, egészségkárosodás	164	101	50	27	28	8
Foglalkoztatással kapcsolatos	166	150	46	65	224	130
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	708	645	523	409	489	410
Ügyintézésrel kapcsolatos	394	204	221	269	312	119
Információkéréssel kapcsolatos	751	414	171	176	251	299
Összesen	4428	3298	3308	3334	3834	2362

Forrás: Átfogó értékelés Budapest IV. kerület Újpest 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

4.2.3 „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona

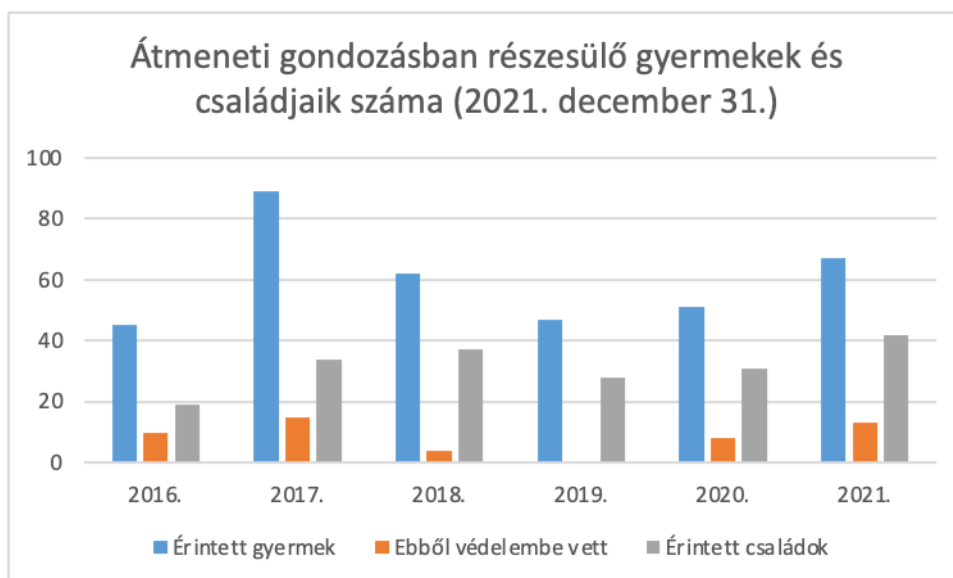
Újpest Önkormányzatának „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona 2001. májusában nyitotta meg kapuit. Az eltelt idő alatt sok olyan család és gyermek kapott segítséget, akiknél átmenetileg gond, probléma merült fel. Ezek megoldásának idejére a gyermekek átmeneti gondozásban és ellátásban részesültek. Az ellátás magába foglalja a gyerekek étkeztetését, tanulási foglalkozásokat, szabadidős programokat, oktatási intézményekkel való kapcsolattartást.

A szülő felügyeleti joga a gyermek felett továbbra is fennmarad és a családi pótlékot is megkapja. Az otthon dolgozói és a szülők szorosan együttműködnek, a gyermekekkel kapcsolatos problémák megoldásáért. A gyermekek gondozásáról és foglalkoztatásáról gyermekfelügyelők a nap 24 órájában gondoskodnak. Továbbá biztosított a gyermekek számára nevelő, aki a gyerekek tanulását, programok lebonyolítását szervezi. Szükség esetén mentálhigiéniai szakember is foglalkozik a gyerekekkel, annak érdekében, hogy az esetleges traumákat, nehézségeket a gyermekek könnyebben tudják feldolgozni.

Cél, hogy minden gyermeknek a személyes szükségleteinek, egyéni képességeinek megfelelően tudjanak nyugodt, harmonikus légkört biztosítani, amiben jól érzi magát, hogy a családból való kikerülés traumáit a helyzethez mérten minimalizálni lehessen.

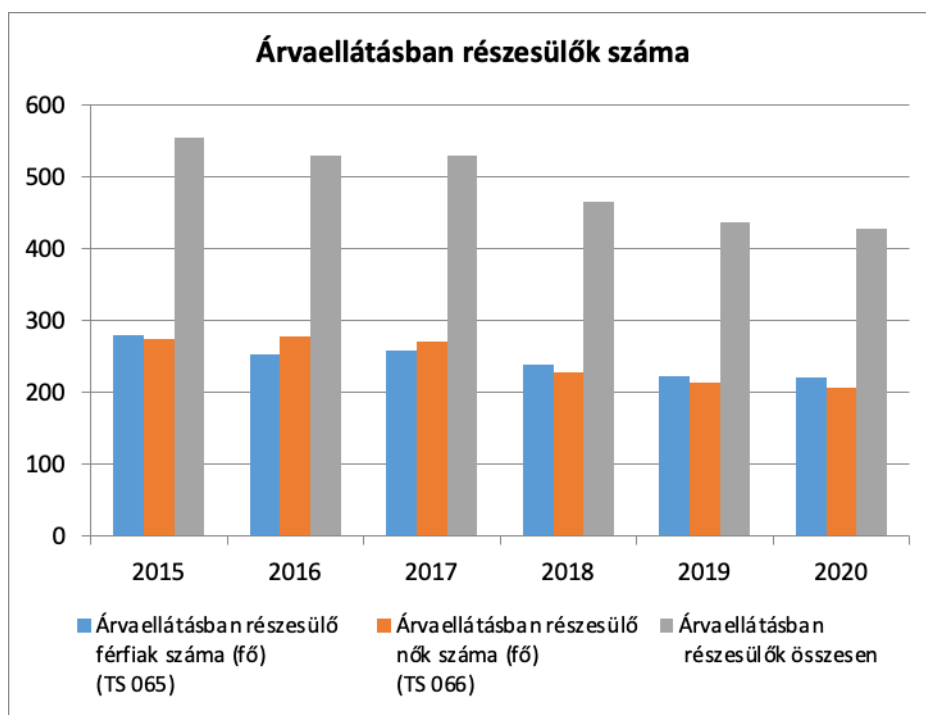
Az otthon 3 budapesti kerületből fogadja a gyermekeket, IV., XV., és a XVI. kerületből, valamint Fót, Dunakeszi és Vác számára is biztosított a gyermekek elhelyezése.

Jelentkezni személyesen lehet, vagy az illetékes Gyermekjóléti Központokon keresztül. A gyermek önmaga is kérheti felvételét az otthonba, ha otthonról önkényesen eltávozott és ellátása, felügyelet nélkül maradt.

Forrás: Átfogó értékelés Budapest IV. kerület Újpest 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

Árvaellátás

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2016. január 1-jei módosításával természetbeni ellátásként meghatározták a szünidei gyermekétkeztetést is. Ezzel összefüggésben a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13/B. §-a kötelezettséget állapított meg a települési önkormányzatok jegyzői részére, miszerint május 15-ig, illetve szeptember 15-ig nyilatkozatot kell küldeni a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek arról, hogy az iskolai szünetek idejére igénylik-e az étkezést.

A 2020-as évben is két alkalommal került felmérésre a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek körében a szünidei étkezési igény. Az étkezést 2022-ben is, a korábbi évekhez hasonlóan, csekély mértékben kérelmezték. Tekintettel az igények csekély voltára ügyeletes intézmény kijelölésével került biztosításra az egyszeri melegételhez jutás oly módon, hogy konyha üzemeltetése helyett előre csomagolt ételeket vehettek át a kedvezményre jogosultak a bölcsődés korú gyermekektől egészen a középiskolás korú gyermekekig.

A korábbi évek tapasztalatai alapján azon családok értesítését, akik igényelték az étkezést, a részükre nyújtandó részletes tájékoztatást az étkezést bonyolító Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Gazdasági Intézménye végezte. Ebből kifolyólag közvetlen kapcsolat tudott kialakulni az étkezést megrendelő szerv, valamint az étkezésre jogosult szülő, törvényes képviselő között.

2021-ben kötelezően biztosított szünidei gyermekétkeztetésben 40 hátrányos helyzetű gyermek részesült. Nem kötelezően biztosított szünidei étkezésben 2022 folyamán 166 rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel rendelkező gyermek részesült, valamint a szünidő folyamán további 4496 gyermek étkezett, akik nem részesültek gyermekvédelmi kedvezményben sem. Így elmondható, hogy 4702 gyermek részére volt biztosítva az oktatási, nevelési szünetekben az étkezés.

4.3 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élők helyzetének javítása érdekében, a Család- és Gyermekjóléti Központ szakembereinek intenzívebb jelenlétére van szükség a területen.

4.4 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer éves működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okait figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezők halmozottan jelentkezhetnek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalatai alapján nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan meghatározó a szociális helyzet.

A veszélyeztetettség legfőbb okai a következők:

- Szociális helyzet: a szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.
- A család szétesése: ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka a válás, a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.
- A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.
- Súlyos betegség a családban: a betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.
- A család életmódja: a családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban (alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet)
- A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: a gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái – következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.
- Bántalmazás: jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).
- A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezen gyermekek jólétének növelése érdekében kiemelt fontosságú a közétkeztetési szolgáltatás. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen veheti igénybe a közétkeztetést.

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma (Halmazott adat)

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Egészségügyi szolgáltató	62	56	59	77	29
Ebből (01-ből): védőnői jelzés	31	29	21	41	9
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	119	79	125	107	82
Ebből (03-ből): család- és gyermekjóléti szolgálat	29	34	57	39	38
Ebből (03-ből): család- és gyermekjóléti központ	8	23	31	68	44

Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	4	4	6	3	13
Átmeneti gondozást biztosítók	20	32	48	71	35
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	0	0	1	0	0
Köznevelési intézmény	333	324	311	199	154
Rendőrség	177	139	102	84	106
Ügyészség, bíróság	3	11	5	13	18
Pártfogó felügyelői szolgálat	5	0	0	0	1
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	34	5	2	7	3
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	0	0	3	4	1
Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat	0	0	2	1	24
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	50	65	68	83	56
Önkormányzat, jegyző	10	74	0	36	27
Járási hivatal gyámhivatala	214	194	199	212	n.a.
Munkaügyi hatóság	0	2	0	0	0
Katasztrófavédelem	0	0	0	0	0
Közüzemai szolgáltatók	0	0	45	49	n.a.
Gyermejjogi/ellátottjogi képviselő / betegjogi képviselő	0	0	0	1	153
Hivatásos gondnok	0	0	0	0	3
Javítóintézet	1	0	0	0	1
Gyermekevédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	110	12	0	3	n.a.
Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	4	0	0	0	0
Összesen	1146	997	977	950	706
A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	857	997	977	1012	706

Forrás: Átfogó értékelés Budapest IV. kerület Újpest 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

Hatósági ügyben érintett bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak száma (2021. december 31.)

Megnevezés	Bántalmazott gyermek 2016.	Elhanyagolt gyermek 2016.	Bántalmazott gyermek 2017.	Elhanyagolt gyermek 2017.	Bántalmazott gyermek 2018.	Elhanyagolt gyermek 2018.	Bántalmazott gyermek 2019.	Elhanyagolt gyermek 2019.	Bántalmazott gyermek 2020.	Elhanyagolt gyermek 2020.	Bántalmazott gyermek 2021.	Elhanyagolt gyermek 2021.
Családon belül	24	24	43	50	55	88	56	174	69	155	78	81
Családon kívül	3		10		6		3		0		11	
Összesen	27	24	53	50	61	88	59	174	69	155	89	81

Forrás: Átfogó értékelés Budapest IV. kerület Újpest 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

Veszélyeztetett kiskorúak (0-17 évesek) adatai (2021. december 31.)

Okok		Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint	Ebből (a-ból): jogerős hatósági intézkedésben érintett gyermekek száma	A veszélyez- tetettség okainak halmozott száma (fő okkal együtt)
		a	b	c
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma		924	115	
Környezeti főcsoport összesen		742	41	997
ebből	nevelési probléma	121	4	197
	szülők, család életvitele	32	8	57
	családi konfliktus	260	10	327
	szülő(k) betegsége	17	3	21
	gyermek családon belüli bántalmazása	fizikai	9	2
		lelki	64	68
		szexuális	5	8
	gyermek elhanyagolása	fizikai	15	1
		lelki	66	66
	egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés	10	1	10
	iskolai kirekesztés, erőszak	11	1	22
	kortárs csoport negatív hatása	16	2	22
	elégtelen lakáskörülmények	51	2	66
	kilakoltatás veszélye	41	4	50
	munkanélküliség	24		56
Magatartási főcsoport összesen		100	70	257
ebből	gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	32	32	104

	drogfogyasztás	4	4	48
	alkoholfogyasztás	3	3	9
	játékszenvedély			
	csavargás	12		12
	tankötelezettség elmulasztása (50 tanóra és egyéb)	29	29	50
	egyéb	20	2	34
Egészségi főcsoport összesen		50	4	94
ebből	tartós betegség	10	3	13
	fogyatékoság	2		3
	magatartás- vagy tanulási zavar	38	1	78
Anyagi főcsoport összesen		32		54
A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül a központ felé továbbított esetek száma		35		
ebből	hatósági intézkedés kezdeményezése miatt	35		
	központ által nyújtott speciális szolgáltatások miatt	10		
A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül súlyos veszélyeztetettség miatt közvetlenül hatósági intézkedésre javasolt esetek (a központ értesítése mellett) száma		4	3	

Forrás: Átfogó értékelés Budapest IV. kerület Újpest 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

Statisztikai adatok az utcai és lakótelepi szociális munkában

Az utcai és lakótelepi szociális munkások 2021. évben 1272 gyermekkel (nem halmozott adat) kerültek kapcsolatba.

Ebből klubfoglalkozások keretében 86 alkalommal 431 fővel. Kéthetente hétfőnként „utcáztak” a kollégák. Ilyenkor az utcán csellengő gyerekeket igyekeznek felkutatni, s számukra értelmes szabadidő eltöltési alternatívát felajánlani.

Szervezett, szabadidős program klubon kívül 42 alkalommal voltak, melyeken összesen 85 gyermek vett részt. Az utcai szociális munka során elért gyermekek száma 78 alkalommal 324 fő.

Napi szinten igény szerint gyermekek korrepetálását, online oktatásban való részvételét is ellátták 48 alkalommal (összesen 91 fő).

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

Család és Gyermekjóléti Központunk óvodai és iskolai szociális segítő munkacsoportja 15 fő státusszal rendelkezik. Újpest közigazgatási területén 18 iskola és 27 óvoda működik. A köznevelési intézményekkel sikerült a bizalmi viszonyon alapuló együttműködő munkát kiépíteni. A pedagógusok felismerték az intézményben a segítő szakemberek jelenlétének fontosságát, mind a prevenció, a krízisintervenció és a felmerülő napi problémák tekintetében is. Már a tanév első heteit megelőző nyárvégi felkészülő időszakban az óvodai és iskolai szociális segítők felvették a kapcsolatot az egyes intézményekkel. A kollégák rész vettek a tanévnyitó értekezleteken, valamint kialakítottuk az oktatási-nevelési intézményekben a heti munkarendet, illetve ügyeleti időt is, amikor elérhetik a kollégákat a gyermekek, a szakemberek és a szülők is. Elkészítették a szolgáltatási palettájukat, amelyekből a pedagógusok, a probléma sajátosságainak alapján választani tudtak. A jelzőrendszer hatékony együttműködésének köszönhetően a veszélyeztetettség észlelése,

jelzése jelentősen javult. Feltérképezték a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek létszámát, a problémák jellegét, amely segítségével átfogó képet tudtak kialakítani a területben megjelenő kiskorúak veszélyeztető tényezőivel kapcsolatban.

4.5 Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység az iskolákban

Iskolán belül végzett tevékenységek:

- Fogadóóra időpontja, illetve telefonos, intézményi elérhetőségek, intézményben történő jelenlét jól látható helyen való kifüggesztése az érintettek számára.
- Az iskola tanáraival, segítő szakemberekkel, osztályfőnökkel, iskolai védőnővel való személyes kapcsolatfelvétel, a veszélyeztetett gyermekek számának, meglévő problémák milyenségének a feltérképezése, egy átfogó kép kialakítása.
- Mentálhigiéniai teamek megalakítása az érintett szakemberek bevonásával (védőnő, pszichológus, fejlesztőpedagógus).
- Azonnali teendők, illetve hosszú távú célok meghatározása.
- Veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, beilleszkedési és magatartási problémával küzdő gyermekekkel való kapcsolatfelvétel, bizalmi viszony kialakítása személyes beszélgetés.
- Óralátogatások keretén belül történő megfigyelése az érintett gyermekeknek, osztályközösségeknek.
- A veszélyeztetett gyermekek szüleivel való kapcsolatfelvétel (telefonon, levélben, de leginkább személyes konzultáció keretén belül segítő beszélgetés az iskolában).
- A szülőkkel történő találkozás során a gyermek egészséges testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődésével kapcsolatos veszélyeztető tényezők jelzése, és a felmerült probléma megoldásában megfelelő segítségig nyújtása, tájékoztatás az érintett társintézményekről, ahová a szülő segítségért fordulhat. Továbbiakban folyamatos konzultáció, nyomon követés.
- Az iskola keretein belül dolgozó segítőszakemberekkel való konzultáció, illetve közös esetkezelés (pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus).
- Testületi értekezleten való részvétel, fogadóóra (szülőhöz igazodva).
- Az iskola közösségi programjain, szülői értekezletein, nevelési értekezletein való részvétel.

Írásos jelzések nyomon követése:

- Család-és Gyermejkölési Központ felé: minden olyan esetben, amikor úgy ítélik meg, hogy a gyermek egészséges testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődése veszélybe került, és saját hatáskörben kompetencia határaikon belül ezen nem tudnak változtatni, valamint a szülő az adott probléma megoldásában nem együttműködő.
- Valamint a törvény által előírt jelzési kötelezettség esetében.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység az óvodákban

Óvodán belül végzett tevékenységek:

- Fogadóóra időpontja, illetve telefonos, intézményi elérhetőségek, intézményben történő jelenlét jól látható helyen történő kifüggesztése az érintettek számára megtörtént.
- Az óvodapedagógusokkal, segítő szakemberekkel való személyes kapcsolatfelvétel, a veszélyeztetett gyermekek számának, meglévő problémák milyenségének a feltérképezése, egy átfogó kép kialakítása.

- Mentálhigiéniai csapatok megalakítása az érintett szakemberek bevonásával (védőnő, pszichológus, fejlesztőpedagógus).
- Azonnali teendők, illetve hosszú távú célok meghatározása.
- Veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, beilleszkedési és magatartási problémával küzdő gyermekekkel való kapcsolatfelvétel, bizalmi viszony kialakítása személyes beszélgetés.
- Csoportlátogatás keretén belül történő megfigyelése az érintett gyermekeknek, csoportközösségeknek.
- A veszélyeztetett gyermekek szüleivel való kapcsolatfelvétel (telefonon, levélben, de leginkább személyes konzultáció keretén belül segítő beszélgetés az óvodában).
- A szülőkkel történő találkozás során a gyermek egészséges testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődésével kapcsolatos veszélyeztető tényezők jelzése, és a felmerült probléma megoldásában megfelelő segítségnyújtás, tájékoztatás az érintett társintézményekről, ahová a szülő segítségért fordulhat. Továbbiakban folyamatos konzultáció, nyomon követés.
- Az óvoda keretein belül dolgozó segítőszakemberekkel való konzultáció, illetve közös esetkezelés (gyógytárgy, fejlesztőpedagógus).
- Szülőcsoportok létrehozása – tematikusan felépített témákra fűzve- (igény szerint).
- Testületi értekezleten való részvétel, fogadóóra (szülőhöz igazodva).
- Óvoda közösségi programjain, szülői értekezletein, fogadóóráin, való részvétel.

4.6 Védőnői Szolgálat

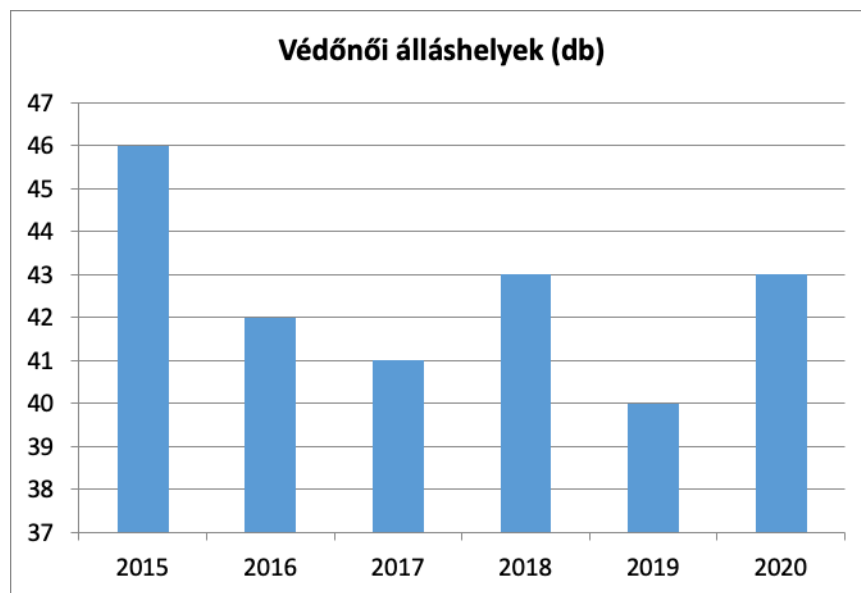
Újpesten a Védőnői Szolgálat területi ellátásában harminc területi védőnő, az iskola-egészségügyi ellátásban tizenhárom iskolavédőnő státusz engedélyezett.

A munkavégzéstől tartósan távol - Gyermekgondozási Díjon - lévő védőnők helyettesítése határozott idejű munkaszerződéssel foglalkoztatott helyettessel vagy belső helyettesítéssel megoldott.

Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	46	2 777	60
2016	42	2 833	67
2017	41	2 638	64
2018	43	2 473	58
2019	40	2 342	59
2020	43	2 340	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A Védőnői Szolgálat az alapellátás része, amelynek tevékenysége a prevenció több szintjére kiterjed. A védőnők évtizedek óta kulcsfontosságú szerepet töltenek be a nő-, anya-, csecsemő-, gyermek-, ifjú- és családvédelemben. A társadalmi, gazdasági változások, a lakosság kedvezőtlen egészségi állapotának alakulása újabb és újabb kihívások elé állítják a védőnőket is.

A preventív, védőnői ellátás valamennyi területén megjelenik az egészségfejlesztési tevékenység. Fontos, hogy az egészségfejlesztés az ellátottak korát, problémáit és egyéni igényeit figyelembe vevő, személyre szabott specifikus tevékenység legyen.

A területi és iskolavédőnői ellátás számos prevenciós feladatot valósít meg. Ezek a nő- és anyavédelemnek, az újszülöttek, a csecsemők és a gyermekek egészségvédelmének prevenciós feladatai, a védőoltási program és az életmóddal összefüggő felnőttkori betegségek megelőzését szolgáló primer prevenciós programok.

A nő-, és anyavédelem területén a Védőnői Szolgálat fókuszában a családi életre nevelés, a fogamzás előtti ellátás, a várandós és gyermekágyas anyák ellátása áll.

Az újszülöttek, a csecsemők és a gyermekek egészségvédelme a házi gyermekorvosi ellátás és a Védőnői Szolgálat közös feladatát képezi. Ezek közül kiemelhető a csecsemőtáplálás korszerű gyakorlatának biztosítása, ami a szoptatás előnyeinek tudatosítása, a helyes szoptatási gyakorlat kialakítása, a mesterséges táplálás helyes megvalósítása és a hozzátáplálás, az elválasztás helyes gyakorlatának kialakítása révén érhető el, továbbá a K-vitamin-profilaxis, a rachitisprofilaxis, a cariesprofilaxis szakmai irányelvek szerint történő végzése.

A védőoltási program megvalósításában is kiemelt szerepe van a védőnői ellátásnak. Az életkorhoz kötött védőoltások rendszerét a megbetegedési veszély esetén végzendő és a kívánságra igénybe vehető védőoltások egészítik ki. A védőnőnek tájékoztatási, szervezési, előkészítési és jelentési kötelezettségei vannak.

Az életmóddal összefüggő felnőttkori betegségek megelőzését segítő programok az egészséges életmód kialakítását tűzik ki célul. Ezt támogatják például az egészséges táplálkozást, a fizikai aktivitás fokozását, a balesetek megelőzését és a dohányzás, a káros szenvedélyek csökkentését szolgáló felvilágosító előadások.

A Védőnői Szolgálat a fenti programok, feladatok megvalósításában az egészségnevelés és a tanácsadás módszerét alkalmazza.

A primer prevenció körébe azok az alapellátási feladatok tartoznak, amelyek a betegségek kialakulásának megelőzését szolgálják. Az egészségnevelési tevékenység, a felvilágosítás ezt a célt szolgálja.

A területi védőnők által megtartott klubfoglalkozások a 2018. és a 2019. évben:

Téma	2018. év		2019. év	
	alkalom	fő	alkalom	fő
Baba-mama klub	23	294	35	299
Babamasszázs tanfolyam	70	432	83	380
Szülésre felkészítő tanfolyam	45	255	54	317
Újpesti Lisztérzékenyek Klubja	14	454	15	408
Összesen:	152	1435	187	1404

A területi védőnők által megtartott klubfoglalkozások a 2020. és a 2021. évben:

Téma	2020. év		2021. év	
	alkalom	fő	alkalom	fő
Baba-mama klub	9	56	7	52
Babamasszázs tanfolyam	33	216	22	101
Szülésre felkészítő tanfolyam	28	194	43	342
Újpesti Lisztérzékenyek Klubja	4	175	4	172
Összesen:	74	641	76	667

A területi védőnők egyéb tevékenysége a 2018. és a 2019. évben:

Tevékenység	2018. év	2019. év
Semmelweis Egyetem Védőnő szakos hallgató gyakorlatvezetése	6 fő	6 fő
Kerületi Egészségnapon történő részvétel	2 fő	2 fő

A területi védőnők egyéb tevékenysége a 2020. és a 2021. évben:

Tevékenység	2020. év	2021. év
Semmelweis Egyetem Védőnő szakos hallgató gyakorlatvezetése	5 fő	11 fő
Kerületi Egészségnapon történő részvétel	0 fő	0 fő

Az Anyatej Világnapja kerületi szintű rendezvény a 2019. évben tizenhetedik alkalommal lett megrendezve, amelynek célja az anyatejes táplálás népszerűsítése. A rendezvényen - amelynek programjai népszerűek az ellátott lakosság körében - több száz család vett részt. A 2020. évtől a bizonytalan járványügyi helyzet miatt eltekintettünk a tömeges rendezvények szervezésétől, de a megszokott Emléklap átadásával a területi védőnőjük

köszönte meg az érintett édesanyáknak az anyatejes táplálás terén elért eredményeiket, sikereiket.

Az oktatási intézményekben az iskolavédőnők igyekeznek minden lehetőséget megragadni a tanulók felvilágosítására, az egészségnevelési feladatok ellátására. Az iskolavédőnők napi szakmai feladataik elvégzése folyamán, egy jól működő kapcsolatrendszert alakítottak ki az általuk ellátott oktatási intézmények pedagógusaival, dolgozóival. Ez a kapcsolat nagymértékben hozzájárul a napi munkafeladatok és az egészségnevelés hatékonyságához. A védőnői gondozásban fokozott hangsúlyt kap többek között az iskoláskorúak (leendő szülők) egészségmagatartásának alakítása, aktivizálása saját egészségük fejlesztése érdekében.

Az iskolavédőnők által megtartott foglalkozások, részvétel iskolai rendezvényeken:

Téma	2017/2018. tanév	2018/2019. tanév	2019/2020. tanév	2020/2021. tanév	2021/2022. tanév
„Szakmák Éjszakája”	1	1	-	-	-
Diáknap	1	-	-	-	-
Föld Napja	1	1	-	-	-
Iskolai Családi Nap	-	2	-	-	-
Iskolai Diáknap	-	1	-	-	-
Iskolai Egészségnap	4	5	1	1	2
Iskolai fesztivál	1	-	-	-	-
Iskolai Gyermeknap	1	-	-	-	-
Iskolai Sportnap	4	-	-	-	-
Iskolai Téma-hét	-	4	-	-	-
Kihívás Napja	3	-	-	-	-
Összesen (alkalom)	16	14	1	1	2

A kerületi oktatási intézményekben az iskolavédőnők által megtartott egészségnevelési előadások, foglalkozások a 2017/2018. tanévtől a 2019/2020. tanévig:

Téma	2017/2018. tanév		2018/2019. tanév		2019/2020. tanév		Összesen	
	alkalom	fő	alkalom	fő	alkalom	fő	alkalom	fő
A biztonságos környezet	17	102	20	283	34	828	71	1213
A családtervezés	-	-	10	285	-	-	10	285
A daganatos elváltozások	1	18	6	160	-	-	7	178
A mindennapos aktív testmozgás	11	244	35	869	1	22	47	1135
A személyes és társas kapcsolatok	31	639	18	297	2	58	51	994
A személyi higiéné	30	588	76	1631	9	173	115	2392
A testépítés és veszélyei	-	-	1	9	-	-	1	9
Az egészséges környezet	17	337	11	259	17	394	45	990

Az egészséges táplálkozás	18	473	44	1015	2	45	64	1533
Barátság, párkapcsolat, szerelem	40	777	41	807	3	38	84	1622
Káros szenvedélyek és megelőzésük	19	454	10	243	1	31	30	728
Elsősegélynyújtás	-	-	-	-	13	299	13	299
Diabetes felismerése, tünetei, kezelése	-	-	2	58	-	-	2	58
Összesen	184	3632	274	5916	82	1888	540	11436

A kerületi oktatási intézményekben az iskolavédőnők által megtartott egészségnevelési előadások, foglalkozások a 2020/2021. tanévtől a 2021/2022. tanévig:

Téma	2020/2021. tanév		2021/2022. tanév		Összesen	
	alkalom	fő	alkalom	fő	alkalom	fő
A biztonságos környezet	-	-	6	171	6	171
A családtervezés	-	-	9	204	9	204
A daganatos elváltozások	-	-	6	122	6	122
A mindennapos aktív testmozgás	1	20	3	64	4	84
A személyes és társas kapcsolatok	5	45	1	11	6	56
A személyi higiéné	25	311	17	234	42	585
A testépítés és veszélyei	-	-	-	-	-	-
Az egészséges környezet	24	558	8	165	32	723
Az egészséges táplálkozás	39	909	15	355	54	1264
Barátság, párkapcsolat, szerelem	15	173	25	444	40	617
Káros szenvedélyek és megelőzésük	21	373	5	107	26	480
Elsősegélynyújtás	-	-	-	-	-	-
Diabetes felismerése, tünetei, kezelése	-	-	-	-	-	-
Összesen	130	2389	95	1877	225	4306

Az iskolavédőnők által felkészített tanulók versenyeken történő részvétele, eredményei a 2017/2018. tanévtől a 2019/2020. tanévig:

Verseny	2017/2018. tanév		2018/2019. tanév		2019/2020. tanév*	
	alkalom	hely	alkalom	hely	alkalom	hely
Elsősegélynyújtási verseny	4	1x2.h. 1x3.h.	4	1x4.h. 1x2.h.	-	-
Katasztrófavédelmi verseny	5	2x2.h. 1x3.h.	7	3x1.h. 1x2.h. 3x4 h.	3	-
Csecsemőgondozási versenyen (zsűritagként)	3	-	3	-	-	-

*A Covid-19 pandémia miatt az egészségnevelési terv csak részben valósulhatott meg.

Az iskolavédőnők által felkészített tanulók versenyeken történő részvétele, eredményei a 2020/2021. tanévtől a 2021/2022. tanévig:

Verseny	2020/2021. tanév		2021/2022. tanév	
	alkalom	hely.	alkalom	hely.
Elsősegélynyújtási verseny	-	-	-	-
Katasztrófavédelmi verseny	-	-	-	-
Csecsemőgondozási versenyen (zsűritagként)	-	-	2	-

Az iskolavédőnők egyéb tevékenysége:

Tevékenység	2017/2018. tanév	2018/2019. tanév	2019/2020. tanév	2020/2021. tanév	2021/2022. tanév
Semmelweis Egyetem Védőnő szakos hallgató gyakorlatvezetése	1 fő	5 fő	3 fő	4 fő	0 fő
Napközis Tábor ellátása	10 iskolavédőnő	12 iskolavédőnő	12 iskolavédőnő	9 iskolavédőnő	9 iskolavédőnő

Az Újpesti Önkormányzat által szervezett nyári Napközis Táborban az iskolavédőnők az elsősegély-nyújtási feladataikon túl, egészségnevelési tevékenységet is végeztek (elsősegélynyújtás, sebellátás témakörben). A foglalkozások tematikáját a résztvevő tanulók korcsoportja határozta meg.

A **szekunder prevenció** során a betegségek kockázati tényezőinek feltárása, a betegségek korai stádiumban történő felismerése, ezáltal az időben történő beavatkozás biztosítása történik, így a betegség súlyosabb formájának kialakulása megakadályozható.

A népegészségügyi, célzott szűrővizsgálat az a tevékenység, amely a lakosság meghatározott korcsoportjaira terjed ki és a személyes meghívás gyakorlatát alkalmazva szakmailag indokolt gyakorisággal történik. A szakmai feladatok az érvényes protokoll gyűjtemény szerint kerülnek végrehajtásra.

A területi ellátásban 2017 szeptemberétől bevezetésre kerültek a Koragyermekkori Program védőnői szűrővizsgálatai, amelynek keretében az eddiginél több alkalommal történik szűrővizsgálat a gyermekek körében. Az eddigi kilenc szűrést (1, 2, 6 és 12 hónap, 2, 3, 4, 5 és 6 év) tizennégy, szükség esetén 16 szűrés váltja fel 0-7 éves korig. (Az 1, 2, 3, 4, 6, 9 és 12 hónapos korban végzett szűrővizsgálatokat, a 2, 3, 4, 5, 6 és - amennyiben nem kezdi meg iskolai tanulmányait a gyermek -7 éves korban történő vizsgálatok követik.) Ha a 12 hónapos, valamint 2 éves korban végzett vizsgálatnál eltérést talál a védőnő, szükséges a szűrést 15 hónapos, illetve 2 és fél éves korban is elvégezni. Ennek a programnak részeként megjelent a Szülői kérdőív, amelynek kitöltése a szülők feladata és értékelés a szűrővizsgálat alkalmával, a védőnővel közösen történik. Abban az esetben, ha a szülő nem teszi lehetővé a védőnői szűrővizsgálatot, nem jelenik meg a tanácsadóban

gyermekével, a védőnőnek jelzési kötelezettsége van a Család- és Gyermekjóléti Központ felé.

Ezek a szűrővizsgálatok térítésmentesen, előzetes időpontegyeztetést követően, a gondozást végző területileg illetékes védőnőnél vehetők igénybe.

A szülők részéről több pozitív visszajelzést kaptunk az új típusú szűrőprogramról, ugyanakkor a gyermekalapellátás dolgozói részére is több információt nyújt a gyermek fejlettségéről.

Azokban az esetekben, ahol a védőnői szűrővizsgálat során az átlagos életkori fejlettséghez képest eltérés mutatkozott, - a szükséges szülői tájékoztatást követően - a gyermek a házi gyermekorvosához lett irányítva.

A szűrővizsgálatra kötelezettek körében az észlelt eltérések aránya (%) az 1., a 3. és az 5. éves életkor betöltése alkalmával:

	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év
Eltérés aránya a vizsgáltak körében (%)	7,43 %	10,15 %	9,35 %	12,94 %	12,47 %
1 éves életkorúak körében	7,39 %	6,30 %	5,31 %	7,31 %	8,10 %
3 éves életkorúak körében	7,63 %	9,48 %	10,68 %	12,86 %	11,02 %
5 éves életkorúak körében	7,27 %	15,04 %	12,11 %	18,40 %	18,46 %

Az iskolaegészségügyi ellátásban a 2017/2018. tanévben - a kerület huszonhárom oktatási intézményében - 12291 tanuló (előző tanévben 12199 fő) ellátásában vettek részt az iskolavédőnők. Az ellátott tanulók 11,6 %-a (1426 fő) (az előző tanévben 9,67 %-a) egészségügyi, 3,97 %-a (488 fő) (előző tanévben 3,68 %-a) szociális ok miatt veszélyeztetett tanulóként nyilvántartott, illetve gondozott.

Gyógytestnevelés a tanulók 4,83 %-ának (594 fő) javasolt, míg az előző tanévben ez az érték 5,32 % volt.

Az iskola-egészségügyről [26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról] és a szűrővizsgálatokról [51/1997. (XII. 18.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról] szóló rendelet által előírt szűrővizsgálatokat - visus, színlátás, hallás, pajzsmirigy-szűrés, mozgásszervi-szűrés, valamint vérnyomásmérés, tisztasági vizsgálat - valamennyi iskolában önállóan, illetve az iskolaorvossal együttműködve végezték az iskolavédőnők.

Az osztályvizsgálatokon a tanulók 62,23 %-a vett részt (7649 fő). A vizsgálatok során kiszűrt tanulókat (2024 fő, a megvizsgáltak 26,46 %-a) a házi orvosukhoz irányították, azonban a szakorvosi véleményt csak a beutalt tanulók 25,04 %-a (507 fő) juttatta vissza az elváltozást észlelő iskolaorvoshoz, illetve védőnőhöz. (Az előző tanévben a szakorvoshoz irányítottak csak 26,74 %-a adott le szakorvosi leletet.)

A tanév során gondozásba vett tanulók száma 705 fő (5,73 %) volt.

A 2018/2019. tanévben - a kerület huszonöt oktatási intézményében - 12341 tanuló ellátásában vettek részt az iskolavédőnők. Az ellátott tanulók 12,86 %-a (1587 fő) egészségügyi, 2,51 %-a (310 fő) szociális ok miatt veszélyeztetett tanulóként nyilvántartott, illetve gondozott.

Gyógytestnevelés a tanulók 5,78 %-ának (714 fő) volt javasolt.

Az osztályvizsgálatokon a tanulók 62,37 %-a vett részt (7697 fő). A vizsgálatok során kiszűrt tanulókat (2302 fő, a megvizsgáltak 29,9 %-a) a házi orvosukhoz irányították, azonban a szakorvosi véleményt csak a beutalt tanulók 25,06 %-a (577 fő) juttatta vissza az iskola-egészségügy munkatársaikhoz.

A tanév során gondozásba vett tanulók száma 1164 fő (9,43 %) volt.

A 2019/2020. tanévben - a kerület huszonöt oktatási intézményében - 12365 ellátásban vettek részt az iskolavédőnők. Az ellátott tanulók 12,35 %-a (1527 fő) egészségügyi, 1,32 %-a (163 fő) szociális ok miatt veszélyeztetett tanulóként nyilvántartott, illetve gondozott. Gyógytestnevelésben a tanulók 5,79 %-a (716 fő) részesült.

Az osztályvizsgálatokon a tanulók 50,85 %-a vett részt (6288 fő). A vizsgálatok során kiszűrt tanulókat (1811 fő, a megvizsgáltak 28,8 %-a) a házi orvosukhoz irányították, szakorvosi véleményt csak a beutalt tanulók 25,18 %-a (456 fő) hozott vissza az iskolaorvoshoz, illetve az iskolavédőnőhöz.

A tanév során gondozásba vett tanulók száma 905 fő (7,32 %) volt.

A 2020/2021. tanévben, a kerület huszonöt oktatási intézményében 12481 tanuló ellátásban vettek részt az iskolavédőnők. Az ellátott tanulók 11,77 %-a (1470 fő) egészségügyi, 1,02 %-a (128 fő) szociális ok miatt veszélyeztetett tanulóként nyilvántartott, illetve gondozott.

Gyógytestnevelés a tanulók 4,97 %-ának (621 fő) javasolt.

Az osztályvizsgálatokon a tanulók 48,27 %-a vett részt (6025 fő). A vizsgálatok során kiszűrt tanulókat (1899 fő, a megvizsgáltak 31,52 %-a) a házi orvosukhoz irányították, azonban a szakorvosi véleményt csak a beutalt tanulók 20,85 %-a (396 fő) juttatta vissza az elváltozást észlelő iskolaorvoshoz, illetve védőnőhöz.

A tanév során gondozásba vett tanulók száma 521 fő (4,17 %, ami az előző tanévben 7,32 %).

A 2021/2022. tanévben - a kerület huszonöt oktatási intézményében - 12433 tanuló ellátásban vettek részt az iskolavédőnők. Az ellátott tanulók 7,68 %-a (955 fő) egészségügyi, 0,46 %-a (58 fő) szociális ok miatt veszélyeztetett tanulóként nyilvántartott, illetve gondozott. A szociális ok miatti veszélyeztetettség mértékének meghatározása nehéz, hiszen ezen a téren nem minden esetben áll az iskolavédőnők és a pedagógusok rendelkezésére információ.

Gyógytestnevelés a tanulók 5,28 %-ának (657 fő) javasolt.

Az osztályvizsgálatokon a tanulók 48,54 %-a vett részt (6035 fő). A vizsgálatok során kiszűrt tanulókat (1932 fő, a megvizsgáltak 32,01 %-a) a házi orvosukhoz irányították, azonban a szakorvosi véleményt csak a beutalt tanulók 24,27 %-a (469 fő) juttatta vissza az elváltozást észlelő iskolaorvoshoz, illetve védőnőhöz.

A tanév során gondozásba vett tanulók száma 420 fő (3,37 %).

Az iskola-egészségügyi ellátás mutatószámai a 2017/2018. tanévtől a 2019/2020. tanévig:

	2017/2018. tanév	2018/2019. tanév	2019/2020. tanév*
Létszám (fő)	12291	12341	12365
Egészségügyi ok miatt veszélyeztetett (fő)	1426	1587	1527
Szociális ok miatt veszélyeztetett (fő)	488	310	163
Vizsgáltak száma (fő)	7649	7697	6288
Szakorvoshoz utaltak száma (fő)	2024	2302	1811
Szakorvosi leletet hozott (fő)	507	577	456
Gondozásba vettek száma (fő)	705	1164	905
Gyógytestnevelésre járó tanulók száma (fő)	594	714	716

*A Covid-19 pandémia miatt a munkaterv csak részben valósulhatott meg.

Az iskola-egészségügyi ellátás mutatószámai 2020/2021. tanévtől a 2021/2022. tanévig:

	2020/2021. tanév	2021/2022. tanév
Létszám (fő)	12481	12433
Egészségügyi ok miatt veszélyeztetett (fő)	1470	955
Szociális ok miatt veszélyeztetett (fő)	128	58
Vizsgáltak száma (fő)	6025	6035
Szakorvoshoz utaltak száma (fő)	1899	1932
Szakorvosi leletet hozott (fő)	396	469
Gondozásba vettek száma (fő)	521	420
Gyógytestnevelésre járó tanulók száma (fő)	621	657

A *tercier prevenció* egy már kialakult betegség esetén mindazon intézkedéseket magában foglalja, amelyekkel a következmények és a szövődmények megelőzhetők, a kialakult károsodások mérsékelhetők. Ebbe a tevékenységi körbe a krónikus betegek komplex kezelése és gondozása, továbbá rehabilitációja tartozik.

Egyéb, nem preventív feladatkörben végzett tevékenység:

A Pető Intézettel együttműködve, megszervezték a területi védőnők a megkésett mozgásfejlődésű gyermekek felkutatását és a kerületben történő felülvizsgálatát. Ez a tevékenység az egész kerületre kiterjed és éves ütemterv szerint továbbra is folytatódik - előzetes bejelentkezés alapján – a Védőnői Szolgálat Galopp utcai Tanácsadójában.

A megkésett mozgásfejlődésű gyermekek kerületben történő felülvizsgálata:

	alkalom	fő
2018. év	10	78
2019. év	10	83
2020. év	10	77
2021. év	11	83
Összesen	41	321

A IV. kerületi Önkormányzat által biztosított - a pénzbeli és természetbeni ellátások közül - az Újpesti Babaköszöntő Program megvalósításában aktívan részt vesznek a területi védőnők, amelynek ellátása során együttműködnek a Szociális Osztály munkatársaival.

Az elmúlt két év minden ember számára új helyzetet teremtett. A Covid-19 pandémia átrendezte az emberek mindennapjait, több család életét teljesen kizökkentette a korábbi, megszokott kerékvágásból. Az addig biztonságot nyújtó környezetet - amely a fejlődéshez szükséges anyagi, testi, szellemi, érzelmi és erkölcsi feltételeket biztosította, az egyén teherbírását meghaladó káros hatásokat kiszűrte és ellensúlyozta, mintát adott a harmonikus emberi kapcsolatokra és a konfliktusok megoldására - hirtelen megváltoztatta, átalakította a járvány. Azokban a családokban, ahol a pandémia előtti időszakban harmonikus volt az élet, igyekeztek az új életrendjüket úgy kialakítani, hogy gyermekeik minél kevesebbet észleljenek e külvilági hatásokból. A korábban is nehezebb körülmények között élő családok helyzetét, mindennapi életét a járvány tovább nehezítette.

A családok életrendje a gyermek megszületésével gyökeresen megváltozik. Jelentős változás az anya mindennapjaiban történik, hiszen a napjainak jelentős részét főleg otthonában, szoros napirend szerint gyermeke ellátásával, gondozásával tölti. Ez az életrendbeli változás hosszabb időszak után sokak számára nehézséget okozhat, bezártsággá válhat meg jelenlegi életüket. Számukra kiemelt szerepe van a védőnő személyének, fontos a védőnő látogatása, a vele történő beszélgetés segíti az új élethelyzet elfogadását.

A járványügyi korlátozások bevezetése a védőnői ellátást is megváltoztatta. A korábbi családlátogatások elmaradtak, az esedékes szűrővizsgálatok mellőzték a személyes találkozásokat. A védőnő már nem a megszokott módon volt a családok mindennapi életének része. Azoknál a családoknál, akik már a pandémia időszaka előtt is rendszeresen kapcsolatban álltak a Védőnői Szolgálattal, a kapcsolatok fenntartása, ápolása, a megváltozott körülmények között történő együttműködés nem okozott problémát. A szülők várták a védőnő jelentkezését, a telefonos megkeresések alkalmával szinte „beszippantották” a szakembert, hiszen „végre, egy inger érkezik a külvilágból”. A védőnő személye, a védőnői ellátás a családoknak egy biztos pont, egy kapocs, egy szelet volt a „régiből” - járvány előtti - életükből. A telefon és a multimédiás eszközök használatával történő kapcsolattartás, „gondozás”, a védőnői ellátás újabb időszakát nyitotta meg.

Természetesen, indokolt esetben személyes ellátás is történt a járványügyi és higiénés előírások szigorú betartása mellett. Az újszülött csecsemők, az újonnan gondozásba vett várandósak ellátása nem mellőzte a személyes találkozásokat. Ezeken túl, akinek igénye volt a személyes találkozásra, előzetes időpontegyeztetést követően felkereshette a területi védőnőjét a Védőnői Szolgálat épületében.

A területi védőnők részére kezdetben bizonytalanságot okozott a személyes jelenlét nélküli ellátás, hiszen több mint száz éven keresztül ez adta a gondozás alapját. Azonban a családok az új ellátási formában is nyitottak voltak - megerősítve ezzel a szakembereket - így a családlátogatás és a tanácsadáson történő megjelenés mellett a távkonzultáció is a védőnői ellátás része lett.

A járványhelyzetben az elmaradt családlátogatások miatt nehezebb lett felismerni a családok problémáit, hiszen nem nyílt lehetőség az „életükbe történő” betekintésre. Tudjuk, hogy a problémával küzdő család sokáig rejtegeti a gondjait, amelyeket egy szakember apró jelek észlelésével, megfelelő technikával a felszínre emelhet és támogatásával, tanácsaival elindíthatja a családot a problémamegoldás útján. Ha azonban a szakember fizikailag nincs jelen a család mindennapjaiban, akkor a probléma a felszín alatt maradhat, esetleg tovább mélyülhet, nehezítve, sokszor veszélyeztetve ezzel a család és a családtagok mindennapi életét.

Azokat a családokat, ahol már korábban is jelentkeztek problémák és a gondozásuk a társszakmák szakembereivel együttműködve történt, a járványidőszak alatt is látogatták a védőnők.

A járványidőszak alatt a védőnői ellátásba került lakosokkal a személyes találkozások mellőzése miatt nehezebb volt a bizalmi kapcsolat kialakítása. Ez a szakmai munkát, a gondozást is nehezítette.

A kerületben a gyermekek szociális körülményei változóak és igen széles skálán mozognak. Vannak családok, akiknél a napi megélhetés, a gyermekek intézményi étkezésének a befizetése, a számlák összegének kiegyenlítése, a gyermekek ruháztatása, egy-egy egészségügyi probléma korrigálásához szükséges eszköz (pl.: szemüveg, stb.) megvásárlása is problémát okoz. A járvány miatt több családban előfordult, hogy a szülő/szülők munkahelyi foglalkoztatása bizonytalanná vált vagy szünetelt, esetleg megszűnt. Ezekben a családokban a problémamegoldás fókuszában a megélhetési gondok rendezése áll, így esetleg a gyermekek kevesebb figyelemben részesülhetnek. A rászoruló családokat felvilágosítjuk a segítségkérés, támogatás lehetőségeiről, illetve gyermekruhákat és gyermekjátékok átadásával a védőnők is segítséget nyújtanak.

A kerületben több család él albérletben, vannak közöttük olyan családok is, akik esetében a főbérlő nem járul hozzá, hogy tartózkodási helyként megjelöljék az ingatlant. Ez a helyzet a család számára több területen, így az igénybe vehető szolgáltatások terén is hátrányt jelenthet. Egyes védőnői körzetekben emelkedik a többgenerációs együttélések száma.

A gyermekek nagyobb csoportját veszélyeztető tényezőket nem észleltünk, azonban a családokban egyre több deviancia ismerhető fel. Sok családban párkapcsolati problémákkal küzdenek a szülők, ugyancsak gyakori az egyszülős családmoddell, valamint a párkapcsolati problémákon túl, a munkahelyi problémák is gyengítik a szülők közötti kapcsolatot.

Az elmúlt két tanévre visszatekintve elmondható, hogy a tanulók szociális környezete egyre változatosabb képet mutat. A szociális környezetbe beletartozik a szociális

kapcsolatok rendszere, így a társadalmi rétegben elfoglalt hely, a családi és a társas kapcsolatok, valamint a szociális helyzet. Egyre több tanuló csonka családban él, ami szerencsés esetben (és ez a gyakoribb) nem feltétlenül jelent veszélyeztető környezetet az egyén egészséges személyiségfejlődése szempontjából. Több tanuló esetében megfigyelhetőek a rendezetlen családi kapcsolatok is.

A tanulók szociális helyzetének megítélése nehéz, mivel sok esetben az osztályfőnök számára sem ismertek a tanuló családjának életkörülményei. A kerületben élő tanulók esetében a szociális helyzet könnyebben megítélhető, azonban a középiskolás korosztály tanulói közül többen az agglomerációban élnek, így róluk az oktatási intézmény dolgozói sem minden esetben rendelkeznek ilyen jellegű információval.

A szociális ok miatt veszélyeztetettként gondozott tanulók esetében előfordul, hogy az iskolavédőnőt nem tájékoztatják a tanuló életkörülményeiben beállt változásokról. Számára nehézséget okoz a szociális veszélyeztetettség meghatározása. A szociális veszélyeztető tényezők általános iskolás korosztálynál a gyermekek elhanyagolása, elhanyagoltsága, a kevés szülői figyelem, a kevés érzelem, a szülő(k) szenvedélybetegsége, a középiskolás korosztály esetében a dohányzás, az alkohol fogyasztása, a droghasználat, valamint a táplálkozási zavarok. Időről időre megjelenik az önsértő magatartás (falcolás) is. A kortárs csoportok erős befolyással vannak a tanulókra.

Az iskolavédőnők munkáját megnehezítik a magántanulók, e diákokról kevés az információ, hiányzik a személyes kontaktus, ugyanakkor a jogszabályok által előírt iskola-egészségügyi tevékenység csak nehezen valósítható meg, még az iskolai védőoltások beadása is sokszor nehézségekbe ütközik. Ezt a helyzetet tovább nehezíti, ha a szülő nem együttműködő vagy az adminisztráció hiányos (pl.: hiányzik, hiányos vagy elveszett a tanuló oltási könyve, folyamatos költözése miatt az iskola-egészségügyi dokumentáció hiányzik, nehéz a nyomon követése, stb.). Ilyenkor az iskolavédőnő a tanuló házi gyermekorvosától, illetve a tartózkodási hely szerinti illetékes területi védőnőjétől tud segítséget kérni, továbbá a területileg illetékes BFKH Népegészségügyi Osztályának támogatását kéri.

A szülőkkel történő kapcsolattartás és a kommunikáció egyre nehezebb.

A Covid-19 pandémia miatt a tanulók oktatása több időszakban digitális tanrendben történt. Az iskolavédőnők részére a szakmai munka ellátására nem minden téren volt lehetőség, így elmaradtak a kötelező szűrővizsgálatok, az egészségnevelési tevékenység és a 2019/2020. tanévnek csak az utolsó két hetében - tömbösített formában - történhettek meg a tanév II. félévére előírt kampányoltások. Az egészségi állapot miatt gondozott tanulók ellenőrzése, az egészségügyi problémákkal élő tanulók kiszűrése, szakorvoshoz történő irányítása elmaradt, részben valósulhatott meg. A korábban már szociális környezete miatt gondozásban lévő tanulók után követése, az esetgondozás nem valósulhatott meg.

A család akkor válik közösséggé, ha a házastársak, a családtagok képesek egyetértésben élni, közös célokat kitűzni és azok megvalósításáért a nehézségeket együtt leküzdeni. Ehhez több feltétel teljesülése szükséges, az anyának a családi élet gyakorlatában is megvalósuló egyenjogúsága, a családtagok arányos teherviselése, a szülők együttes, összehangolt gyermeknevelése, minden családtag személyének, önállóságának, munkájának kölcsönös megbecsülése, az egymásért vállalt felelősség. A család gazdasági alapjainak a megteremtése ma a legtöbb családban nem egyedül az apa vállaira nehezedik, hanem azt a férj és a feleség együttes keresete biztosítja. A feleség munkába állása

természetesen maga után vonta a család életrendjének megváltozásait is. Szükségessé és természetessé vált a családi, háztartási munkák és a gyermeknevelés, gyermekgondozás feladatainak megosztása a család tagjai, elsősorban az anya és az apa között. A felszínre kerülő külső és belső nehézségeket együttes erőfeszítéssel kell leküzdeni, az érzelmi kapcsolatokat meg kell erősíteni, az igényeket összehangolni, amely sokszor csak nehézségek vállalása árán valósulhat meg. A közös küzdelem megerősíti a családi kapcsolatokat, összetartó erőként hat. A harmonikus légkörű család gazdag érzelmi hatást gyakorol a gyermekekre. A család szeretetteljes légkörében válik a gyermek fogékonyra a külvilágból érkező ingerek, hatások feldolgozására.

A családi életre nevelés kiemelt jelentőségű, amelynek a célja, hogy erkölcsre, harmonikus családi életre, a házastársi és szülői feladatokra, a gyermek örömteli és tudatos nevelésére készítse elő a leendő szülőket. A családokkal kapcsolatban álló szakembereknek időben kell észlelni, ha a gyermek egészséges testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszély fenyegeti. A veszélyeztetettség jelei egészségi állapotában, jellemében vagy magatartásában is jelentkezhetnek, ezért az egészségügyi, a szociális és nevelési-oktatási szakterületeknek a gyermekek védelme érdekében együtt kell működni, az esetgondozást közösen kell megvalósítani.

A családokkal kapcsolatban álló szakemberek feladata, hogy tájékoztassák a családokat az őket támogató rendszer elemeiről és a szolgáltatások igénybevételi lehetőségeiről. A felvilágosítás során törekedni kell az emberek szemléletváltására, hogy merjék felvállalni problémáikat és merjenek külső segítséget kérni. A családokkal napi kapcsolatban lévő szakemberek részéről fontos, hogy a családi rendszerben észlelt problémák jelentkezése és észlelése esetén a segítséget önként ajánlják fel a családnak, hiszen a problémával küzdő családok egyik főbb jellemvonása, hogy nem kérnek maguktól külső segítséget, mivel szégyellik problémáikat, egyedinek érzik helyzetüket vagy saját maguk sem ismerik fel a probléma jelenlétét. Ezért a családdal kapcsolatban álló segítőknek támogató rendszerként kell működni, hisz az ilyen családok külső segítség nélkül nem képesek ellátni funkcióikat.

A tanulók egészségvédelme érdekében kialakítandó kapcsolatok:

- Az iskolák vezetésével, pedagógusaival történő együttműködés erősítése;
- Az iskolapszichológussal, az iskolai gyermekvédelmi felelőssel, iskolai szociális munkással, mentálhigiénés szakemberekkel történő együttműködés;
- A tanulók szüleivel történő személyes találkozás (pl.: szülői értekezletek, fogadóórák alkalmával), kapcsolattartás;
- Együttműködés a hatóságokkal (pl.: BFKH Népegészségügyi Osztály Járványügyi Csoport – oltáshiányok pótlása), valamint az egészségügy más területén dolgozó szakemberekkel (pl.: házi gyermekorvosok, területi védőnők, szakorvosi rendelők, stb.);
- Esetmegbeszélő teamek szervezése a jelzőrendszer tagjaival;
- A tanulók részére a szabadidő helyes eltöltéséhez megfelelő intézmények, programok kialakítása (Ifjúsági Klub, Túra Klub, Önsegítő Csoportok, stb.);
- Az iskolai egészségnevelésnek nagyobb tér biztosítása: Az iskolavédőnők egészségnevelési tevékenysége az elmúlt tanévben szinte teljes mértékben elmaradt. Az egészségnevelés témaköreit a tanulók életkora, a biológiai és pszichológiai érettsége, a pedagógusok jelzései, észrevételei, kérése alapján válogatják össze az iskolavédőnők (dohányzás, alkohol, drog, barátság, szerelem, szexualitás, pubertáskor, személyi higiéné, daganatos megbetegedések, szűrések fontossága,

életmód, egészséges táplálkozás, sport szerepe, szabadidős tevékenységek, stb.). Kiemelt figyelmet kell fordítani a családi és a szülői szerepekre történő felkészítésre, valamint a felelős gyermekvállalásra. Az egészségnevelés hatékonyságát nagyfokban növelné, ha több idő állna az iskolavédőnők rendelkezésére. Így lehetőség nyílna a tanulók problémáinak fokozottabb figyelembevételére, illetve személyre szabottabb lehetne a tájékoztatás.

A Védőnői Szolgálat tevékenységét a IV. kerületi Önkormányzat, az Újpesti Egészségügyi Nonprofit Kft. folyamatosan támogatja, segíti. Tevékenységeink, szolgáltatásaink az ellátott célcsoportok körében ismertek, népszerűek, amelyet a statisztikai mutatóink is igazolnak.

Az egészségfejlesztés kitartást igénylő, hosszú folyamat, mely bizalomra épülő kapcsolatot igényel, ennek alapfeltétele a személyközpontú tanácsadás, ahol a védőnő egy segítőtárs az egészségvédelmi célok kitűzéséhez és megvalósításához.

A jövőre nézve célunk, hogy a jelenleg nyújtott szolgáltatásaink fennmaradjanak, - a célcsoport szükségleteit folyamatosan monitorizálva - az igényeknek megfelelően fejlődjenek, bővüljenek. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy feladatvégzésünket továbbra is összehangoljuk a Védőnői Szolgálat tevékenységének célcsoportjaival foglalkozó más szakterületek munkájával.

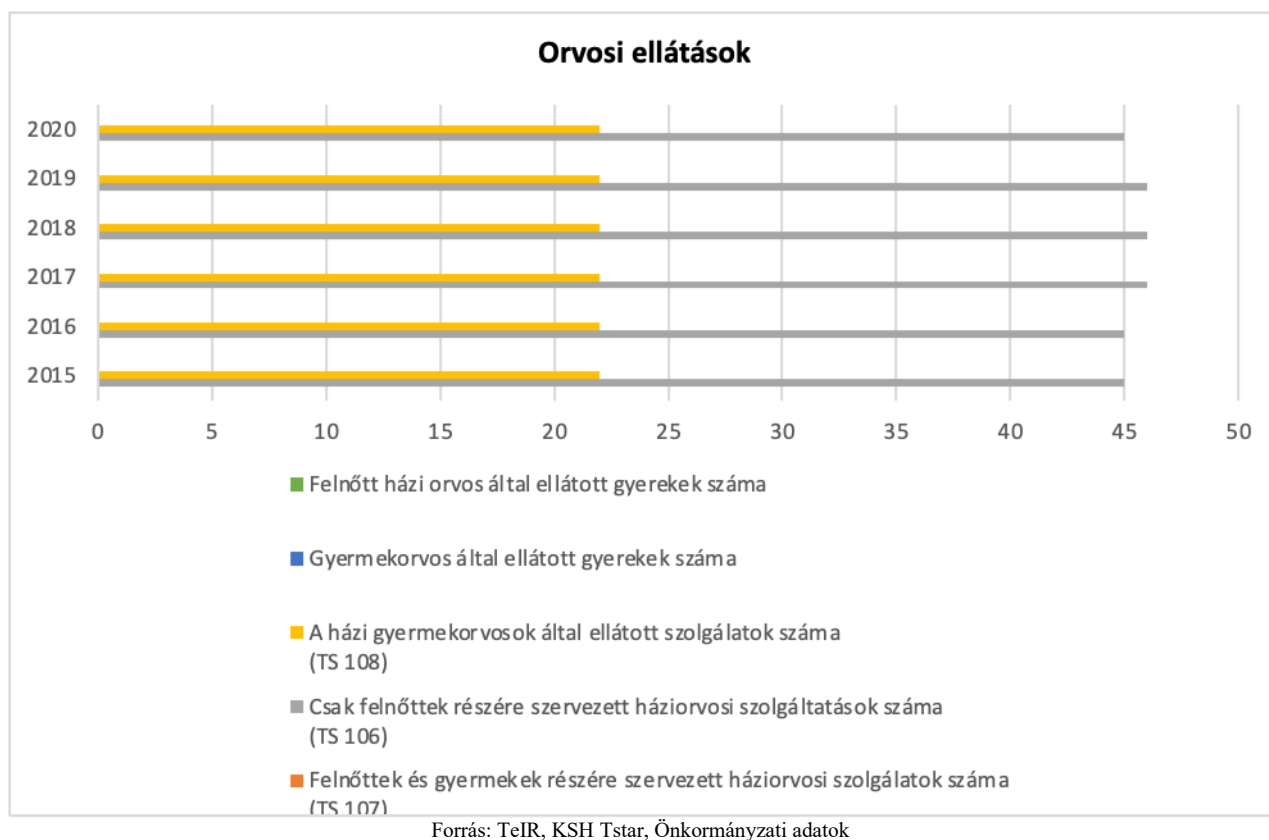
4.7 Gyermekorvosi ellátás

Jelenleg Újpesten 22 gyermekorvosi körzet van, melyben folyamatosan biztosított a betegek ellátása. 2 körzetben jelenleg betöltetlen a házi gyermekorvosi praxis, ám tartós helyettesítéssel megoldott az ellátás.

Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	45	22		
2016	n.a.	45	22		
2017	n.a.	46	22		
2018	n.a.	46	22		
2019	n.a.	46	22		
2020	n.a.	45	22		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.8 Bölcsődei nevelés

Az újpesti bölcsődei nevelés, a gyermekek napközbeni ellátása 2022-ben 89 éves. Az Intézmény kötelezettsége a bölcsődei alapellátás területén az esélyegyenlőség megteremtése, illetve az ellátás fejlesztése az igénybe vevő lakosság szükségleteinek, igényeinek megfelelően.

Az elmúlt időszakban Intézmény bővítés, csökkentés nem történt.

Jelenleg **9 önkormányzati fenntartású bölcsőde** működik, **818** férőhellyel.

Sorszám	Bölcsőde neve	Férőhelyek száma
1	Munkásotthon bölcsőde	104
2	Labdarúgó bölcsőde	76
3	Pozsonyi ltp. bölcsőde	72
4	Rózsaliget bölcsőde	104
5	Homoktövis bölcsőde	170
6	Leiningen bölcsőde	68
7	Aradi bölcsőde	78
8	Lakkozó bölcsőde	96
9	Hajló bölcsőde	50
Összesen:		818

A 3 éven aluli újpesti gyermekek (2021. dec. 31-én 2284 fő) közel 36%-nak volt biztosított a bölcsődei férőhelye, 2019-2021 évben a biztosított férőhely szám meghaladta a lakossági igényeket.

Az Újpesti bölcsődét és az újpesti bölcsődei nevelést a gyermekek iránti elkötelezettség, az őszinte érdeklődés, és az igénybevevő szülők megbecsülése jellemzi. Valamennyi bölcsődei kisgyermeknevelő, vezető és segítő dolgozó mindent megtesz azért, hogy az igénybevevők megelégedettségére végezze munkáját, úgy biztosítsa a kisgyermek napközbeni ellátását, hogy a Fenntartó Újpesti Önkormányzat minőségi szinten tehessen eleget ellátási kötelezettségének.

A szakmai munkát az Intézményvezető irányításával, egységes rendszerbe foglalja az Intézmény Szakmai Programja. A bölcsődék olyan szolgáltató intézmények, amelyek az alapellátás keretében napközbeni ellátást nyújtanak a gyermekeknek: nevelés, gondozás, felügyelet, étkeztetés terén.

Az ellátás biztosításával eleget teszünk a bölcsőde alapvető céljának, miszerint segíti a szülők munkavégzését, munkaerő piaci visszatérését, képzésen történő részvételét, a fogyatékkal élő, sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását.

A családi nevelést, az esélyegyenlőséget, a szabadidő eltöltésének szociális segítségét az alapellátáson túl, **időszakos gyermek felügyelet, játszóház szolgáltatás** biztosításával valósul meg.

Mind az alapellátás, mind a szolgáltatások **valamennyi bölcsődében az igények mentén**, a vonatkozó szabályozás figyelembevételével biztosított.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet gyakorlati megvalósításának része a befogadás, a Sajátos Nevelési Igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek ellátása az Intézmény hálózatban.

Bölcsőde neve	Engedélyezett férőhely	Hátrányos helyzetű gyermek		Egyszülős családban nevelkedő gyermek		3 vagy több gyerekes családban nevelkedő		Tartósan beteg gyermek		Sajátos nevelési igényű gyermek	
		fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
Aradi	78	0	0,00%	18	23,08%	15	19,23%	7	8,97%	1	1,28%
Pozsonyi	72	0	0,00%	22	30,56%	4	5,56%	2	2,78%	1	1,39%
Munkásotthon	104	0	0,00%	4	3,85%	9	8,65%	2	1,92%	2	1,92%
Rózsaliget	104	0	0,00%	7	6,73%	25	24,04%	6	5,77%	1	0,96%
Leiningen	68	0	0,00%	10	14,71%	9	13,24%	5	7,35%	2	2,94%
Labdarúgó	76	1	1,32%	9	11,84%	12	15,79%	5	6,58%	2	2,63%
Lakkozó	96	0	0,00%	4	4,17%	10	10,42%	6	6,25%	0	0,00%
Hajló	50	0	0,00%	2	4,00%	4	8,00%	1	2,00%	0	0,00%
Homoktövis	170	0	0,00%	7	4,12%	27	15,88%	10	5,88%	2	1,18%
Összesen:	818	1	0,12%	83	10,15%	115	14,06%	44	5,38%	11	1,34%

2021.01.01-12.31 adatszolgáltatás alapján

Az újpesti bölcsődék célkitűzése, hogy minden olyan tevékenységet végezzenek, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit szolgálja, így **sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekeket is befogadjanak, neveljenek, gondozzanak**, melyhez a tárgyi és személyi feltételek biztosítottak. A bölcsődék feladata, hogy a legmegfelelőbb ellátást nyújtsanak az érintett gyermekek számára.

Az intézmény célkitűzése, hogy a bölcsődékben nevelkedő, eltérő fejlődésmenetű gyermekek képessé váljanak létszükségleteik önálló vagy segítséggel történő ellátására, emberi kapcsolatok létesítésére és fenntartására. A korosztályuknak megfelelő, önmagukhoz viszonyított elvárások elérése évről évre sikerrel zárul. A gondozott **sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek** későbbi óvodai ellátása sem akadályozott.

A **spontán integráció** kapcsán a fejlődési nehézségek felderítése folyamatos, a bölcsődei ellátás szűrőként működik, ezzel segíti a korai fejlesztésbe kerülés lehetőségét.

A kisgyermeknevelők és a bölcsőde orvos együttműködésének alapvető eleme, a korai intervenció értelmében feladata, hogy a kisgyermeknevelők jelezzék, ha egy gyermek fejlődésében elmaradást, megtorpanást tapasztalnak. A 0-3 éves korosztályú gyermekek fejlődésében kiemelkedő szerepe van a bölcsődei ellátásnak, a bölcsődei szakembereknek.

A **hátrányos helyzetű gyermekek** kiemelt pedagógiai figyelembe részesülnek valamennyi bölcsődében. A **Pedagógiai Szakszolgálat** munkatársaival az SNI gyermekek ellátásában az együttműködés jól koordinált, rendszeres és partneri.

A **szünidei étkeztetés**, érintettség esetén, együttműködésben valósul meg a Fenntartó Önkormányzattal, az Aradi és a Pozsonyi bölcsőde konyhája felkészült az ellátás biztosítására.

Az **Intézmény pedagógiai hitvallása szerint** a korai életkorban a családi minta a meghatározó. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállaló tevékenység, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, emocionális és szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek.

Cél a fejlődés elősegítése, az érzelmi-, értelmi intelligencia kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, kiküszöbölése a családokkal együttműködve, a családok nevelési funkciójának pozitív támogatásával.

Az intézményi és a családi nevelés, egymást erősítő, segítő folyamatként értelmezve, megfelelő alapokat biztosít a gyermekek fejlődéséhez.

Bölcsőde-kép értelmében: A bölcsődék nyitottak a kisgyermekes családok számára. Törekvésük, hogy segítsék a családokat, a szülőket a gyermekek nevelésében, helyettesítsék őket munkavállalásuk, vagy egyéb feladataik, nehézségeik megoldásának ideje alatt.

Fontosnak feladat, hogy a gyermekek tiszta, gondozott, egészséges és korszerű a mai kor igényeinek megfelelő tárgyi környezetben élhessenek. A játék, mint legfontosabb tevékenység határozza meg az arculatot, ezért a **lehető legtöbb minőségi, fejlesztő játékkal optimálisan ingergazdag környezetet került kialakításra**. Nyugodt, biztonságot nyújtó nevelői légkörben a játékon keresztül, a játékba integrált tanulással biztosított az értelmi, érzelmi és szociális fejlődése a gyermekeknek.

A gyermekek esélyegyenlőségét segítő megvalósult célok, feladatok:

- A bölcsődei alapellátást minden értelemben magas színvonalon és rugalmasan sikerült megtartani, melyet az **igénybevevők rendszeres monitoringjával is mérnek.**
- A családokkal történő **együttműködést, területeit sikeresen bővítették**, (családi napok, ünnepek, közös tevékenységek, stb) a szolgáltatások (időszakos gyermekfelügyelet, játszóház) bevezetésével, és működtetésével a **gyermekeket otthon nevelő családok számára** is segítséget nyújtanak.
- A tárgyi és személyi feltételek biztosítása részben valósult meg. A tárgyi feltételrendszer folyamatos fejlesztés hatására javul.
- **A személyi feltételek szinten tartása esetenként akadályozott.** A munkatársak képzése, az ismeretek bővítése több szinten folyamatos.
- **A fejlesztő pedagógus** alkalmazása a szolgáltatásokhoz kapcsolódóan valósult meg.
- A szülő-csecsemő-kisgyermek konzulens feladat ellátása folyamatos, tevékenységével segíti a családi nevelésben jelentkező nehézségeket, a nevelési problémák, regulációs zavarok feltárását, és azok megoldását. Minden Újpesti Bölcsődei ellátásban lévő család a szolgáltatást ingyenesen veheti igénybe.
- A jelzőrendszerrel történő kapcsolattartás az elmúlt években sokat fejlődött, rendszeressé, partnerivé vált a védőnőkkel, gyermekorvosokkal és a Gyermekjóléti Központtal.
- A szakemberek közös, hatékony munkája teszi lehetővé az esélyegyenlőségi feladataink menősségi biztosítását.
- 2021-től valamennyi bölcsődében szociális segítő tevékenységet végez a Család és Gyermekvédelmi Központ közvetlen **bölcsődei szociális segítő útján.**
- Az SNI és fejlesztésre jogosult gyermekek ellátását segítő, és szükséges fejlesztő szobák kialakítása a bölcsődei telephelyek többségében megvalósult.

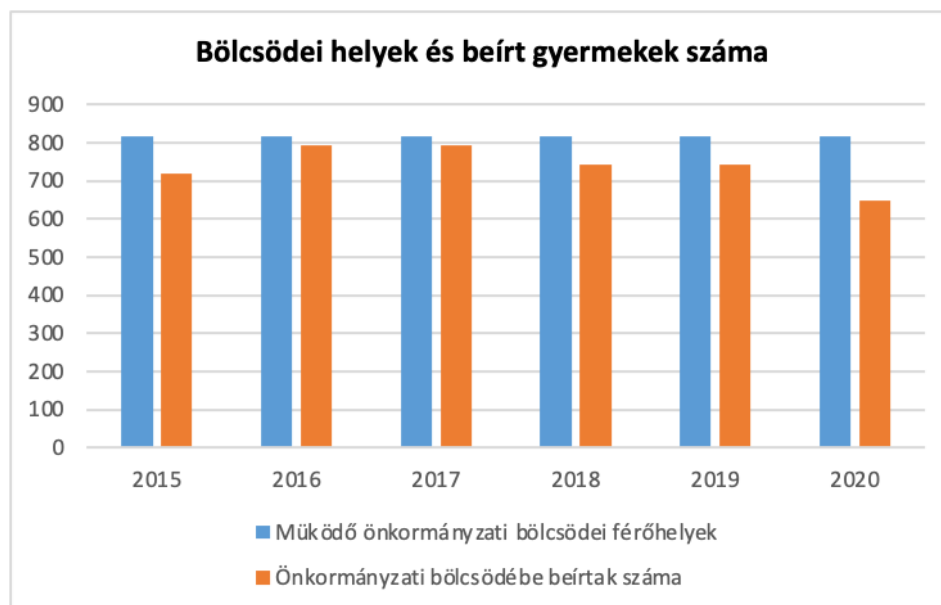
A jövőre vonatkozó további célok, feladatok:

- **Kiemelt cél**, hogy az alapellátás minden értelemben **magas színvonalon, rugalmasan** valósuljon meg.
- **A fejlesztőpedagógus, pszichológus alkalmazása** a bölcsődei gyermekek, pedagógusok célzott, azonnali segítésére.
- Minőségi tárgyi környezet fenntartása és kialakítása, gondozott, zöld bölcsődei játszóterek, játékok, fejlesztő játékok bővítése.
- **A bölcsőde esélyegyenlőséget segítő feladatainak megismertetésnek szélesítése a lakosság irányába.**

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	818	720
2016	818	793
2017	818	794
2018	818	743
2019	818	741
2020	818	649

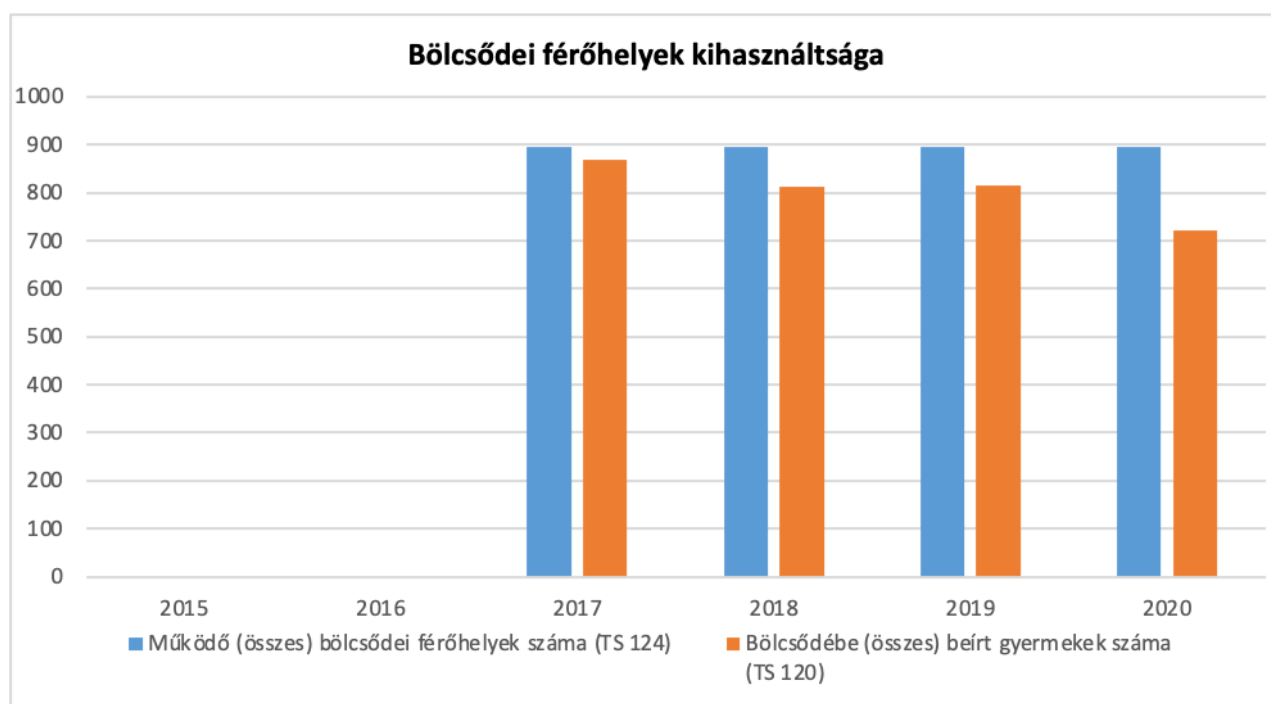
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	70	69	n.a.	n.a.	894	869
2018	n.a.	n.a.	70	69	n.a.	n.a.	894	812
2019	n.a.	n.a.	49	49	n.a.	n.a.	894	814
2020	n.a.	n.a.	14	14	31	n.a.	894	721
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

2021-ben kötelezően biztosított szünidei gyermekétkeztetésben 40 hátrányos helyzetű gyermek részesült. Nem kötelezően biztosított szünidei étkezésben tárgyév folyamán 166 rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel rendelkező gyermek részesült, valamint a szünidő folyamán további 4496 gyermek étkezett, akik nem részesültek gyermekvédelmi kedvezményben sem. Így elmondható, hogy 4702 gyermek részére volt biztosítva az oktatási, nevelési szünetekben az étkezés.

4.9 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékosággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatás, különleges gondozás a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékoságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében került megszervezésre.

Az önkormányzat által fenntartott óvodákban biztosítják az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermek ellátását, az alábbi esetekben:

- érzékszervi fogyatékosággal élő gyermekek
- értelmi vagy beszéd fogyatékosággal élő gyermekek
- autista spektrumzavarral élő gyermekek
- egyéb pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek
- mozgásszervi fogyatékkal élő gyermekek

Az integrált oktatás, különleges gondozás a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékoságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében került megszervezésre.

Az önkormányzat által fenntartott óvodákban biztosítják az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermek ellátását, az alábbi esetekben:

- érzékszervi fogyatékosággal élő gyermekek
- értelmi vagy beszéd fogyatékosággal élő gyermekek
- autista spektrumzavarral élő gyermekek
- egyéb pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek
- mozgásszervi fogyatékkal élő gyermekek

4.9.1 Óvodai ellátás

A kerületben 14 óvoda üzemel 20 telephelyen. 5 intézmény rendelkezik 1, illetve 2 telephellyel, 9 óvoda csak székhelyként működik. A legnagyobb intézmény 17 csoportos, a legkisebbek pedig 8 (7) csoportosak. Valamennyi intézmény fogad sajátos nevelési igényű gyermekeket az Alapító Okiratoknak megfelelően. A kerületben 59 (2,05%) gyermek sajátos nevelési igényű, ebből 40 (1,39%) gyermek két főként, 19 (0,66%) pedig 3 főként vehető figyelembe a csoportlétszámok alakításánál.

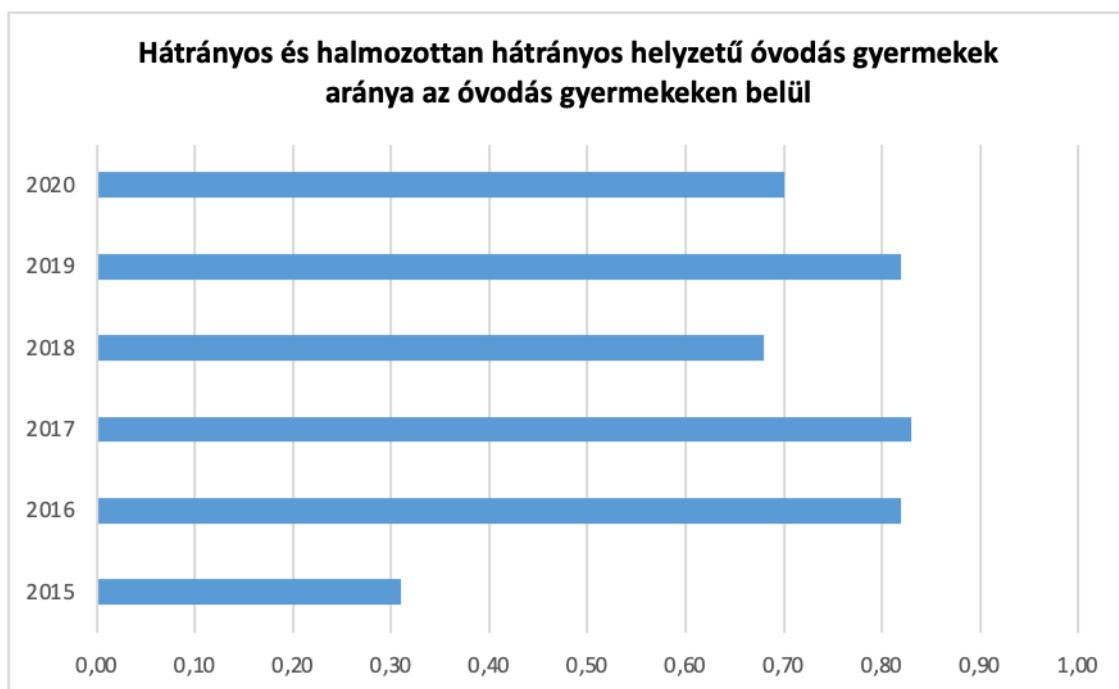
Az Észak-Budapesti Tankerületi Központ 2017 szeptemberében indította el az Újpesti EGYMI-hez tartozó, 8 fős óvodai csoportját, mely a Szakértői Bizottság javaslata alapján,

különnevelésben részesülő, főként autizmusban érintett, újpesti gyermekeket fogad. Az intézmény a kezdetek óta folyamatosan teltházzal működik.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	3522	11	0,31
2016	3398	28	0,82
2017	3388	28	0,83
2018	3373	23	0,68
2019	3303	27	0,82
2020	3131	22	0,70

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Óvodai nevelés adatai

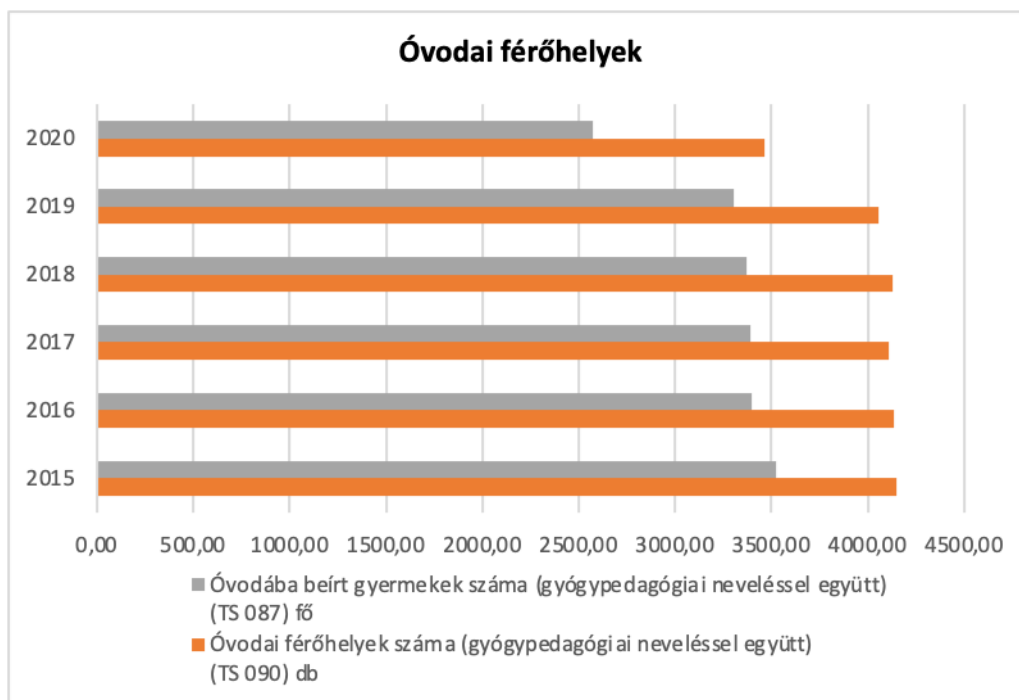
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG

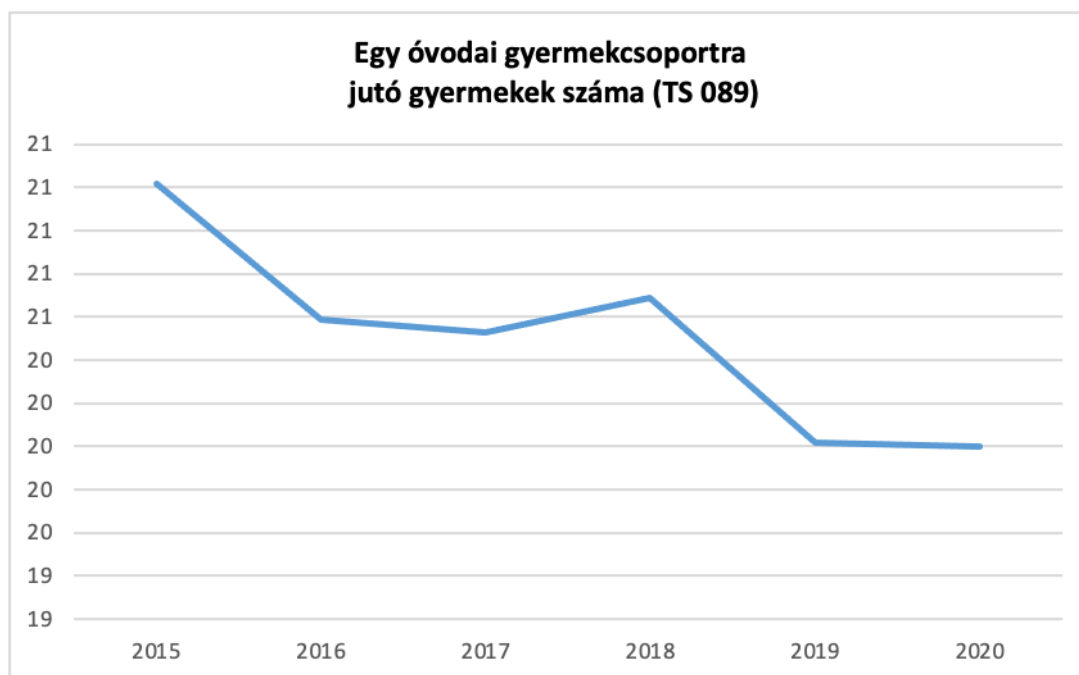
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	20	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)		
Óvodai férőhelyek száma (fő)	3 465	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	139 csoportból 127 működik szeptember 1-től 123 fog	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:00	18:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	25	

Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015		166	4151,00	31	3522,00	n.a.	n.a.	21
2016	2891	165	4137,00	31	3398,00	n.a.	n.a.	21
2017	2859	165	4107,00	31	3388,00	n.a.	n.a.	21
2018	2826	163	4132,00	32	3373,00	1	5	21
2019	2741	165	4059,00	32	3303,00	1	8	20
2020	2573	132	3465,00	20	2573,00	1	n.a.	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.9.2 Iskolai nevelés

2022 októberében, a IV. kerületben 32 köznevelési intézményben folyik általános és középiskolai nevelés- oktatás, amelyből 18 intézményt az Észak-Budapesti Tankerületi Központ (1043 Budapest, Fő tér 1.) működtet, 3 intézményt a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (1085 Budapest, Baross utca 52.), 5 iskola pedig egyéb fenntartású.

Az Észak-Budapesti Tankerület fenntartásában működő újpesti általános iskolába járó tanulók száma 9582 fő, az újpesti gimnáziumokba járó diákok száma pedig 2369 fő.

A hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekek száma 109 fő, a gimnazisták 3 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekek száma 30 fő, gimnazisták esetében 0 fő.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	7 402	58	0,78
2016	7 537	137	1,82
2017	7 429	217	2,92
2018	7 435	119	1,60
2019	7 369	177	2,40
2020	7 296	110	1,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	64	2,58	n.a.	-	n.a.	-
2016	57	2,16	36,00	16,22	81,00	3,80
2017	48	1,77	3,00	2,08	92,00	4,46
2018	16	0,56	15,00	13,89	58,00	2,93
2019	7	0,24	n.a.	-	17,00	0,83
2020	4	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	175	35
2016	248	23
2017	254	12
2018	269	23
2019	248	21
2020	217	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

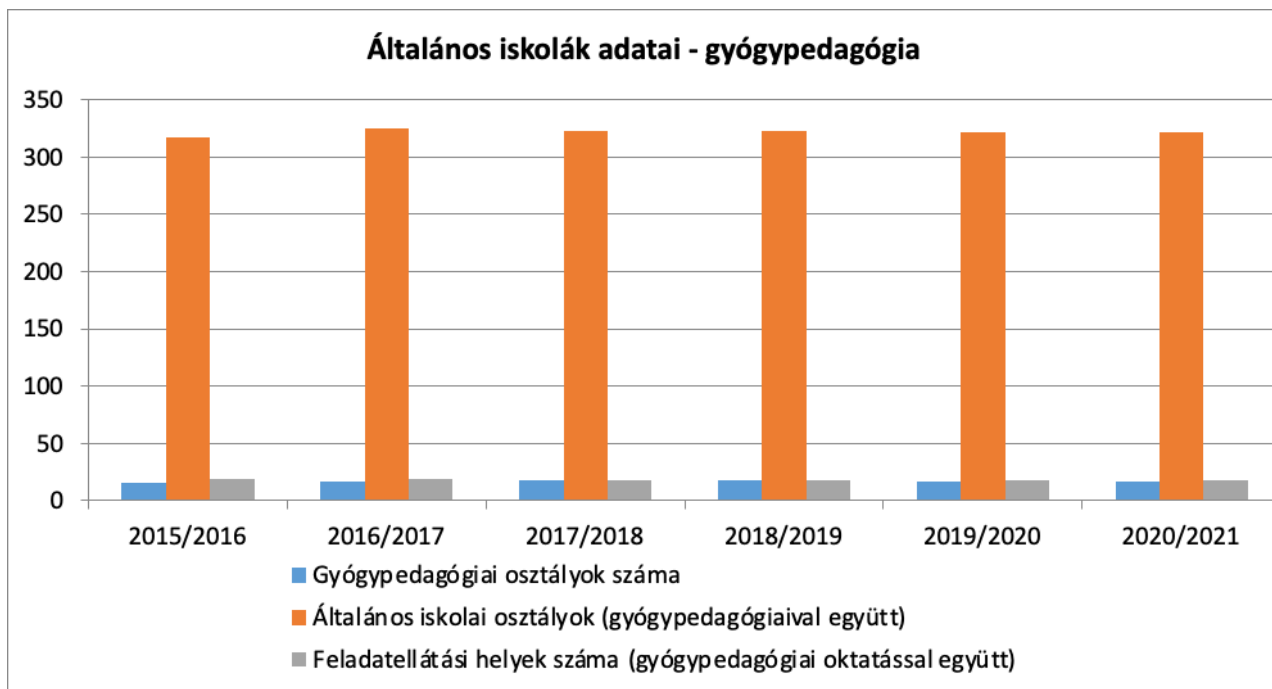
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A pedagógusok képzettsége és innovációs készsége kiemelkedő a kompetenciafejlesztés és egyéni differenciálás terén. A Humán erőforrás és a Társadalmi Megújulás Operatív Programok által szinte valamennyi pedagógus érintett volt, és részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani és egyéb képzésen.

Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	15	317	19	23,35	5,78
2015/2016	17	325	19	23,19	6,81
2016/2017	18	323	18	23,00	6,17
2017/2018	18	323	18	23,02	7,71
2018/2019	17	322	18	22,89	7,76
2019/2020	17	322	18	23	7,50

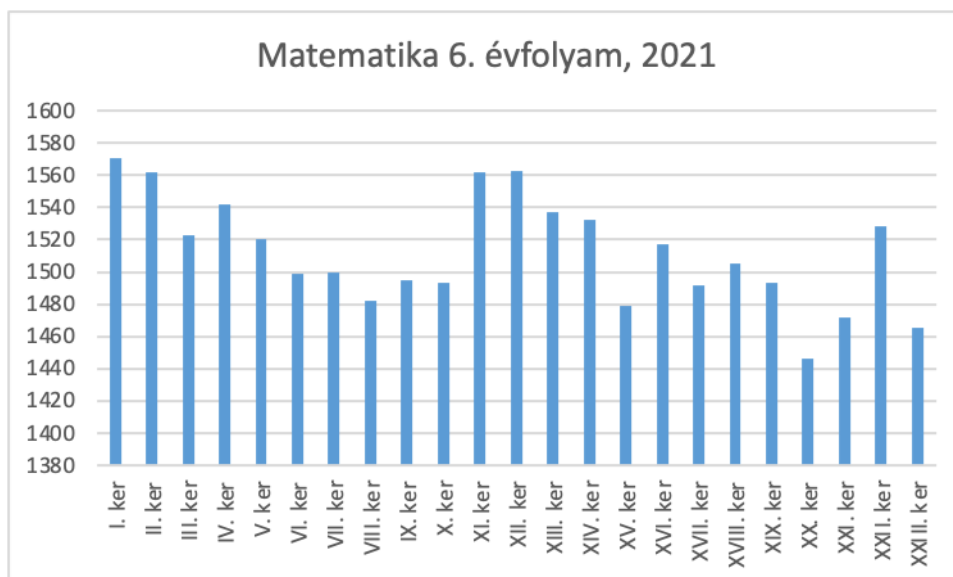
Forrás: TeIR, KSH Tstar

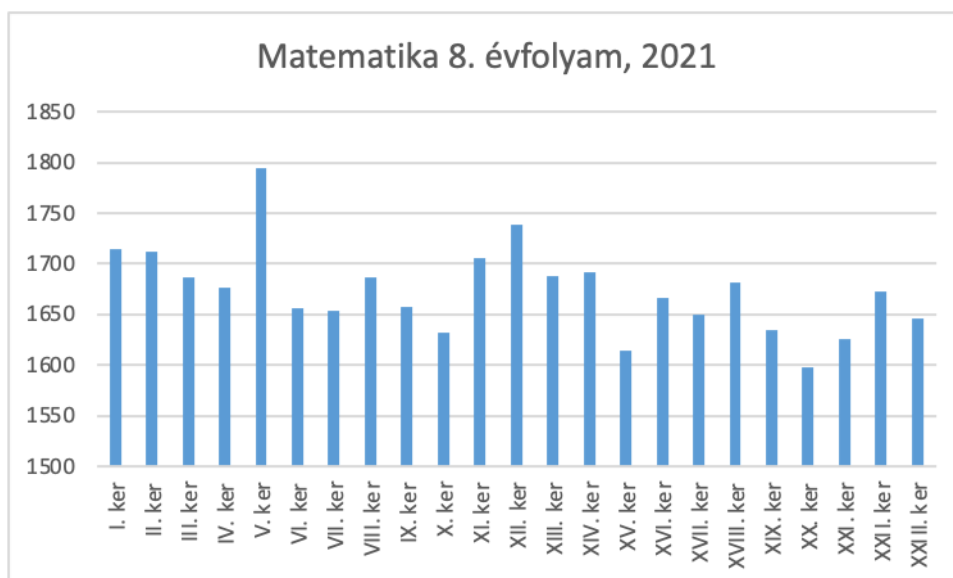
Forrás: TeIR, KSH Tstar

2021. évben az országos kompetenciamérés eredményei azt mutatják, hogy a IV. kerület oktatási intézményeibe járó tanulók az egyes vizsgált évfolyamokon összességében szignifikánsan jobban teljesítettek az országos átlagnál mindkét kompetenciaterületen, ahogy budapesti viszonylatban is az élmezőnyhöz tartoznak.

Kompetenciamérés eredménye 2021

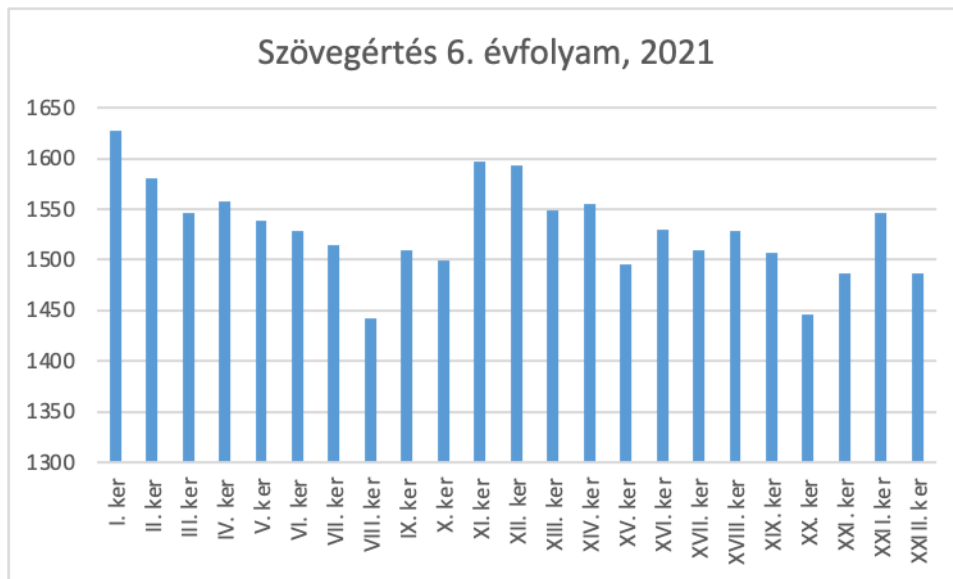

Kompetenciamérés eredménye 2021

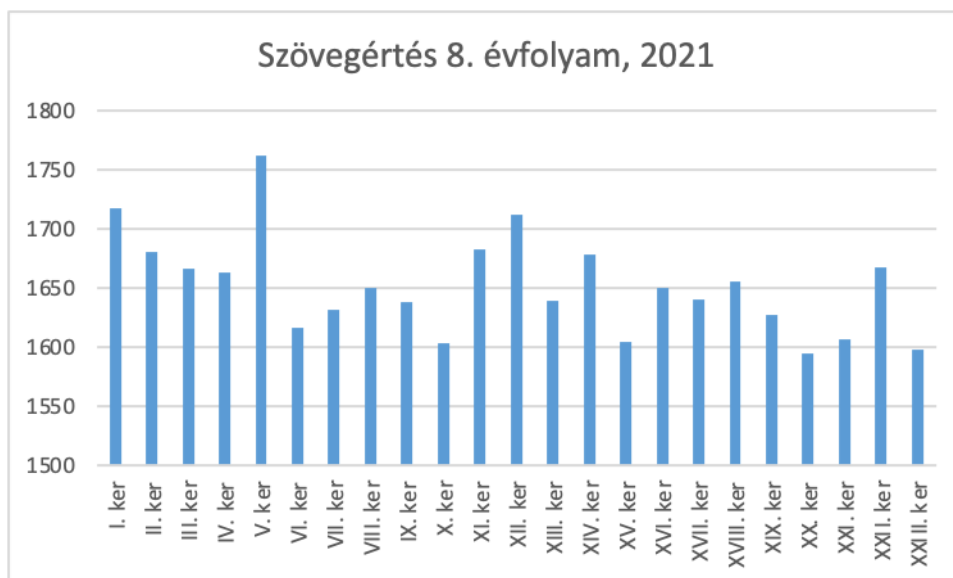
Forrás: Oktatási Hivatal

Kompetenciamérés eredménye 2021

Forrás: Oktatási Hivatal

Kompetenciamérés eredménye 2021

Forrás: Oktatási Hivatal

A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	895,00
2015/2016	841,00
2016/2017	890,00
2017/2018	888,00
2018/2019	883,00
2019/2020	885,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: Oktatási Hivatal

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

Az önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások úgynevezett alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

Jelentős anyagi támogatást nyújtott/nyújt az Önkormányzat az erdei iskoláknak és az intézményeknek, civil szervezeteknek a nyári táborok megszervezéséhez, valamint a civil szervezetek működéséhez.

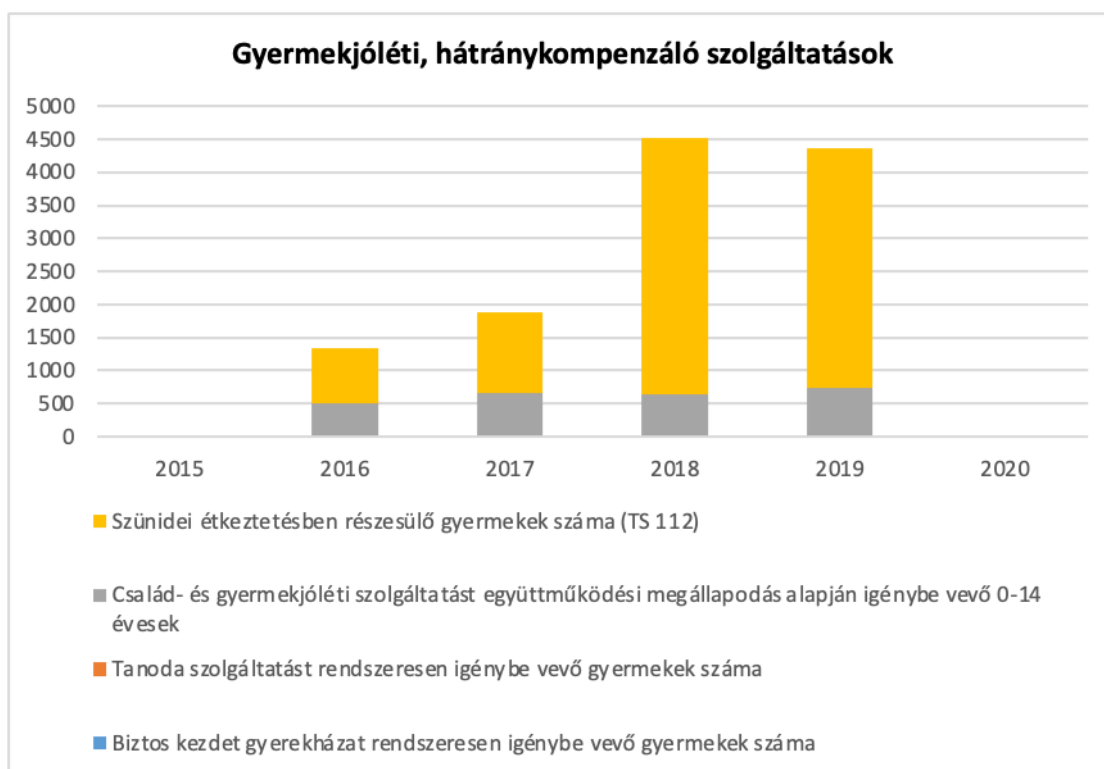
Önkormányzatunk évente több mint 50 rászoruló gyereknek nyújt ingyenesen táborozási lehetőséget.

Újpest Önkormányzata számos ingyenesen igénybe vehető közösségi, kulturális és sport programot szervez, melyek elsődleges célcsoportja a gyerekek és családok. Évek óta működik a Városháza mögötti területen az Óriáshomokozó, sport- és közösségi programok projekt, a nyári szünet 2 hónapjában. A kisebbeknek homokozóval, kézműves programokkal, a nagyobbaknak különféle játékokkal és sportolási lehetőségekkel. A programot a szabadidősport nemzetközi szervezete (TAFISA) a "Take back your streets... Take back your future" pályázaton 2016-ban jó gyakorlatnak minősítette.

Az egészséges életmódra nevelés, a sport támogatása kiemelkedő fontosságú az Önkormányzatnál. A szabadidős- és diáksport-rendezvények mellett, a nevelési, oktatási intézmények részére az ingyenes úszásoktatást és síoktatást is biztosítja az Önkormányzat. A sportszervezetek támogatására évek óta pályázati rendszert működtet.

Önkormányzatunk az Újpesti Cigány Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve támogatja a felzárkóztatást, tehetséggondozást és pályaaorientációt tartalmazó Tanoda Programot, valamint a Felzárkóztató a pótvizsgára programot.

Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Forrás: TeIR, KSH

Emellett természetesen nem elhanyagolható a szerepe az egyházi és civil szervezetek által kínált, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló programoknak.

Az Önkormányzat a kiemelkedő tanulmányi teljesítményt nyújtó újpesti fiatalok támogatására Újpest Diákösztöndíjat alapított. A Diákösztöndíjat a képviselő-testület 1997 óta több száz újpesti fiatalnak adományozta, méltó elismeréseként a kiváló teljesítményeknek, segítve ez által a tanulmányok folytatását. 2008-tól az Ugró Gyula Tanulmányi Diákösztöndíj mellett, a sport és a művészeti tevékenység támogatására jött létre a Bene Ferenc Sport Diákösztöndíj és a Szőnyi István Művészeti Diákösztöndíj.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez történő csatlakozással közel egy évtizede Újpest támogatásban részesíti az arra rászoruló egyetemi/főiskolai hallgatókat.

Minden évben elismerésben részesülnek a kiváló tanulmányi, sport és diákközösségi munkát végző tanulók (Újpest Kiváló Tanulója, Újpest Kiváló Diáksportolója és Kiváló Diákközösségi Munkáért díjak adományozása).

4.10 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Egyre nagyobb az igény a bölcsődék és mini-bölcsődék iránt, szükségessé válik a nevelési intézmények korszerűsítése, intézményi körülmények javítása a minőségi ellátás érdekében	Gyermeklétszámhoz igazodó korszerű intézményhálózat működtetése.
A gyermekek szünidei elhelyezése sok család számára problémát okoz.	Szünidei programlehetőségek biztosítása. Közösségi programok, napközis táborok.
BTMN, SNI gyerekek helyzete, fejlesztése	Az Észak-Budapesti Tankerület alá tartozó köznevelési intézményekben tanuló gyerekek folyamatos fejlesztése az utazó gyógypedagógusi hálózat (Újpesti EGYMI) által ellátva. Az óvodákban az sni gyerekek

	ellátása is ugyanilyen formában valósul meg.
Az Észak-Budapesti Tankerület Intézményeiben előforduló ügyek-gyermekvédelemmel szorosan összefüggő ügyek	Szoros együttműködés a Gyermekjóléti Központ kollégáival, az óvodai-iskolai szociális segítőkkel, szakmaközi megbeszélések szorgalmazása konkrét ügyekben.
Szülővel való együttműködés hatékonyságának növelése	Szülői megsegítés, támogatás, szülőcsoport működtetése (igény szerint) Észak-Budapesti Tankerület.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon csupán az elmúlt években kezdődtek el a gender típusú kutatások és adatgyűjtések, így jelenleg ebben a témakörben még nem létezik koherens adatbázis. Ennek megfelelően Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata és intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában viszonylag kevés információval rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

A kerület nemek szerinti népességi adatai arányban állnak az országosan megfigyelhető tendenciákkal.

Az állandó lakosság egyes korcsoportjainak nemek szerinti, százalékos megoszlása a 2021-es évben a következő szerint alakult:

összesen		0-14 éves		15-29 éves		30-49 éves		50-64 éves		65 év feletti	
férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
46%	54%	6,6%	6,4%	2,8%	1,4%	27,9%	29,8%	2,3%	3,3%	7,8%	13,2%

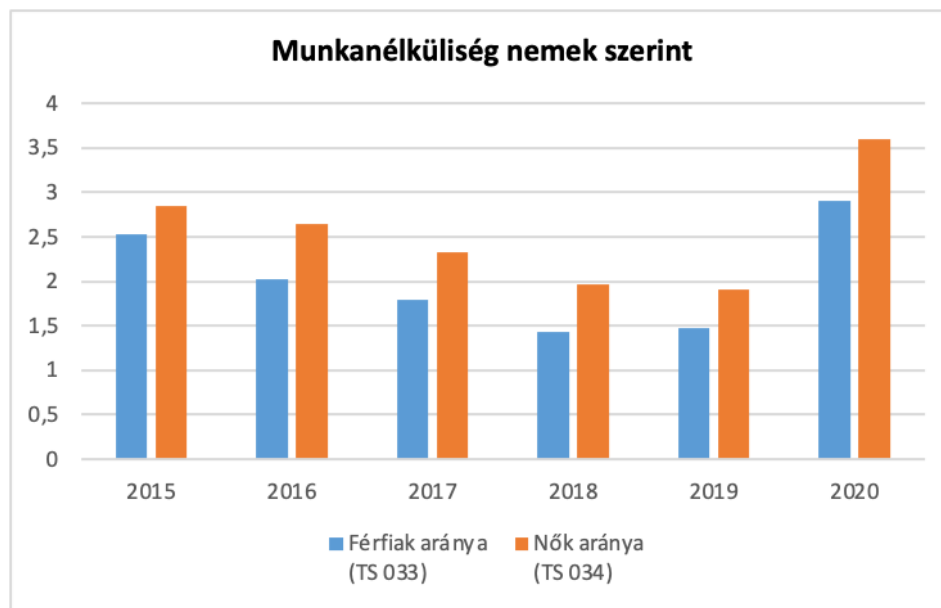
Látható, hogy a kerület állandó lakosainak többsége (54%-a) nő. Megfigyelhető, hogy a kor előrehaladtával egyre magasabb a nők aránya az állandó népességhez képest. Míg a 0-14 éves korosztály esetében még némileg magasabb a férfiak száma, a 30-49 éves korosztályra ez az arány megfordul. A 50-64 éves korosztályban már lényeges a két nem százalékos megoszlása közti különbség, ami a 65 év feletti korcsoportban tovább emelkedik. Ez jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Az alábbi ábra a nyilvántartott állás keresők számának változását mutatja 6 éves időtávban, nemek szerinti megoszlásban:

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	253,00%	284,00%	268,50%
2016	202,00%	264,00%	233,00%
2017	179,00%	233,00%	206,00%
2018	143,00%	197,00%	170,00%
2019	147,00%	190,00%	168,50%
2020	290,00%	360,00%	325,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Látható, hogy az elmúlt években a nyilvántartott álláskeresők száma 2019. évig csökkent, majd a COVID 19 világjárvány miatt meredeken emelkedni kezdett.

Ez a tendencia a női álláskeresők tekintetében is megfigyelhető, számuk azonban minden évben jóval meghaladja a férfi álláskeresők számát. A női álláskeresők magasabb aránya leginkább a kedvezőtlen feltételek és a munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetéséből adódik.

A tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A közösségi esélyegyenlőség céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Újpest Önkormányzata, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

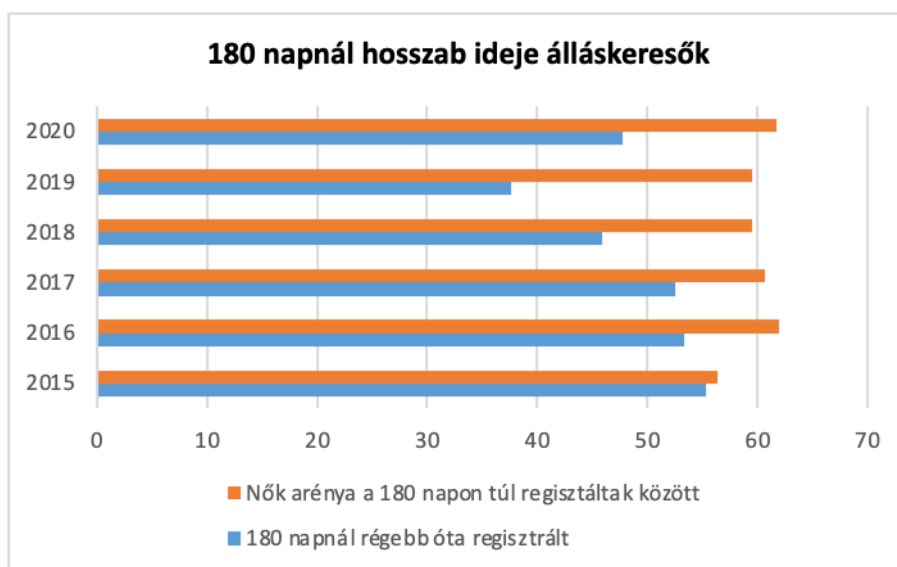
E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A legfrissebb kutatások és tapasztalatok szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit, ezért az önkormányzat igyekszik a lehetőségeihez mérten olyan közösségi programokat, nyílt napokat szervezni, amelyek megkönnyítik a nők munkaerőpiacra történő visszatérését.

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2015	5533,00%	5634,00%
2016	5340,00%	6203,00%
2017	5252,00%	6068,00%
2018	4587,00%	5950,00%
2019	3760,00%	5956,00%
2020	4772,00%	6180,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

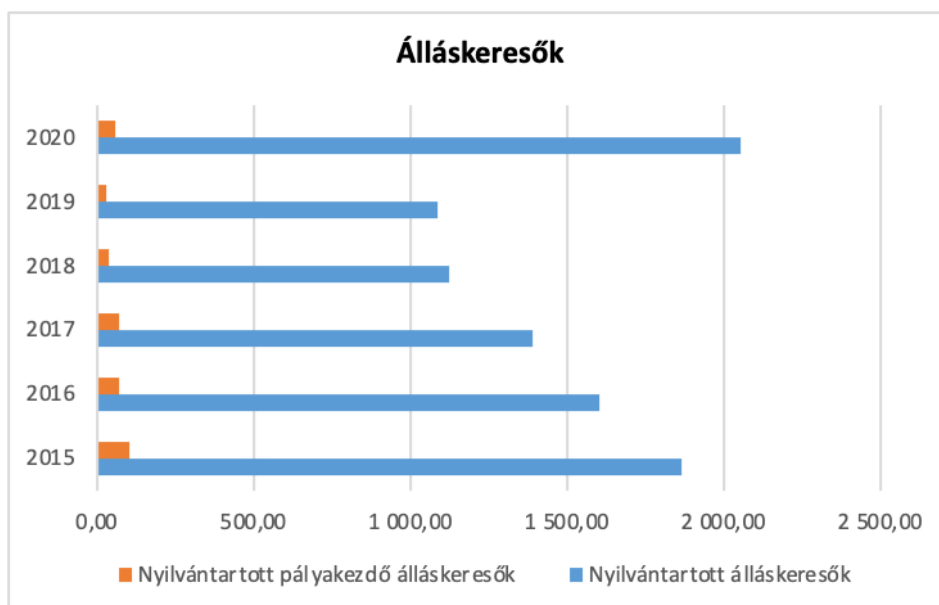

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pályakezdő állás keresők száma

Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	1867	104
2016	1603	69
2017	1390	69
2018	1125	39
2019	1085	29
2020	2055	57

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A Védőnői Szolgálat területi ellátásában harminc területi védőnői, az iskola-egészségügyi ellátásban tizenhárom iskolavédőnői státusz engedélyezett. A 2018-2021. év közötti időszakban valamennyi státuszon határozatlan idejű munkaszerződéssel kinevezett védőnő volt foglalkoztatva.

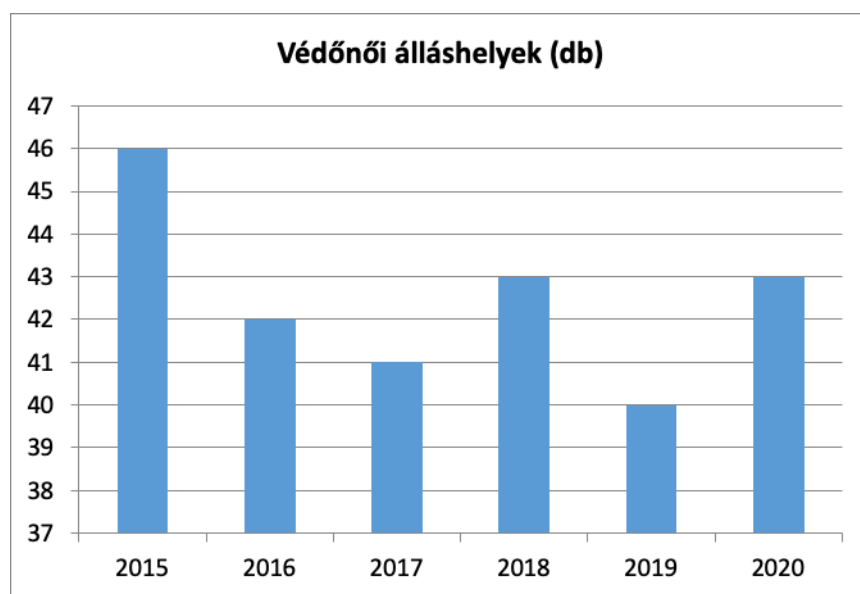
A munkavégzéstől tartósan távol - Gyermekgondozási Díjon - lévő védőnők helyettesítése határozott idejű munkaszerződéssel foglalkoztatott helyettessel vagy belső helyettesítéssel megoldott volt.

A 2018-2021. év közötti időszakban az Újpesti Egészségügyi Nonprofit Kft. Védőnői Szolgálatánál állásfejlesztés, átszervezés nem történt.

Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	46	2777	60,36956522
2016	42	2833	67,45238095
2017	41	2638	64
2018	43	2473	57,51162791
2019	40	2342	58,55
2020	43	2340	54,41860465

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

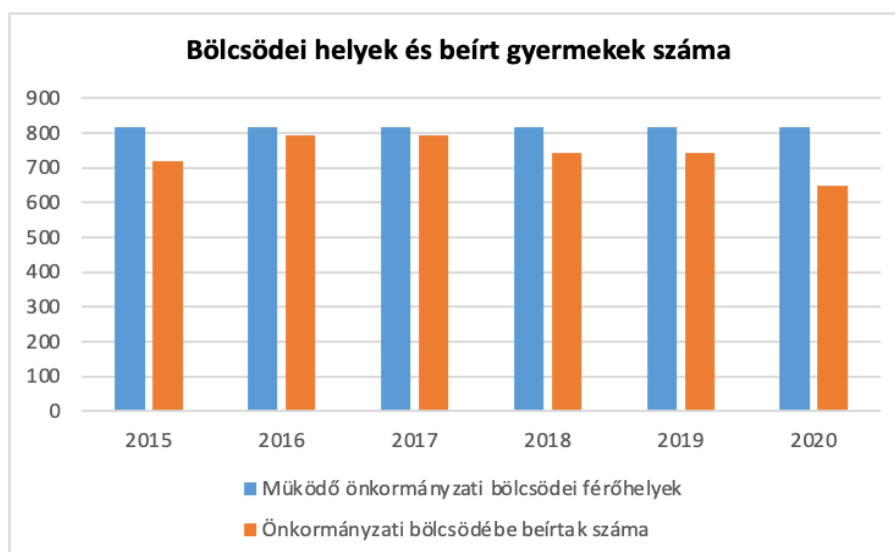
2022 harmadik negyedévében **9 önkormányzati fenntartású bölcsőde** működik Újpesten, **818** férőhellyel.

Sorszám	Bölcsőde neve	Férőhelyek száma
1	Munkásotthon bölcsőde	104
2	Labdarúgó bölcsőde	76
3	Pozsonyi ltp. bölcsőde	72
4	Rózsaliget bölcsőde	104
5	Homoktövis bölcsőde	170
6	Leiningen bölcsőde	68
7	Aradi bölcsőde	78
8	Lakkozó bölcsőde	96
9	Hajló bölcsőde	50
Összesen:		818

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	818	720
2016	818	793
2017	818	794
2018	818	743
2019	818	741
2020	818	649

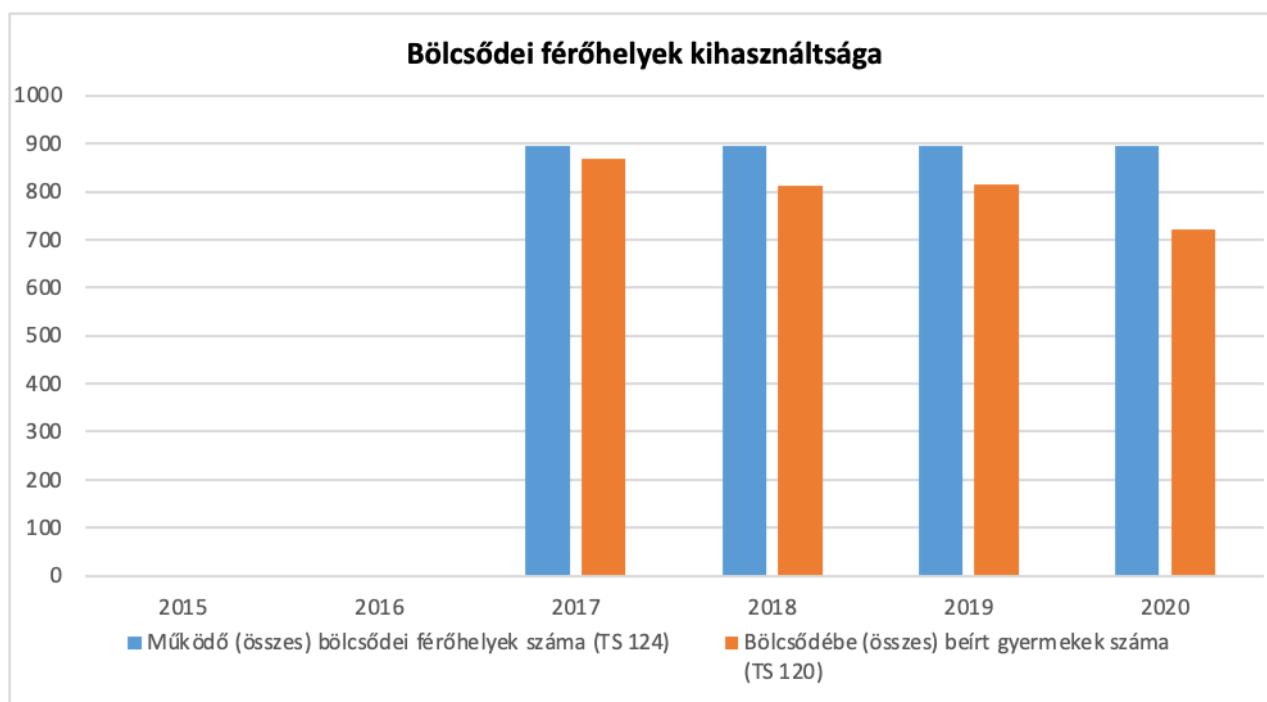
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	70	69	n.a.	n.a.	894	869
2018	n.a.	n.a.	70	69	n.a.	n.a.	894	812
2019	n.a.	n.a.	49	49	n.a.	n.a.	894	814
2020	n.a.	n.a.	14	14	31	n.a.	894	721
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg, amelynek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, klubok, gondozások és családlátogatások formájában. A védőnők folyamatosan segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

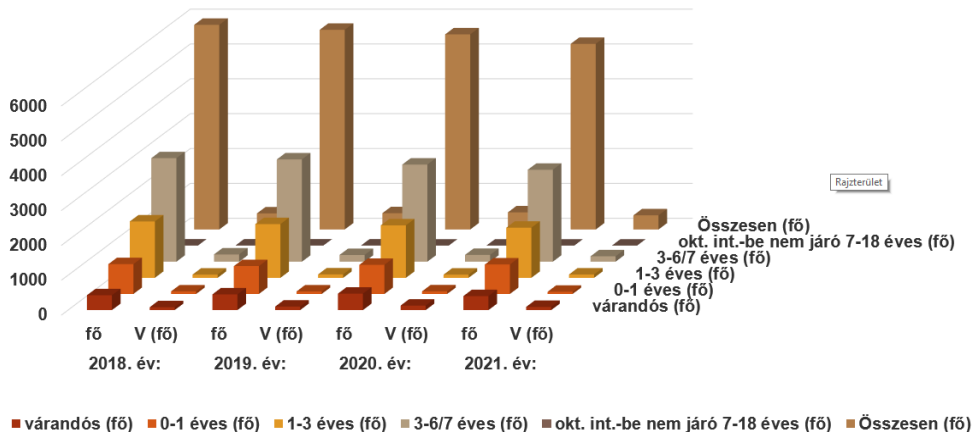
A Védőnői szolgálat alapvető feladatai:

- nővédelem
- várandós anyák gondozása
- gyermekágyas anyák gondozása
- 0-6 éves korú gyermekek gondozása
- iskolás, illetve tanköteles gyermekek védőnői ellátása
- védőoltásokkal kapcsolatos feladatok
- védőnői vizsgálatok, szűrővizsgálatok elvégzése
- családgondozás
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok
- együttműködés más szakterületekkel

Területi ellátásban gondozottak száma (2018. - 2021. év):

	2018. év:		2019. év:		2020. év:		2021. év:	
	fő	V (fő)	fő	V (fő)	fő	V (fő)	fő	V (fő)
várandós (fő)	425	82	449	101	472	129	402	91
0-1 éves (fő)	855	74	800	73	835	75	846	63
1-3 éves (fő)	1618	93	1542	98	1505	92	1438	96
3-6/7 éves (fő)	2971	209	2935	194	2787	195	2638	156
okt. int.-be nem járó 7-18 éves (fő)	3	3	3	3	1	1	1	1
Összesen (fő) (Négy év alatt - 9,31 %)	5872	461	5729	469	5600	492	5325	407
Családszám (család): (Négy év alatt -11 %)	4847 (- 2,6 %)		4721 (+ 0,2 %)		4731 (- 8,8 %)		4312	

Területi ellátásban gondozottak száma (2018. - 2021. év):

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jelentős része az adott kapcsolaton belül marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen, de általánosságban elmondható, hogy a kerületben a bejelentések alapján nem jellemző a nőket érő erőszak és a kapcsolaton belüli erőszak. A gyermekvédelmi, szociális

szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért, és az önkormányzat igyekszik minden szükséges forrást és eszközt rendelkezésre bocsátani a megelőzéshez.

Budapesti Rendőr-Főkapitányság IV. kerületi Rendőrkapitányság tevékenysége

Kiemelten fontos feladat a családon belüli erőszakkal kapcsolatban történő preventív fellépés, valamint a IV. kerületi Rendőrkapitányság társ szerveivel történő szoros együttműködés. A családon belüli erőszak és az ezzel társuló problémák mind-mind növelhetik azoknak a csoportoknak a számát, amelyekkel foglalkozni kell. Fontos, hogy az érintett családokhoz minél szélesebb körbe eljusson a szükséges tájékoztatás. Mindezek mellett nagyon fontos a biztonság, a biztonságos légkör kialakítása és megteremtése a segítségnyújtások során. 2022. január és október hónap között 15 alkalommal volt szükség ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére.

Ezzel kapcsolatban a IV. kerületi Rendőrkapitányság, az Önkormányzat és a Gyermekjóléti szolgálat munkatársai közösen dolgozták ki a Felhőn Szállók elnevezésű programot, ezzel megtéve az első lépéseket az Újpesti Városnapokon. A programhoz fűzött remények szerint csomag nagyban segíteni fogja az újpesti családok mentálhigiénés állapotának javulását is. Ezzel csökkenteni lehet a kapcsolati erőszakok számát is.

Az eddigi évekhez hasonlóan szorosan együttműködve az Önkormányzattal, közös kitelepüléseken keresztül sikerült megszólítani a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, többek között a Vekop programokon való részvétellel.

Célkitűzés olyan programok szervezése az Önkormányzattal, amely kifejezetten azon célcsoportokat szólítja meg, melyek a veszélyeztetett kategóriába sorolhatók.

2022 őszén az Újpesti önkormányzati rendészet munkatársaival, valamint a két újpesti polgárőr szervezettel közös kitelepülés keretében, a személyes kapcsolattartás kialakítása mellett, az újpesti lakosság körében közkedvelt Újpesti piac bejáratánál szóróanyagok és prevenciós felhívások kerültek kiosztásra. Személyes beszélgetések keretében tanácsokkal segítették az ott megjelenő szépkorúakat, valamint a potenciálisan veszélyeztetett célcsoportokat.

Cél, az együttműködések szorosabbá tétele mellett, olyan önkormányzati programok megszervezése, amely célzottan a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokat szólítja meg.

További célkitűzés a lakosság szubjektív biztonságérzetének fokozása, prevenciós anyagok szélesebb körben való eljuttatása.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A szolgáltatások közvetítése alapvetően a Gyermekjóléti Szolgálat, a Mentálhigiénés Csoport és az Újpest SZI Családsegítő Szolgálat feladata.

A családok átmeneti elhelyezését részben az önkormányzati fenntartású „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona és az S.O.S. Krízis Alapítvány közt megvalósuló együttműködés biztosítja. Sajnos általánosnak mondható, hogy az ellátottak esetében a hosszútávon fennálló anyagi problémák jellemzőek, az átmeneti ellátás gyakran

életformává válik, azaz a családok, a gondozási idő leteltével nem kerülnek ki a rendszerből, hanem csak másik átmeneti otthon lakói lesznek.

A gyermek átmeneti gondozásba vételére jellemzően családi konfliktus, lakhatási problémák, és a szülők szenvedély betegsége miatt került sor.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Bár az országos tendencia, miszerint alacsony a közéletben tevékenykedő nők aránya, Újpesten is megfigyelhető, az önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A 20 fő önkormányzati képviselő közül 1 fő, míg az önkormányzat vezetői közül 50% nő. Fontos továbbá kiemelni, hogy a hivatali dolgozók többsége szintén nő.

Megállapítható, hogy a jelenlegi információk alapján az újpesti önkormányzatnak nincsen tudomása olyan jelentős civil szervezetről, amely a nők érdekvédelmére alakult volna, természetesen abban az esetben, ha ilyen szervezet létrejön, az újpesti városvezetés várja a megfelelő szintű társadalmi egyeztetésekre.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

A szakmai tapasztalatok szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát, hiszen hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

A közparkok, közkertek és játszóterek alkotják a kerület zöldhálózataának központi elemeit, ahol színvonalas programokat, rendezvényeket tud az önkormányzat és a civil szervezetek megszervezni mindazok számára, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

Az Európai Unió leghátrányosabb csoportjának tekintett roma nők támogatására az Újpesti Cigány Nemzetiségi Önkormányzat NŐsziRom Klubot működtet. A klub azokat a roma nőket mutatja be, akiket a saját roma közösségeik jól, vagy kevésbé jól ismernek, de szakmaiságukkal, karrierjük építésével hozzájárulnak a közösségeik fejlesztéséhez. Célja önmegvalósítás támogatása a meghívott női vendégek bemutatásával. A foglalkozások beszélgetésekkel és művészi programelemekkel zajlanak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb, Nehéz a munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetése, jellemző a túlterheltség.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A CSED-ről, GYED-ről, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, fejlesztése.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Nemi diszkriminációval kapcsolatban nincsenek adatok, melyekből konzekvens következtetéseket lehet levonni.	Nemi diszkriminációval kapcsolatos kutatások, felmérések, melyek segíthetnek beazonosítani a problémákat és a megoldásokat.

6. Az idők helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

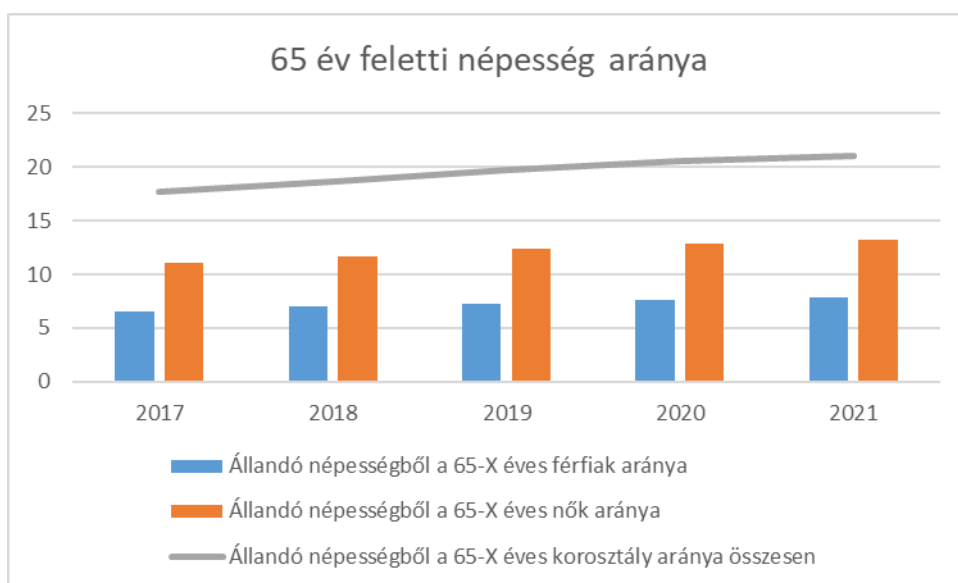
A rendszerváltást követően az időskorú népesség demográfiai szempontból a vesztes csoportok közé került annak köszönhetően, hogy jelentősen beszűkült a munkavállalási lehetőségük, meggyengült a hagyományos családi kapcsolatok kohéziós és pszichés-mentális támogató ereje, valamint tovább romlott általános egészségi állapotuk és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük.

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata lehetőségei szerint próbálja a fenti nehézségeket kerületi szinten megoldani és az időskorú lakosságot változatos eszközökkel (pénzügyi, közösségi, szociális) segíteni mindennapjaikban.

A kerület demográfiai jellemzői azonosak az országos átlaggal. A kerületben is megfigyelhetők az öregedő társadalom jellemzői. 2021-ben a 65 év felettiek a teljes népesség 21%-át adták ki. Összehasonlítva a 0-14 év közötti gyermekek 13 %-os és a 15-17 éves gyermekek 4,2 %-os arányával, látható, hogy az idők száma jóval magasabb a kerületben, mint a gyermekeké.

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	16 288	163	92	189
2016	16 841	152	92	183
2017	17 341	163	93	167
2018	18 131	167	111	177
2019	18 916	169	100	162
2020	19 398	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

Forrás: TelR

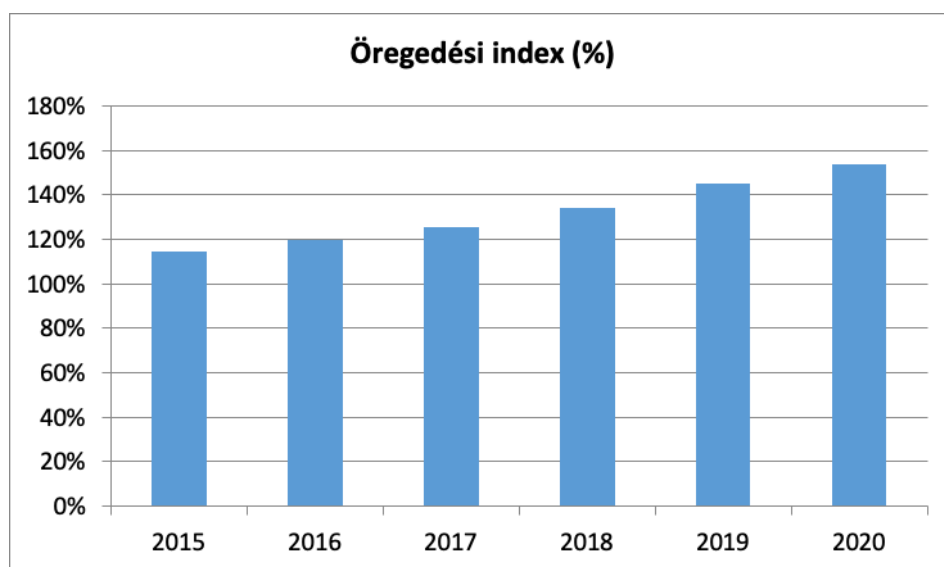
Fentiek mellett megfigyelhető a 65 év feletti népesség arányának folyamatos emelkedése is.

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre.

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	16 288	14 225	114,50%
2016	16 841	14 081	119,60%
2017	17 341	13 851	125,20%
2018	18 131	13 524	134,07%
2019	18 916	13 026	145,22%
2020	19 398	12 637	153,50%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

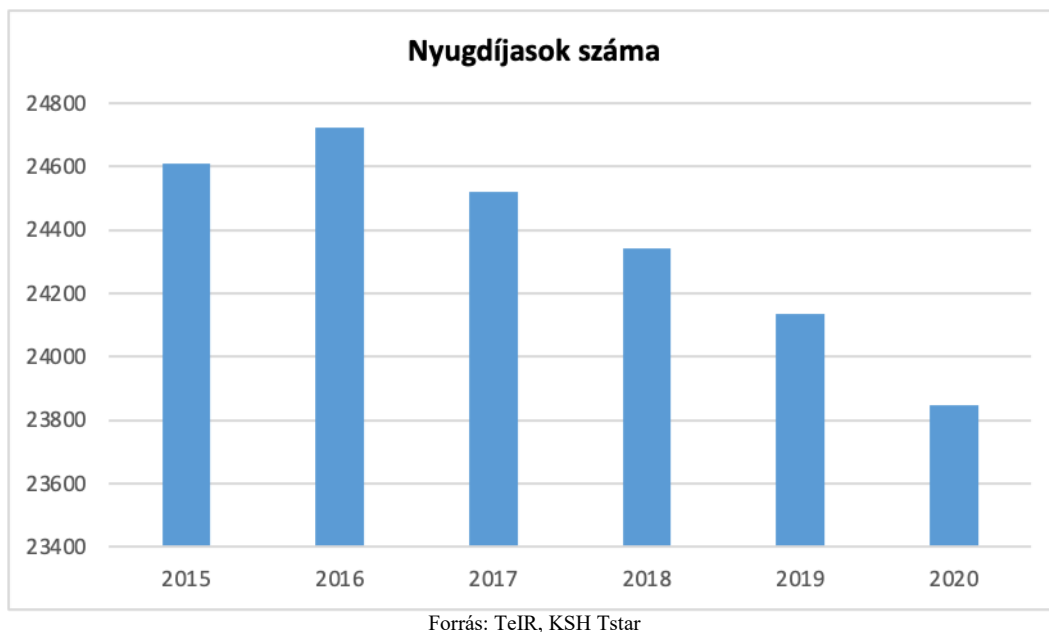

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

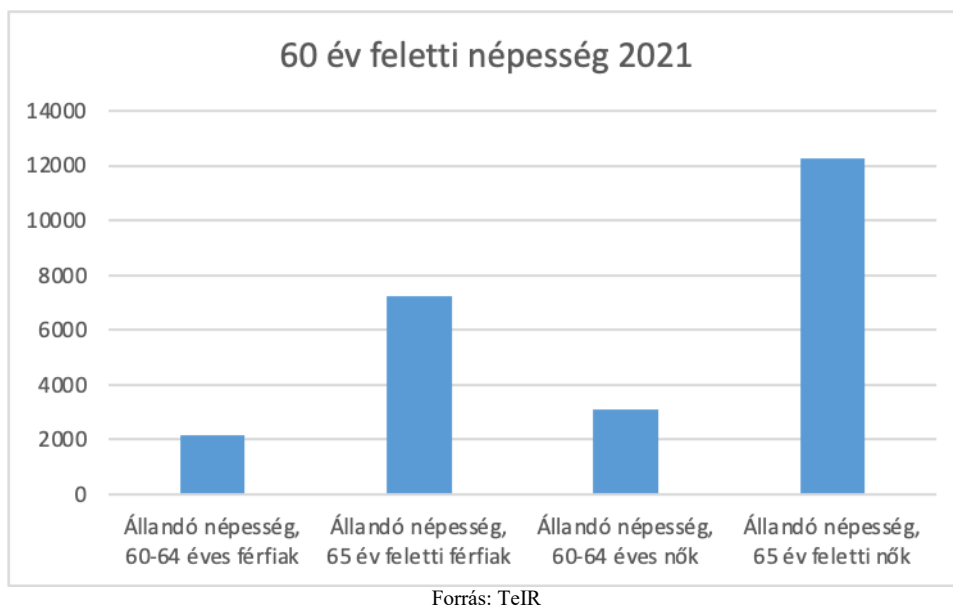
Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	9 039,00	15 573,00	24612
2016	9 133,00	15 590,00	24723
2017	8 991,00	15 530,00	24521
2018	8 906,00	15 438,00	24344
2019	8 824,00	15 310,00	24134
2020	8 674,00	15 174,00	23848

Forrás: TeIR, KSH Tstar

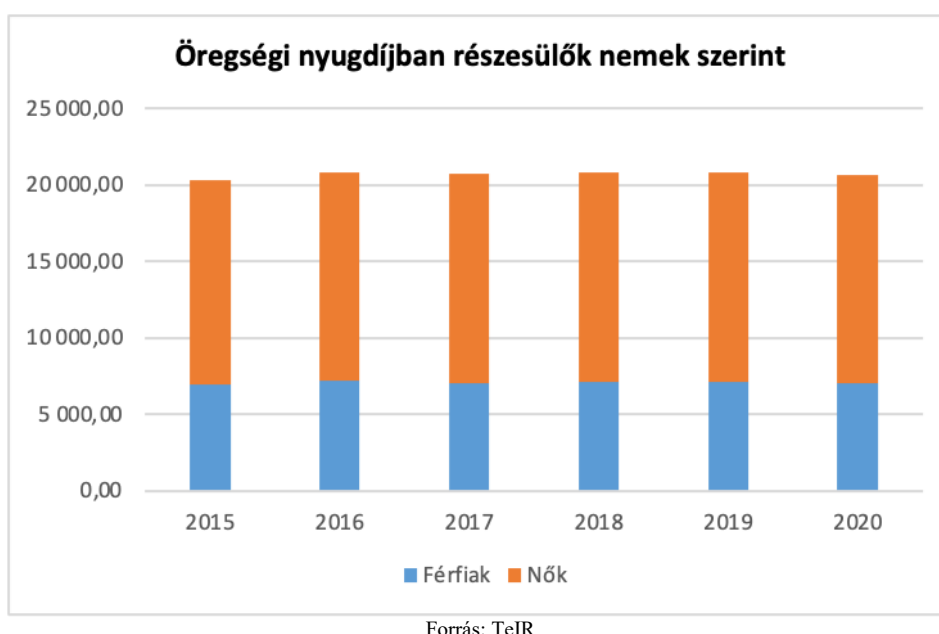
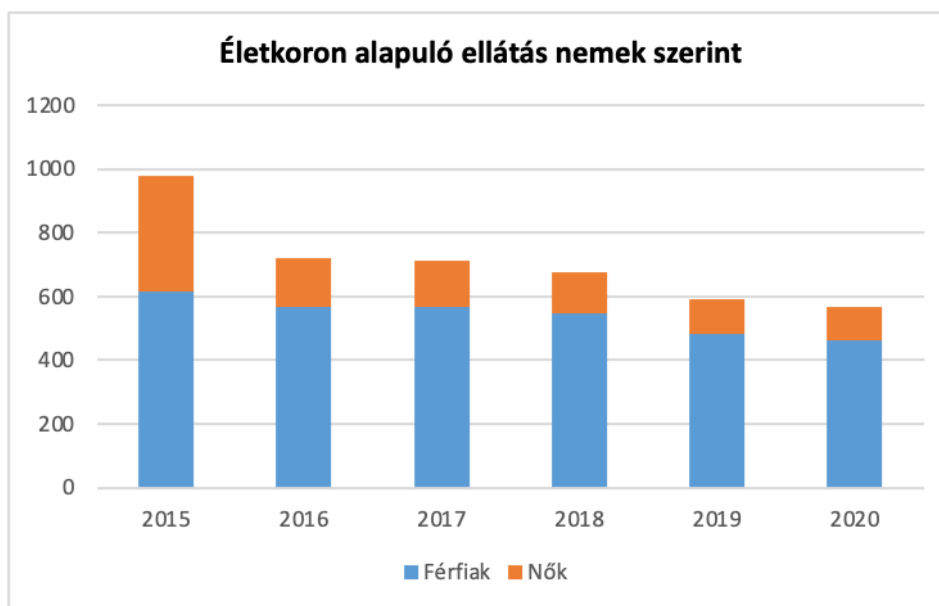
A kerületben is érvényesül az a hazai demográfiai tendencia, hogy a nők tovább élnek, mint a férfiak. 2021-ben az 50-64 éves korosztályban a nők száma mintegy 947 fővel magasabb a férfiaknál. A 65 év feletti korosztályban ez a különbség még tovább növekszik, több mint 5000 fővel magasabb a női lakosok száma.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	617	360	6 972,00	13 316,00	27,00	221,00	n.a.
2016	568	151	7 153,00	13 619,00	27,00	202,00	n.a.
2017	567	145	7 058,00	13 637,00	30,00	180,00	34,17
2018	546	131	7 082,00	13 696,00	22,00	161,00	31,48
2019	482	109	7 146,00	13 675,00	22,00	146,00	30,25
2020	462	107	7 048,00	13 578,00	27,00	136,00	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A demográfiai folyamat trendje az alábbiakban foglalható össze:

- növekszik az átlagéletkor
- a középkorúak halandósága magasabb a felgyorsult életvitel okozta egészségügyi problémáknak köszönhetően
- nők magasabb várható élettartama: nő az életkori olló a nők és a férfiak esetében

Időskorban a jellemző megbetegedések előfordulása (a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák) mellett gyakran jelentkeznek a pszichés és mentális problémák is. Mivel napjainkban egyre inkább megtörténik az, hogy az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül, ez sokuknál okoz pszichés megbetegedéseket is meglehetősen gyakori a depresszió és a demencia (időskori elbutulás) kialakulása. Az is nagyon jellemző

folyamat, hogy az egyes betegségek általában együttesen, egymást szinte erősítve jelennek meg, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, erre pedig egyre több lehetőség kínálkozik.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

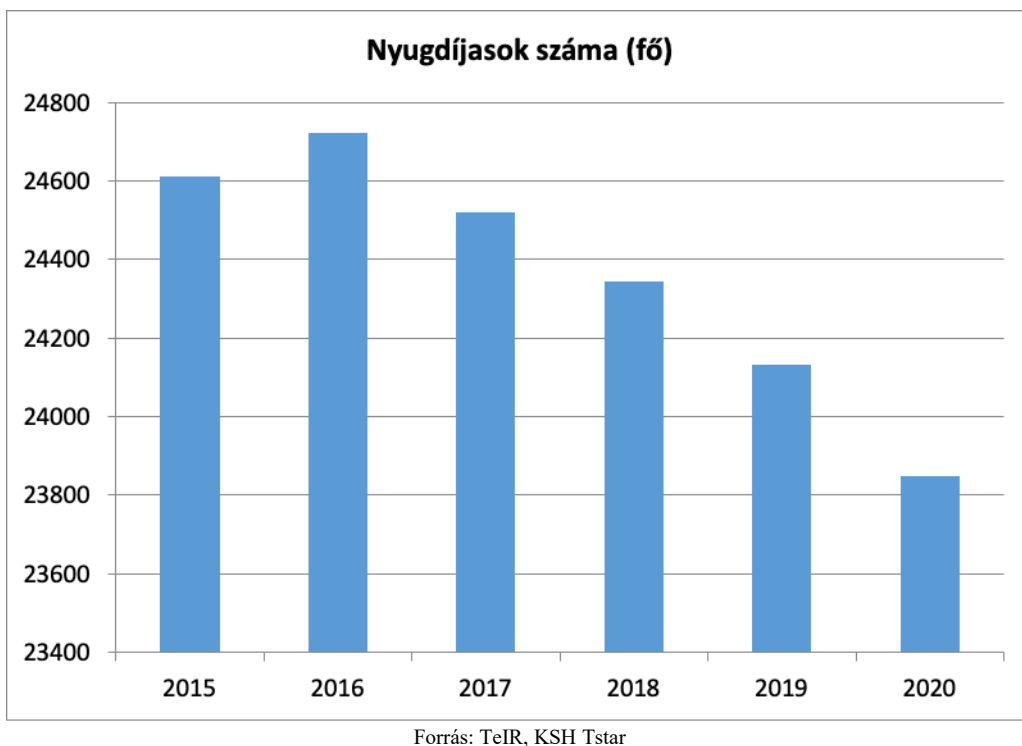
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	1 867	1603	1390	1125	1085	2055
41-45 év (TS 042)	Fő	194	193	199	148	171	315
	%	10,39%	12,04%	14,32%	13,16%	15,76%	15,33%
46-50 év (TS 043)	Fő	213	164	153	120	111	239
	%	11,41%	10,23%	11,01%	10,67%	10,23%	11,63%
51-55 év (TS 044)	Fő	207	161	134	106	117	213
	%	11,09%	10,04%	9,64%	9,42%	10,78%	10,36%
56-60 év (TS 045)	Fő	290	209	138	111	108	163
	%	15,53%	13,04%	9,93%	9,87%	9,95%	7,93%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	243	245	224	193	143	224
	%	13,02%	15,28%	16,12%	17,16%	13,18%	10,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	9039	15573	24612
2016	9133	15590	24723
2017	8991	15530	24521
2018	8906	15438	24344
2019	8824	15310	24134
2020	8674	15174	23848

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősokkal való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a kerület minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A IV. kerületben a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

Az önkormányzat idősbárát, folyamatosan keresi azokat a programlehetőségeket, amelyek megvalósításával támogathatja, segítheti a helyi időskorú lakónépesség boldogulását, jólétét.

Őszi Fény Integrált Gondozási Központ

Az intézmény alap és szakosított ellátást nyújt az arra szociálisan rászorulóknak részére. Alapellátás keretén belül:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- idősök klubja

Szakosított ellátás keretén belül:

- időskorúak gondozóháza

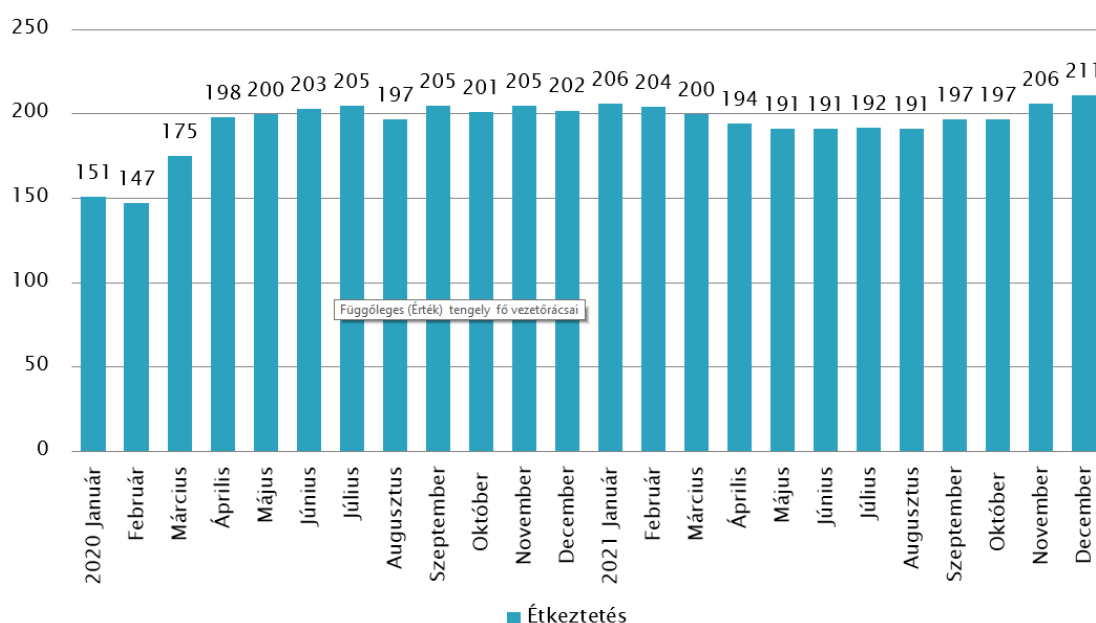
Étkeztetés

Az étkeztetés keretében napi egyszeri meleg étkezést biztosít a Központ a szociálisan, illetve koruk, és egészségi állapotuk miatt rászorulóknak részére.

Igénybe vehető:

- helyben fogyasztással,
- saját elvitelre,
- házhoz szállítva a hét minden napján.

Az ellátottaknak lehetőségük van a normál vagy cukorbeteg diétás étel közötti választásra, ha ezt a házi orvosuktól kapott igazolással indokolni tudják. Az ételt központi főzőkonyháról szállítják a tálalókonyhákra, illetve a házhozszállítást igénybe vevő ellátottak lakására.

Forrás: Újpesti SZI

Házi segítségnyújtás

Az igénybe vevő otthonában végzett gondozási tevékenységekkel segítik elő az önálló életvitel fenntartását, az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, és szociális szükséglete életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának figyelembevételével, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével.

Gondozási tevékenységek:

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítség vagy személyi gondozás biztosítása

Szociális segítség keretében biztosított szolgáltatás:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés,
- a háztartási tevékenységben való közreműködés,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtás,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

Személyi gondozás keretében biztosított szolgáltatás:

- az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- a gondozási és ápolási feladatok elvégzése és a szociális segítség keretébe tartozó feladatok ellátása.

Az ellátás megkezdése előtt gondozási szükséglet vizsgálat elvégzése, ez alapján és az ellátott igénye figyelembevételével a kliens számára szükséges gondozási idő meghatározása.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás célja a közvetlen veszélyhelyzet és más krízishelyzetből származó tevékenységek elhárítása, megoldása, illetve elősegíti a gondozott megszokott életvitelének fenntartását.

Az ellátottakhoz vezeték nélküli jelzőkészülék kerül kihelyezésre (testre rögzíthető, "karórás" pánikgombbal kiegészített). A készülék a mobiltelefonoknál már ismert GPRS technológiával továbbítja a jelzéseit a diszpécserközpont felé. A jelzőkészülék helyhez nem kötött, az ellátott elhagyhatja otthonát. A készülék továbbá alkalmas beszédkommunikációra is.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás folyamatos készenléti rendszerben működik. A diszpécserközpont segélyhívás esetén értesíti a készenlétkben levő gondozót.

Segélyhívások száma 2021-ben

Települések neve	Ellátásban részesülők száma (fő)	Kihelyezett készülékek száma (db)	Segélyhívások száma (db)		
			Segítség-nyújtást igénylő riasztás	Téves riasztás	Összesen
Budapest IV. ker.	92	80	125	188	313
Összesen:	92	80	125	188	313

Szociális rászorultság oka / ellátás indoka	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők 2021-ben
Egyedül élő	
Egyedül élő 65 év feletti személy	84
Egyedül élő 65 év alatti, súlyosan fogyatékos személy	3
Egyedül élő 65 év alatti, pszichiátriai beteg személy	
a) Egyedül élő összesen:	87
Két vagy többszemélyes háztartásban élő	
Két vagy többszemélyes háztartásban élő 65 év feletti személy	4
Két vagy többszemélyes háztartásban élő 65 év alatti, súlyosan fogyatékos személy	1
Két vagy többszemélyes háztartásban élő 65 év alatti, pszichiátriai beteg személy	0
b) Két vagy többszemélyes háztartásban élő összesen:	5
Ellátást igénybe vevők szociális rászorultság szerinti megoszlása	
1.) Szociálisan rászorult személyek száma (a+b):	92
2.) Szociálisan nem rászorultak száma:	0
3.) Az ellátást igénybe vevők mindösszesen (1.+2.):	92

A halálozási statisztikák rangsorában a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.

-Az intézmény figyelemmel kíséri az ellátottak egészségügyi állapotát, rendszeresen az egészségügyi előadások szervezése. A prevenció az elsődleges cél, ezért kiemelten fontos szerepük van a különböző szűréseknek (audiológia, ortopédia, szemészet stb).

Az intézmény segítséget nyújt a különböző egészségügyi intézmények szakellátásainak hozzájutásához, és figyelemmel kíséri a kórházban lévő ellátottak egészségügyi és szociális állapotát.

A szakellátásban heti egy alkalommal, illetve szükség szerint az intézmény orvosa ellenőrzi az ellátottak egészségügyi állapotát.

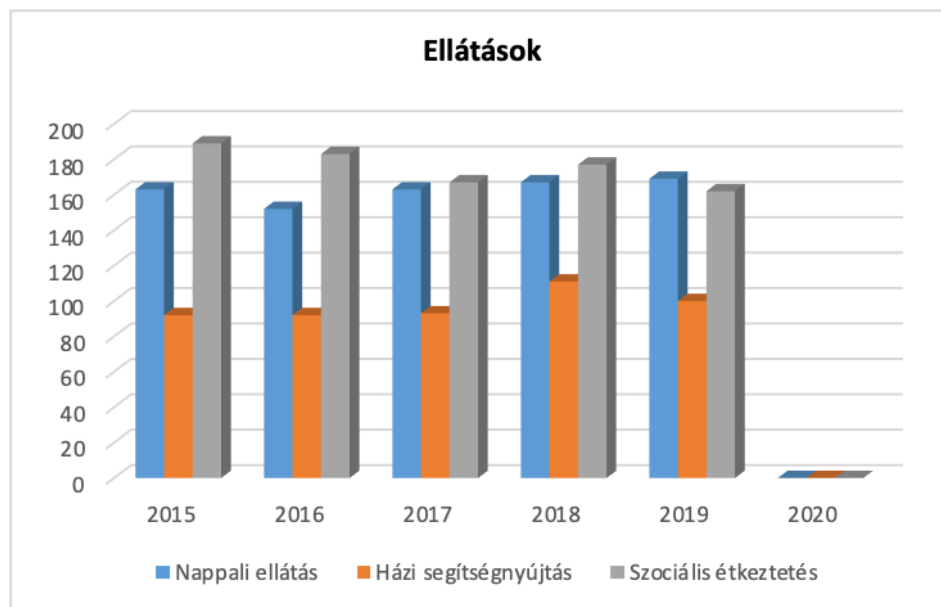
Kiemelten fontos az ellátottak mentális állapota, ezért a mentálhigiénés csoport jelenléte elengedhetetlen a különböző ellátási formákban.

Az idősek és hozzátartozóik tájékozódhatnak az egyes szociális ellátások igénybevételéről, elérhetőségekről a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat és a Szociális Intézmény honlapjáról.

Kiterjedt kapcsolati hálóval rendelkezik a Gondozási Központ a különböző egészségügyi szakellátókkal, kórházakkal, háziorvosokkal, társintézményekkel, civil szervezetekkel stb.

A jelzőrendszer hatékonyan működik.

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időszerűak száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egyre több idős ember marad egyedül ezért prioritásként kezeli intézményünk az elmagányosodás megelőzését. Nappali ellátás keretén belül működő Idősek klubjai foglalkozásokat, kirándulásokat, rendezvényeket szerveznek és, bonyolítanak le.

Szakellátásban a hozzátartozókkal való kapcsolattartás, a különböző foglalkozások és közös programok szervezése nyújt prevenciót az elmagányosodás ellen.

Az idősek körében alacsony az informatikai jártasság. Az intézmény biztosítja az informatikai eszközöket. Gimnazisták kötelező közösségi munkája során, informatikai oktatást tartanak az idősek részére, ezen kívül az intézményben dolgozó kollegák igény szerint -segítik az ellátottakat az informatikai alapok elsajátításában.

Problémaként merül fel az intergenerációs kapcsolat nehézsége. Jellemző az idősek fiataloktól való elszigeteltsége. Az intézmény életében részt vevő gimnazisták közösségi munkája közelebb hozza egymáshoz a fiatal és az idős generációt, de ehhez hozzájárul rendezvényeken résztvevő gyermekek jelenléte is. Kiváló kapcsolati hálóval rendelkezik az intézmény a kerületben működő egyes óvodákkal, általános iskolákkal és gimnáziumokkal. Anyák napi, nőnapi, karácsonyi stb rendezvényeket az ide járó gyerekek közreműködésével szervezzük.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Idősek klubja

A szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időszerűak napközbeni gondozására szolgál. Saját otthonukban élők részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Azon aktív nyugdíjasok számára biztos tartalmas időtöltést, akik szeretnek kirándulni, szórakozni, táncolni, vagy egyszerűen kellemes társaságra vágnak. A klub foglalkozások a nyugdíjasok számára kellemes kikapcsolódást nyújtanak, a hét öt napján. Az idősek klubja helyileg tömegközlekedéssel jól megközelíthető, a helyiségek alkalmasak a szolgáltatás igénybevételére.

Havi rendszerességgel, változatos programok vannak. Ünnepi eseményekhez köthető rendezvények szervezése, lebonyolítása, illetve havonta egészségnevelő előadás, hitélet gyakorlása, zongorás teadélután, videofilmek vetítése, klubgyűlés, megbeszélés és igény szerinti foglalkozások (szalonnasütés, bográcsolás stb.). A szervezett programokon kívül a klubtagok napközben a gondozónő aktív közreműködésével foglalják el magukat, (pl.: kártyáznak, társasjátékoznak, tv-t néznek, vagy csak éppen beszélgetnek.)

Időskorúak gondozóháza

Ez az ellátási forma átmeneti jelleggel lehetőséget és segítséget nyújt azon idősek és hozzátartozóik számára, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, illetőleg, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, de az otthonában biztonsággal már nem ellátható.

Az ellátottak teljes körű ellátásban részesülnek, a magasabb szintű ellátás érdekében heti három alkalommal gyógytornász, tornáztatja az időseket.

A lakók lelki és szellemi állapotának szinten tartásáról, fejlesztéséről mentálhigiénés munkatárs és foglalkoztató gondozó gondoskodik.

Gondozási tevékenységek:

- 24 órás felügyelet biztosítása,
- gyógyszerelés (felírás, kiváltás, adagolás),
- étkeztetés,
- fürdőszobával és wc-vel ellátott 2 ágyas apartmanos, vagy 1 – 2 – 3 ágyas szobákban való elhelyezés,
- pszichés gondozás,
- hetente orvosi ellátás,
- kreatív foglalkozások,
- zenehallgatás,
- irodalmi délelőttök,
- szellemi vetélkedők, kvízzjátékok,
- filmklub,
- kerti programok.

Budapesti Rendőr-Főkapitányság IV. kerületi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenysége

A IV. kerületi Rendőrkapitányság kiemelt feladatának tekinti az idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzését.

Az idős személyek segítőkészségük, korukból adódó kiszolgáltatottságuk, valamint hiszékenyséjük miatt válhatnak bűncselekmény áldozatává.

Napjainkban az online térben elszaporodott és egyre szélesebb körben elterjedt online visszaélések (adathalászat, különböző közösségi felületen történő csalások, banki csalások) mind - mind az idős személyek áldozattá válását segítik elő.

Ezek megelőzése, visszaszorítása és a szükséges intézkedések végrehajtása érdekében – a közrendvédelmi, bünyügyi állomány tapasztalatai felhasználása mellett és a statisztikai kimutatások, állandó monitorozásával – folyamatos elemzéssel ismeri meg a IV. kerületi Rendőrkapitányság az újpesti helyzetképet. Rendszeresen szűrik az újabb elkövetési módszereket. Ezeket az új és egyre kifinomultabb módszereket az idősek részére előadások írott anyagok formájában ismertetik akár az általuk használt közösségi felületeken, akár nyugdíjas klubokban.

Az ismeretek és tanácsok még szélesebb körben történő eljuttatásában nagyon nagy segítségükre vannak az Újpest média munkatársai, akik naprakészen segítik munkájukat.

A bűnmegelőzési előadó, valamint a körzeti megbízott kollegák szolgálati mobiltelefonjukon bármikor elérhetőek. Tőlük segítség és tanács is kérhető.

Egyéni kríziselemzéssel és személyes segítségnyújtással, tanácsokkal segítik a szép korúakat. Amennyiben szükséges a jelzőrendszert működtetve, jelzéssel élnek a Gyámügy vagy a Szociális Osztály felé. 2022-ben 2 alkalommal éltek ezzel a kötelezettségükkel. 2022 januártól októberig 78 esetben készült Kríziselemzés.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.
--

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Olyan programokat kell a továbbiakban is szervezni a kerületben, amelyek hozzásegítik az időseket az aktivitásuk megőrzésében, a közösséghez való tartozás érzésében.
A halálozási statisztikák rangsorában a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Lehetővé kell tenni, ill. bővíteni a szabadidős mozgási lehetőségeket kínáló közösségi programokat és preventív egészségmegőrzési akciókat. Biztosítani kell továbbra is a szűrővizsgálatok lehetőségét.
Az idősek a bűnözési stratégiák szerint gyakrabban válnak áldozattá.	Olyan helyi intézkedések és együttműködések kialakítása, amelyek az idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgálja.
Intergenerációs kapcsolat nehézsége.	Olyan helyi programok szervezése, amelyek elősegítik a nemzedékek közötti kapcsolatok kiépülését, fenntartását.
Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák jelenléte.	A már eddig is hatékonyan és eredményesen működő kerületi média bevonásával

	bővíteni kell a nyilvánosság eszközeit.
Alacsony informatikai jártasság az időkörében.	Idősek számára informatikai tanfolyamok szervezése.
Jellemző az időkör fiataloktól való elszigeteltsége.	Fiatalok önkéntesek bevonása az idősgondozásba. Olyan programok szervezésre, ahol a különböző generációk közelebb kerülhetnek egymáshoz.
Az idősebb korosztály számára nehezebb a munkaerő piaci elhelyezkedés.	Munkaerő piaci tanácsadás, idősebb korúak elhelyezkedését ösztönző kezdeményezések

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossgal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékossgal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékossgal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. A fogyatékossgal érintetteknek a kedvezőtlen egészségi állapotuk és a társadalmi körülményeik miatt is számos nehézséggel kell megküzdeniük, melyek jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, illetve a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodás is komoly küzdelemmel jár. Az önkormányzat egyik fontos feladata, hogy olyan környezetet és működtetést alakítson ki, hogy ezek a személyek egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során. Lehetővé tegyék a lakhatási és közlekedési eszközök használatát, a szociális és egészségügyi ellátást, az iskoláztatási és munkalehetőségeket, a kulturális és társadalmi életet, valamint a sport és a szórakozás területét is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezi az önkormányzat.

A tapasztalatok szerint a fogyatékossgal élőknek elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeniük. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékossgal élők körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2011. évi népszámlálás adataiból lehet kiindulni, amely szerint ez az érték 9%.

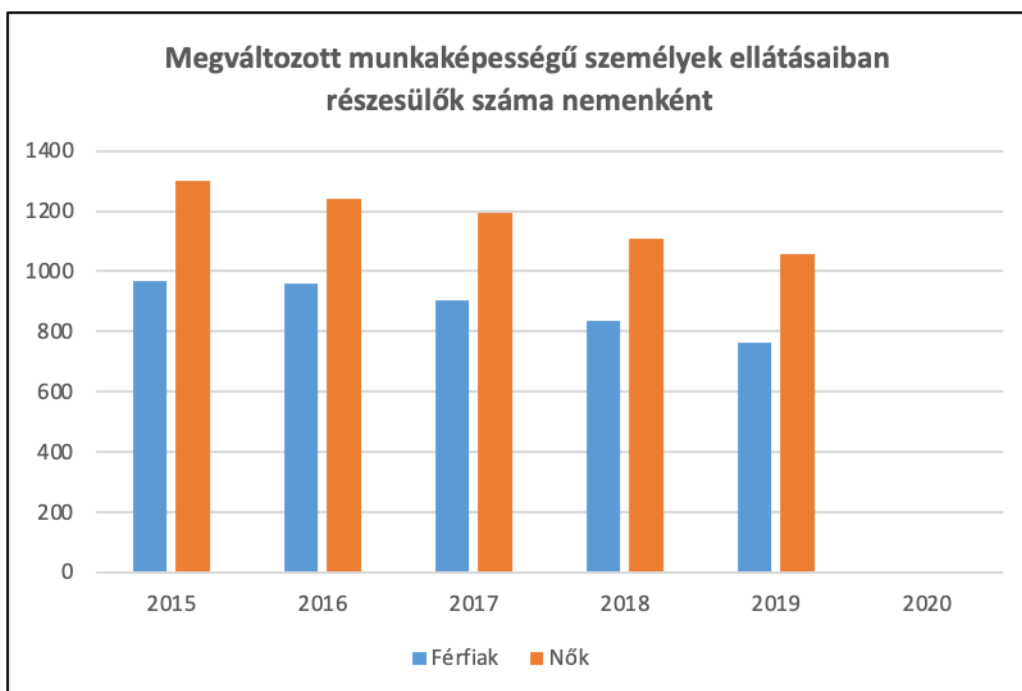
A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

A kerületben több civil szervezet tevékenykedik a fogyatékosok életfeltételeinek jobbítása érdekében. Ezek a szervezetek humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtanak. Az önkormányzat az önálló életvitel támogatása érdekében, a kötelező feladatainak ellátása mellett, biztosítja önként vállalt feladatait.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	969	1 303	2272
2016	961	1 242	2203
2017	903	1 194	2097
2018	835	1 110	1945
2019	762	1 057	1819
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Újpest Szociális Foglalkoztatójának alaptevékenysége a megváltozott munkaképességű, még aktív korú potenciális munkavállalók foglalkoztatását biztosító munkahely üzemeltetése, és az itt foglalkoztatott emberek visszavezetése a nyílt munkaerő piacra, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatásának megszervezése a munkavégzés szervezése során további piaci készségek, kompetenciák fejlesztése, valamint integrációjuk megerősítése. A Foglalkoztató a tevékenységek kiosztásánál alkalmazkodik a dolgozók egészségügyi problémáikhoz, megváltozott teljesítményi képességeikhez, mindennapi életviteli nehézségeikhez. A Foglalkoztató célja a rendszerességhez, a munkakészség fokozásával a szisztematikus feladatellátáshoz való hozzászoktatás, a képességek fejlesztése, illetve szinten tartása, de mindenekelőtt a fogyatékkal élő munkavállalók támogatása annak érdekében, hogy a társadalom teljes értékű, hasznos tagjának érezzék magukat. Fontos, hogy hozzájáruljunk önértékelésük javulásához, segítsük őket önmaguk elfogadásában, és a későbbiekben képesek lesznek érdekeiket érvényesíteni, helytállni a munka világában.

Jelenlegi tevékenységek:

- alkatrészek és részegységek összeszerelése
- csomagolás, fóliázás
- termék osztályozás, válogatás
- termékek címkézése, egyedi azonosító elhelyezése
- egyedi fóliák és design matricák szublimációja és elhelyezése termékeken
- Vasalható brand-ek, címkék és logók felhelyezése

Újpest szociális foglalkoztatója több évtizedes múltra tekint vissza, hiszen 1959 óta szerveződik a hátrányos helyzetű munkavállalók, főleg megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása a Budapest Főváros IV. kerületében. Könnyen

betanulható munkafolyamatokon keresztül zajlik az egyének munkaképességének fenntartása és fejlesztése, folyamatosan szem előtt tartva a nyílt munkaerőpiacon, a versenyszférában való munkavállalás lehetőségét.

2021 első félévében Újpest Önkormányzatának Szociális Intézményében a régi típusú szociális foglalkoztatási tevékenység kiegészült a fejlesztő foglalkoztatás megszervezésével. Ez egy államilag támogatott foglalkoztatási forma, így a Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel kötött finanszírozási szerződés segítségével biztosított a hátrányos helyzetű munkavállalók számára egy átmeneti, munkaerőpiac beilleszkedést segítő foglalkoztatási forma.

A fejlesztő foglalkoztatás rendszere jelenleg úgy épül fel, hogy az részesülhet fejlesztő foglalkoztatásban, aki 16 éves elmúlt, még nem érte el a nyugdíjkorhatárt, más kereső tevékenységet nem folytat, valamint van intézményi jogviszonya az alábbi szociális ellátás valamelyikében:

- közösségi alapellátást,
- támogató szolgáltatást,
- nappali ellátást,
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátást,
- ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátást,
- rehabilitációs intézményi ellátást,
- lakóotthoni ellátást vagy
- támogatott lakhatást.

A foglalkoztatás fenti ellátásokkal való kombinálása biztosít a fogyatékkal élők, pszichiátriai- és szenvedélybetegek, valamint a hajléktalanok számára egy olyan komplex fejlesztési programot, mely eredményesen tartja meg vagy fejleszti munkaképességüket, munkaerőpiaci integrációjukat.

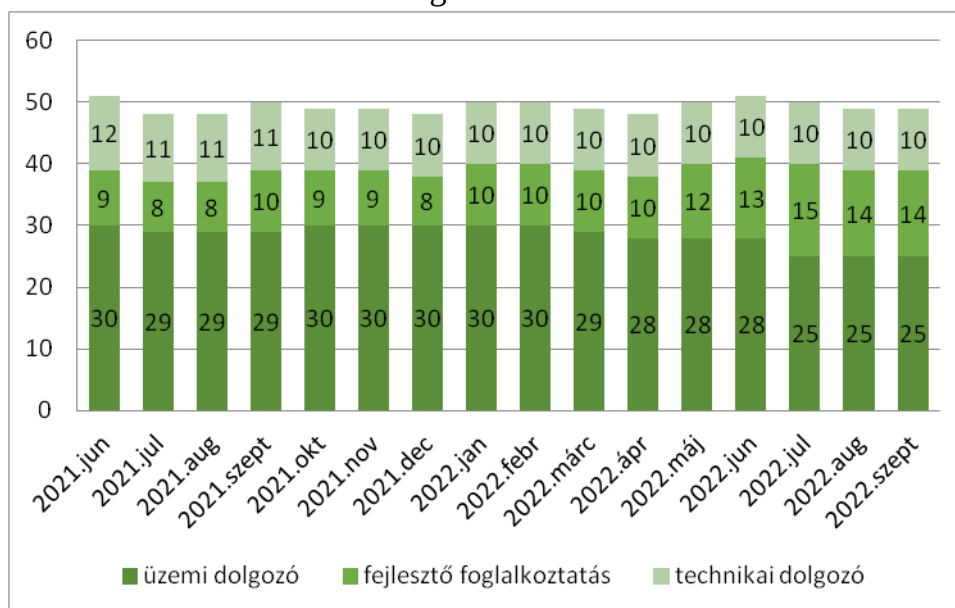
Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye a kerületben működő

- Humán Sztráda NKft-el,
- a Twist Olivér Alapítvánnyal és
- a támogató szolgáltatást biztosító Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségével működik együtt a szervezetek klienseinek foglalkoztatása érdekében.

Ez a széleskörű szakmai együttműködés biztosítja a foglalkoztatási javaslatok és fejlesztési tervek alapos előkészítését, valamint a foglalkoztatás folyamatos szervezését.

A fejlesztő foglalkoztatás keretében biztosított foglalkoztatási lehetőség a Szociális Foglalkoztató dolgozói létszáma közel 150%-ra emelkedett. A folyamatos fluktuáció miatt a munkatársak állandóan keresik a segítségre szoruló, potenciálisan foglalkoztatható hátrányos helyzetű munkavállalókat. A fejlesztő foglalkoztatás, mint általában a rehabilitációs foglalkoztatási formák területén, természetes jelenség a munkavállalók cserélődése.

Foglalkoztató

Forrás: Újpest SZI

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékosági támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

A fogyatékosági támogatás iránti igényt "Kérelem fogyatékosági támogatás megállapítására" című nyomtatványon lehet előterjeszteni az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes Magyar Államkincstár megyei igazgatóságánál, a fővárosban a Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatóságánál. A kérelem a megyei Kormányablaknál is benyújtható.

Az igénybejelentéshez mellékelni kell az igénylő háziorvosa - bentlakásos szociális intézményben élő igénylő esetén az intézmény orvosa - által kiállított orvosi beutalót (raktári száma: A. 3510-90), valamint a fogyatékoságot igazoló orvosi dokumentációt (pl. kórházi zárójelentés, ambuláns lap), eredetiben vagy másolatban.

Amennyiben a kérelmező személyesen eljárva nyújtja be kérelmét, úgy természetes személyazonosító adatait érvényes személyazonosító igazolvány vagy a személyazonosság igazolására alkalmas más hatósági igazolvány bemutatásával igazolnia kell. Postai úton történő benyújtás esetén ezen okmányok mindkét oldaláról készült másolatát kell beküldeni a kérelem mellékleteként.

A megyeszékhely szerinti járási hivatal a benyújtott háziorvos által kiállított beutalót és orvosi dokumentációt megküldi a megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztálya felé (RESZO), amely megvizsgálja, hogy az igénylő súlyosan fogyatékosnak minősül-e. Amennyiben a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció nem alkalmas a minősítés elvégzésére, az RESZO a támogatást igénylőt a fogyatékoság jellegének megfelelő szakvizsgálatra utalja be, illetőleg felhívhatja a bizottság előtti személyes megjelenésre is vizsgálat céljából.

Az Önkormányzat fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatással igyekszik segíteni a fogyatékos személyeken.

A fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatásának feltétele, hogy a Bizottság - az Önkormányzat tárgyévi költségvetési kerete függvényében - legkésőbb május 31. napjáig meghozott határozatával a tárgyévre vonatkozóan fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatása folyósításáról döntsön.

A meghatározott feltételek teljesülése esetén a fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatása összege a kérelmezőnek a kérelem benyújtásakor fennálló összes hátraléka, de legfeljebb 700 000 Ft lehet.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatásokhoz, a kulturális programokhoz történő hozzáférés fizikailag akadálymentesített helyszíneken érhetőek el.

Az akadálymentesítés Magyarországon az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről által vált kötelezővé. 1998. január 1-jét követően minden új építésű vagy felújítandó, átalakítandó középület tervezésekor és a kivitelezés során is kötelezően figyelembe kell venni és érvényesíteni kell az akadálymentesítés szempontjait. Az akadálymentes intézmények száma minden területen a jogszabályi előírásoknak megfelel. Az önkormányzat a tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodik a hozzáférés akadálymentességének a biztosításáról.

A Mozgássérültek Budapesti Egyesületének Újpesti Szervezete 1981 márciusában alakult. A szervezet 2011 óta úgynevezett "nyitott programokat" is szervez. Ennek lényege, hogy a klubdelutánok keretében tartott programokon, természetesen ingyenesen, bárki részt vehet, így is szeretné az egyesület elősegíteni a társadalmi integrációt. Ugyanakkor szeretnének a hátrányos helyzetű embereknek erőt adni, utat mutatni, hogy milyen módon tehetnek a diszkrimináció ellen, és szeretnék elősegíteni a társadalmi integrációt.

Az Önkormányzat több szervezettel is szerződésben áll fogyatékos, illetve autista személyek nappali ellátását biztosító Intézményekkel.

Értelmi Fogyatékos-sággal Élők és Segítőik Közép-Magyarországi Regionális Közhasznú Egyesület szolgáltatásának célja a fogyatékos-sággal élő személyek, kiemelten az értelmi fogyatékos-sággal élő és súlyosan-halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátása 3 éves kortól. Az intézmény szolgáltatásait az igénybe vevők szükségleteihez igazodó segítségnyújtás, melynek mértékét és módját mindenkor az igénybe vevő személy mentális, pszichés, egészségügyi és szociális állapota alapján határozza meg úgy, hogy az egyén individuális szabadsága a lehető legteljesebb mértékben érvényesüljön.

Feladatok:

- igény szerint meleg étel biztosítása
- lehetőség biztosítása alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére
- szabadidős programok szervezése
- szükség szerint az egészségügyi ellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése
- hivatalos ügyek intézésének segítése
- munkavégzés lehetőségének szervezése
- életvezetés segítse, életvitelre vonatkozó tanácsadás
- speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének segítése
- egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai ellátás szervezése
- olyan életminőség segítése, amely a társadalom megszokott életmódjának a lehető legteljesebb mértékben megfelel, illetve a társadalmi kapcsolatok megteremtéséhez széleskörű lehetőséget biztosít
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesítése
- a fogyatékossággal élő személyek segítése abban, hogy állapotuk és képességeik javítására érdembeli erőfeszítéseket tehessenek
- a Szakértői Bizottság javaslata alapján a fejlesztésekhez szükséges feltételek biztosítása

Az intézmény 2021-ben 1 fő újpesti gyermek nappali ellátásáról gondoskodott.

Újbudai Szociális Szolgálat a hatodik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes (fogyatékos), vagy önellátásra nem képes (halmozottan fogyatékos), valamint autizmus spektrumzavarral küzdő 16 év feletti felügyeletre szoruló személyek részére biztosít lehetőséget a nappali tartózkodásra, társas kapcsolatok létesítésére és fenntartására, biztosítja az alapvető higiéniai szükségletek kielégítését, továbbá megszervezi az ellátást igénybe vevők napközbeni étkezését.

Az intézmény 2022 év végén 5 fő újpesti gyermek nappali ellátásáról gondoskodott.

Az Önkormányzat az Euro-Régió Szociális Szakmai Közösség által fenntartott Szent Márton Támogató Szolgálattal együttműködve oldja meg a fogyatékos személyek szállítását.

Az intézmény jelenleg 7 fő újpesti gyermek szállításáról gondoskodott.

2022. június 15. óta mozgásszervi rehabilitációs szakrendelés működik az Újpesti Szakorvosi Rendelőintézetben, továbbá rehabilitáció tekintetében a Károlyi Sándor Kórházban is van igénybevehető ellátás a szakambulancián és krónikus és rehabilitációs fekvőbeteg osztályon.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

2021-ben megkezdődött az együttműködés a Kézenfogva Alapítvány és Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye között, mely speciális szolgáltatásokkal segíti a

fogyatékkal élő személyeket és családjaikat. Az Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye ügyfélkörébe tartozó, a Család- és Gyermekjóléti Központtal együttműködő személyek számára a szervezetek által közösen biztosított szolgáltatások

- a fogyatékos emberek és fogyatékos embereket nevelő családok pszichés támogatása
- egyéni életvezetési, egyéni életút tervezés tanácsadás és konzultáció
- mentálhigiénés tanácsadás
- intézményi integrációs problémák kezelésének segítése
- pár-és családterápiás, konzultációs Szolgáltatás
- egyéni pszichés/gyógypedagógiai konzultáció
- szülőcsoport tartása, mediáció
- jogi tanácsadás

A program 2022 során is folytatódni tudott és a komplex szolgáltatások 2023 első felében is biztosítottak lesznek és az intézmény törekszik az együttműködés hosszú távú fenntartására.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését szolgálja a 7.1. fejezetben bemutatott Szociális Foglalkoztató tevékenysége és az Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye keretei között elindítani tervezett Támogató Szolgáltatás. A támogató szolgáltatás célja a fogyatékkal élő személyek saját lakóhelyükön, lakókörnyezetükben való ellátása, személyre szabottan, lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális személyes segítségnyújtás biztosításával mindennapi életük segítése. A társadalmi hátrányok csökkentése érdekében, és a fogyatékkal élő személy társadalmi aktivitását növelő módon végzett segítő, támogató szolgáltatás a cél, amelyet a szolgáltató a jogosult személy lakásán és azon kívül egyaránt végez.

A fogyatékkal élők sajátos igényeihez integrált programok keretében alkalmazkodunk, a fenti szolgáltatási programok mellett más speciális program nem szerveződik.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önsegítő csoportok szervezésére, a fórumokba való	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatja a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése,

bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	amely az internethez való hozzáférést segíti.
Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Romák és mélyszegénységben élők, Idősek hiányos digitális írástudása	Digitális felzárkóztatás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzatának úgynevezett újpesti cseriti csoportja koordinálja az Újpesti Cseritit. A szervezet küldetése, hogy a jótékonyság fogalmának széleskörű terjesztésével az újpesti közösség összetartozását elmélyítse, az egymásra való odafigyelést és felelősségvállalást erősítse. A csoport számára elsődleges, hogy az újpesti emberek Újpestet otthonuknak érezzék, törődéssel és melegséggel forduljanak városuk és társaik felé. Legfőbb értéküknek a csapatukban dolgozók odaadását és hitét tekintik. Kiemelt törekvés, hogy a jótékonyság eszméjével tegyék Újpestet otthonná, ahol az elesettek támogatást, az idősek gondoskodást, a gyermekek szeretetet, az adományozók megbecsülést kapnak.

A kerületben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az önkormányzat a helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Az önkormányzat a helyi civil szervezeteket a döntések előkészítése során rendszeresen bevonja, ezzel párhuzamosan a civil szervezetek függetlenségét elismeri és tiszteletben tartja, igyekszik partneri viszonyt kialakítani velük. Az együttműködéseknek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan részt vesznek a helyi civil szervezetek.

Az önkormányzat segíti a helyi nemzetiségi önkormányzatokat: Bolgár, Roma, Görög, Lengyel, Német, Örmény, Román, Szerb, Szlovák, Ukrán. Újpesten a nemzetiségi önkormányzatok működésére elkülönített támogatási céltartalékból minden évben támogatásra tudnak pályázni a helyi nemzetiségi önkormányzatok. Emellett az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségének védelmét.

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben, az előzetes munkaanyag és a végleges helyzetelemzés elkészítésében tevékenyen részt vettek a kerületben dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Fórumot követően, online kapcsolattartással, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentráltak.

Az önkormányzat honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik, és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

1.1 A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliség, generációkon keresztül öröklődő hátrányos helyzet, adósságállomány újratermelődése, rossz általános egészségügy állapot, digitális írástudás hiánya, szegregáció és romákkal szembeni diszkrimináció.	Prevenációs programok Médiában történő megjelenés Tájékoztatás nyújtása egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban Digitális felzárkóztatáshoz
Gyermekek	Család működését zavaró és akadályozó okok, mint anyagi nehézségek, családok szétesése, nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányból adódó veszélyeztetettség	Tanácsadás Szabadidős programok Sport programok Pályázati lehetőségek felkutatása az anyagi források biztosításához
Idősek	Elmagányosodás, bűnözésnek való kitettség, alacsony informatikai jártasság, nehezebb munkaerőpiaci elhelyezkedés	Szabadidős programok Digitális felzárkóztatás
Nők	Tartós munkanélküliség, magányérzet kialakulása, gyermekfelügyelet megszervezése, nemi diszkrimináció	Tanácsadás Képzési programok
Fogyatékkal élők	Elszigetelődés, akadálymentes környezet	Szabadidős programok Akadálymentesített környezet
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Romák és mélyszegénységben élők, Idősek	Digitális felzárkóztatás

1.2 Jövőképünk

Kiemelt figyelmet fordítunk a mélyszegénységben élők és romák felzárkóztatását segítő lehetőségek kiaknázására, a szociális ellátórendszer kiszélesítésére, a képzési formák minél szélesebb körben történő népszerűsítésére, elérhetővé tételére, valamint a foglalkoztatás bővítésére.

Szem előtt tartjuk a gyermekek egészséges fejlődését, mind testi, mind szellemi értelemben. Ennek érdekében kerületünkben kiemelten fontos a megfelelő intézményi ellátás mellett, a szabadidő tartalmas eltöltése és kulturális programok biztosítása, amely tevékenységek nyújtásának alap dokumentuma a kerületi Ifjúsági Stratégia.

Magyarországon általánosan megfigyelhető tendencia a társadalom elöregedése, amely Budapest Főváros IV. kerületében is érzékelhető. A közel 100.000 lélekszámmal rendelkező IV. kerület több mint $\frac{1}{4}$ -e 60 év feletti. Ebből kifolyólag elengedhetetlennek tartjuk az idősekre való kiemelt odafigyelést. A magányosság érzését szabadidős programokkal igyekszünk enyhíteni, továbbá intézményeinken keresztül klub foglalkozásokba bevonással, számítástechnikai oktatással mérsékelni a generációk közötti szakadékot és az idősebb korosztályt az online világ vérkeringésébe visszacsatolni. A 60 év felettiek azonban célpontjai lehetnek az online, illetve telefonos csalóknak, ezért fontosnak tartjuk a biztonságukat, melyet felvilágosító programokkal és a IV. kerületi Rendőrkapitányság bevonásával biztosítunk.

A nők számára nélkülözhetetlen a munka világába történő zökkenőmentes visszatérés a gyermekvállalást követő, melyhez bölcsődei ellátást biztosít a kerület. A tanácsadás, képzési, átképzési lehetőségek szintén fontos elemét képezik a foglalkoztatási helyzett javításának, épp úgy, mint a részmunkaidős lehetőségek támogatása.

Különleges figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapjaira, mind akadálymentesítés terén, mind pedig a szolgáltatások igénybevételének megkönnyítésével. Ennek keretében intézményeinken keresztül szolgáltatásokat nyújtunk, valamint a beruházások is a fizikai akadálymentesítésre figyelemmel születnek.

Bízunk benne, hogy Újpest továbbra is élhető és szerethető alternatívát jelent a kerület lakosai számára.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Romák és mélyszegénységben élők, Idősek	A digitális írástudás hiánya megnehezíti a munkaerő piacra való belépést/visszatérést, valamint fokozza az elszigeteltséget	Digitális felzárkóztatás	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Romák és mélyszegénységben élők valamint idősek digitális írástudásának fejlesztése	Újpest SZI Családsegítő szolgálat,	2024. 12. 31. (kedd)	Digitális írástudás elterjedése	Anyagi erőforrások, technikai eszközök biztosítása	Anyagi és szakmai feltételek	Nincs ilyen együttműködés
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Munkanélküliség csökkentése, Alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken	Szegénység megelőzése, hatásának mérséklése	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása	Újpest SZI Családsegítő szolgálat, Együttműködő partnerként: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat, BFKH IV. Ker. Hiv. Foglalkoztatási Osztály	2024. 12. 31. (kedd)	Munkanélküliek számának csökkenése	Intézményi együttműködések, bértámogatások	Anyagi és szakmai feltételek	Nincs ilyen együttműködés

2	Hátrányos helyzet megszüntetése	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Szociális gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése, ezáltal a hátrányos helyzet generációkon keresztüli átöröklődésének megszüntetése	Integrált Településfejlesztési statisztika	---	Szociális gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése	Újpest SZI Családsegítő szolgálat, Szociális osztály, Együttműködő partner: Roma Nemzetiségi Önkormányzatok,	2024. 12. 31. (kedd)	Hátrányos helyzetű lakosok számának csökkentése	Szociális szakemberek, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
3	A lakosság adósságállományának csökkentése	A lakossági adóállomány újratermelődése	A lakosság adósságállományának csökkentése, a lakossági adóállomány megakadályozása	Integrált településfejlesztési Stratégia	---	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése	Újpest SZI Családsegítő szolgálat, Szociális osztály	2024. 12. 31. (kedd)	A lakosság adósságállományának csökkentése	Szociológus szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
4	Komplex programok a roma népesség hátrányos helyzetének csökkentése érdekében	A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági problémának köszönhető. Csak a több problématerületre, az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentrálni, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	A roma népesség hátrányos helyzetének csökkentése, megszüntetése.	Településfejlesztési Stratégia	---	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése.	Újpest SZI Családsegítő Szolgálat, Együttműködő partner: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Hátrányos helyzetű roma lakosok számának csökkenése	Szociális szakemberek, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
5	Egészségügyi állapot javítása	A kerületi mélyszegénységben élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, vagyis rossz.	A kerületi mélyszegénységben élő állampolgárok egészségügyi állapotának javulása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Kerületi egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy	Újpest SZI Családsegítő Szolgálat, Együttműködő partner: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	A mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának javulása	Egészségügyi és szociális szakemberek, orvosi eszközök	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

						a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.						
6	Romákra vonatkozó monitoring rendszer megalkotásának kezdeményezése	A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai lehetetlenné tették mérhető teljesítménykövetelmények rögzítését, és ezekre épített monitoring rendszer létrehozását. A számszerű adatok, indikátorok hiánya nem ad valódi értékelésre lehetőséget.	Országos, romákra vonatkozó monitoring rendszer megalkotása	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Jelzés a jogalkotók felé. Megfelelő módszer megtalálása, kezdeményezése.	Újpest SZI Családsegítő Szolgálat, Együttműködő partner: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Romákra vonatkozó monitoring rendszer létrejötte	Országos szintű kezdeményezés, jogszabályi környezet megalkotása	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
7	Diszkrimináció csökkentése	A romákkal szembeni diszkrimináció megjelenése az országos médiumok közvetítésével.	Diszkrimináció megszűnése a médiában.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Helyi médiumokban a „jó példák” megjelenítésének kezdeményezése. Az intézményekben és a közösségekben közös akciók.	Újpest SZI Családsegítő Szolgálat, Együttműködő partner: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Diszkrimináció megszűnése a médiában.	Helyi médiumok nyitottsága, civil szervezetek kezdeményezése	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
8	Digitális írástudás segítése	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.	Digitális írástudás elterjedése a mélyszegénységben élők között.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Képzések bővítése a munkanélküliek körére. Szociális rászorultság mértékében a nappali képzésben felsőfokú tanulmányokat folytatók internet előfizetési díjának átvállalása.	Újpest SZI Családsegítő Szolgálat, Együttműködő partner: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Digitális írástudás elterjedése a mélyszegénységben élők körében	Városfejlesztési szakemberek, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

						Közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás.						
9	Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása	Szegregáció	Szegregáció-mentesség	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli, vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez. Alacsony komfortfokozatú lakások bontása, mobilizációs terv kidolgozása annak érdekében, hogy a kiköltözők integrált környezetbe kerüljenek. Intenzív szociális munkán alapuló komplex támogató tevékenység a szegregátumban.	Szociális Osztály Újpest SZI Családsegítő Szolgálat, Együttműködő partner: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Szegregáció csökkenése	Városfejlesztési szakemberek, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
10	Oktatási integráció	Oktatási integráció biztosításának hiánya	Teljes integráció az oktatásban.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Oktatási integráció biztosítása. Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése. A lemorzsolódás csökkentése.	Szociális Osztály Újpest SZI Családsegítő Szolgálat, Együttműködő partner: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat Klebelsberg Központ	2024. 12. 31. (kedd)	Integráció javulása az oktatásban	Oktatási és szociális szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
11	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézkes	A szociális szolgáltatások minden lakos számára egyformán	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	---	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése. A családgondozó és a	Szociális Osztály Újpest SZI Családsegítő Szolgálat, Együttműködő	2023. 12. 31. (vasárnap)	Szociális szolgáltatásokat igénybevevők számának növekedése	Szociális szakemberek, intézményi együttműködések	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

			elérhetővé válik.			gyermekjóléti szolgálat szakembereinek intenzívebb jelenlétének biztosítása.	partner: Újpesti Roma Nemzetiségi Önkormányzat					
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Szabadidős programok szervezése	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Minél több program szervezése a szabadidő tartalmas eltöltése érdekében.	Szociális Szolgáltatásterve zési Konceptió, intézményi dokumentumok	---	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermek nevelését, személyiségfejleszt ését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása kompetenciák fejlesztése érdekében	Jelzőrendszer tagjai, Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői hálózat, Újpesti Szociális Intézmény, Óvodák, iskolák	2024. 12. 31. (kedd)	Elérhető programok számának növekedése	Oktatási, szociális szakemberek, anyagi források	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
2	Nevelési-oktatási intézmények fenntartása, korszerűsítése, intézményi körülmények javítása	Egyre nagyobb az igény a bölcsődék és mini-bölcsődék iránt, szükségessé válik ezen nevelési intézmények korszerűsítése, intézményi körülmények javítása a minőségi ellátás érdekében	Minden igénylő számára elérhető korszerű bölcsődei, óvodai és iskolai férőhely	Integrált Településfejleszt ési Stratégia	---	Gyermeklétszámho z igazodó korszerű intézményhálózat működtetése.	Jelzőrendszer tagjai, Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői hálózat Újpesti Szociális Intézmény, Bölcsődék, Óvodák, iskolák	2024. 12. 31. (kedd)	Nevelési intézmények férőhelyeinek fenntartása, korszerűsítése	Anyagi források, pályázati lehetőségek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
3	Szünidei programlehetőségek	A gyermekek szünidei elhelyezése sok család számára	A szünidőben rendelkezésre álljanak szünidei	Integrált Településfejleszt ési Stratégia	---	Szünidei programlehetőség biztosítása.	Budapest Főváros IV. Kerület Újpest	2024. 12. 31. (vasárnap)	Szünidei programlehetőségek számának	Anyagi források, rendelkezésre álló humán erőforrás	Anyagi és szakmai feltételek	Nincs ilyen együttműködés

		problémát okoz	programok, mellyel megoldható a gyermekek napközbeni elhelyezése, így a szülők össze tudják egyeztetni a szünidőt a munkájukkal.			Közösségi programok, napközis táborok.	Önkormányzat a, civil szervezetek		növekedése		megléte	
4	BTMN, SNI gyerekek helyzete, fejlesztése	BTMN, SNI gyerekek helyzete, fejlesztése	BTMN, SNI gyerekek fejlesztése	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Az Észak-Budapesti Tankerület alá tartozó köznevelési intézményekben tanuló gyerekek folyamatos fejlesztése az utazó gyógypedagógusi hálózat (Újpesti EGYMI) által ellátva. Az óvodákban az sni gyerekek ellátása is ugyanilyen formában valósul meg.	Észak-Budapesti Tankerület	2024. 12. 31. (vasárnap)	BTMN, SNI gyerekek fejlesztése	Anyagi források, rendelkezésre álló humán erőforrás	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
5	Szülővel való együttműködés hatékonyságának növelése	Nem mindig hatékony a kommunikáció az oktatási intézmény és a szülő között, mely megnehezíti a nevelési feladatokat	Hatékony kommunikáció a szülők és az oktatási intézmények között	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Szülői segítség, támogatás, szülőcsoport működtetése (igény szerint).	Észak-Budapesti Tankerület	2024. 12. 31. (vasárnap)	Szülői csoportok létesítése, működtetése	Humán erőforrás	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Képzési programok körének szélesítése, Gyermekek ellátásának szervezése	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb, Nehéz a munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetése, jellemző a túlterheltség	A képzési programok szervezésével a munkanélküliség aránya csökkenjen a nők körében, A gyermekek napközbeni ellátásának megoldásával javul a nők	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	---	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó	Munkaerőpiaci szereplők, Mentálhigiéné csoport, Újpesti Szociális Intézmény	2024. 12. 31. (kedd)	Munkanélküliség aránya csökken,	Oktatási szakemberek, anyagi háttér	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

			munkaerő-piaci elhelyezkedése.			speciális képzési programok körét Atipikus foglalkoztatási formák (részmunka, távmunka) ösztönzése.						
2	Célzott támogatások kialakítása	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	A célzott támogatásoknak köszönhetően csökkenjen a szegénység kockázata a gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.	Újpesti Szociális Intézmény	2024. 12. 31. (kedd)	Szegénység csökkenése a gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében	Pályázati és egyéb források, bértámogatások	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
3	Napközi ellátás szervezése	A CSED-ről, GYED-ről, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát. Azonban ehhez szükséges a gyermekek napközi elhelyezése, ami sok esetben problémás.	A gyermekek napközi ellátásának megoldásával javul a nők munkaerő-piaci elhelyezkedése, csökken a szegénység kockázata.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Gyermekek napközi ellátását biztosító intézmények működtetése, fejlesztése.	Újpesti Szociális Intézmény, Bölcsődék Intézménye	2024. 12. 31. (kedd)	Gyermekek napközi ellátását ellátó intézmények számának növekedése	Infrastrukturális és anyagi háttér, nevelési szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
4	Elmagányosodás megelőzése	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	A kimozduljon otthonról, ezáltal megelőzhetővé válik a magányérzet kialakulása, amely családi konfliktusokhoz vezethet.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	---	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása	Újpesti Szociális Intézmény, Helyi civil szervezet	2024. 12. 31. (kedd)	Magányérzet csökkenése	Szociális és pszichológus szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
5	Felmérés a nemi diszkrimináció témájában	Nemi diszkriminációval kapcsolatban nincsenek adatok,	A nemi diszkriminációval kapcsolatban rendelkezésre	Integrált Településfejlesztési Stratégia	---	Nemi diszkriminációval kapcsolatos kutatások,	Újpesti Szociális Intézmény	2024. 12. 31. (kedd)	Nemi diszkrimináció témában elkészült kutatások, felmérések	Szociológus szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

		melyekből konzekvens következtetéseket lehet levonni.	álljanak kutatások felmérések, ami alapján szükség esetén intézkedéseket lehet kezdemenyezni.			felmérések, melyek segíthetnek beazonosítani a problémákat és a megoldásokat.						
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése	Magas az egyedül élők aránya	A szabadidős programok hozzájárulnak az idősek aktivitásának megőrzéséhez, közösségi kapcsolatok fenntartásához és építéséhez.	Szociális Szolgáltatásterve zési Konceptió	---	Olyan programokat kell a továbbiakban is szervezni a kerületben, amelyek hozzáségitik az időseket az aktivitásuk megőrzésében, a közösséghez való tartozás érzésében.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet	2024. 12. 31. (kedd)	Időseknek szóló szabadidős programok száma	Szociális szakemberek, anyagi háttér	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
2	Egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése	A halálozási statisztikák rangsorában a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák a kialakulásának mérséklése	Szociális Szolgáltatásterve zési Konceptió	---	Lehetővé kell tenni, ill. bővíteni a szabadidős mozgási lehetőségeket kínáló közösségi programokat és preventív egészségmegőrzési akciókat. Biztosítani kell továbbra is a szűrővizsgálatok lehetőségét.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet, ISMO	2024. 12. 31. (kedd)	Egészségügyi állapot javulása, várható élettartam növekedése, életminőség javulása	Egészségügyi szakemberek, orvosi berendezések	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
3	Tájékoztatás és megelőzés	Az idők a bűnözési stratégiák szerint gyakrabban válnak áldozattá.	Bűnügyek megelőzése.	Szociális Szolgáltatásterve zési Konceptió	---	Olyan helyi intézkedések és együttműködések kialakítása, amelyek az idők személyes környezetének, otthonának védelmét szolgálja.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet, IV. Kerületi Rendőrkapitán	2024. 12. 31. (kedd)	Bűnesetek csökkenése	Bűnmegelőzési kampányhoz szükséges szakemberek és eszközök	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

							yság					
4	Generációs programok szervezése	Intergenerációs kapcsolat nehézsége.	Generációs szakadékok csökkentése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	---	Olyan helyi programok szervezése, amelyek elősegítik a nemzedékek közötti kapcsolatok kiépülését, fenntartását.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezetek	2024. 12. 31. (kedd)	Különböző generációknak szóló programok száma	A rendezvények szervezésében részt vevő emberek, programokhoz szükséges eszközök, anyagi háttér	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
5	Nyilvánosság eszközeinek bővítése	Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák jelenléte.	Időskori sztereotípiák csökkentése, eltörlése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	---	A már eddig is hatékonyan és eredményesen működő kerületi média bevonásával bővíteni kell a nyilvánosság eszközeit.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet	2024. 12. 31. (kedd)	Időskori sztereotípiák csökken	Helyi média	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
6	Informatikai jártasság növelése	Alacsony informatikai jártasság az idősök körében	Az informatikai jártasságnak köszönhetően az idősök könnyebben tarthatnak fent és építhetnek kapcsolatokat, a családdal való kapcsolattartásban is új lehetőségek nyílnak meg. Az informatikai eszközök használata hozzájárul a mentális aktivitás fenntartásához, a demencia csökkentéséhez.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	---	Idősek számára informatikai tanfolyamok szervezése	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet	2024. 12. 31. (kedd)	Informatikai tanfolyamok száma	Informatikai infrastruktúra, oktató	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
7	Önkéntesek bevonása	Jellemző az idősök fiataloktól való elszigeteltsége.	Generációs szakadékok csökkentése, eltörlése. A fiatalok jelenléte lendületet visz az idősök mindennapjaiba.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	---	Fiatalkorú önkéntesek bevonása az idősgondozásba.	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősekkel foglalkozó civil szervezet, Iskolák	2023. 12. 31. (vasárnap)	Önkéntesek száma	Önkéntesek toborzásához emberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

8	Tanácsadás	Az idősebb korosztály számára nehezebb a munkaerő piaci elhelyezkedés	Azok az idősök, akik még dolgozni szeretnének, könnyebben tudjanak elhelyezkedni a munkaerő-piacon.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	---	Munkaerő piaci tanácsadás, idősebb korúak elhelyezkedését ösztönző kezdeményezések	Őszi Fény Integrált Gondozási Központ, Idősokkal foglalkozó civil szervezet	2024. 12. 31. (kedd)	Tanácsadások száma, tanácsadáson résztvevők száma	Tanácsadók	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele.	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgató csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A fogyatékkal élők és családjaik elszigeteltségének csökkentése.	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	---	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználó otthonába hozhatja a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.	Újpesti Szociális Intézmény	2024. 12. 31. (kedd)	A fogyatékkal élők és családjaik elszigeteltségének csökkenése	Informatikai és infokommunikációs eszközök, betanításhoz emberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
2	Akadályok megszüntetése.	Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Akadálymentesítés és szorgalmazása, kezdeményezése a közzolgáltatások, kulturális és sportprogramok eléréséhez	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	---	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.	Újpesti Szociális Intézmény, Újpest Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Akadálymentes hozzáférés több intézménynél	Infrastrukturális és anyagi háttér, pályázati források	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés
3	Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése,	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol,	Felmérések, elemzések készítése a pszichiátriai problémákkal és	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	---	Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések	Szociális Osztály, Újpesti Szociális Intézmény, Helyi civil	2024. 12. 31. (kedd)	A témában készült felmérések, kutatások, elemzések	Felmérést és elemzést végző szakemberek	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

	problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	drog) emberek száma egyre nő.	szenvedélybetegséggel küzdők témájában.			készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	szervezetek					
4	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.	Tekintve, hogy a fizikai elszigetelődés nehezíti az információ áramlását, valamint az akadálymentes környezet aránya sem 100%-os, a fogyatékkal élők nehezebben tudják igénybe venni a különféle egészségügyi szűrővizsgálatokat	A fogyatékkal élők is nagyszámban vegyenek részt szűrővizsgálatokon.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	---	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.	Újpesti Szociális Intézmény, Helyi civil szervezetek	2024. 12. 31. (kedd)	Szűrővizsgálatokon fogyatékos résztvevők száma	Egészségügyi szakemberek, orvosi berendezések	Anyagi és szakmai feltételek megléte	Nincs ilyen együttműködés

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

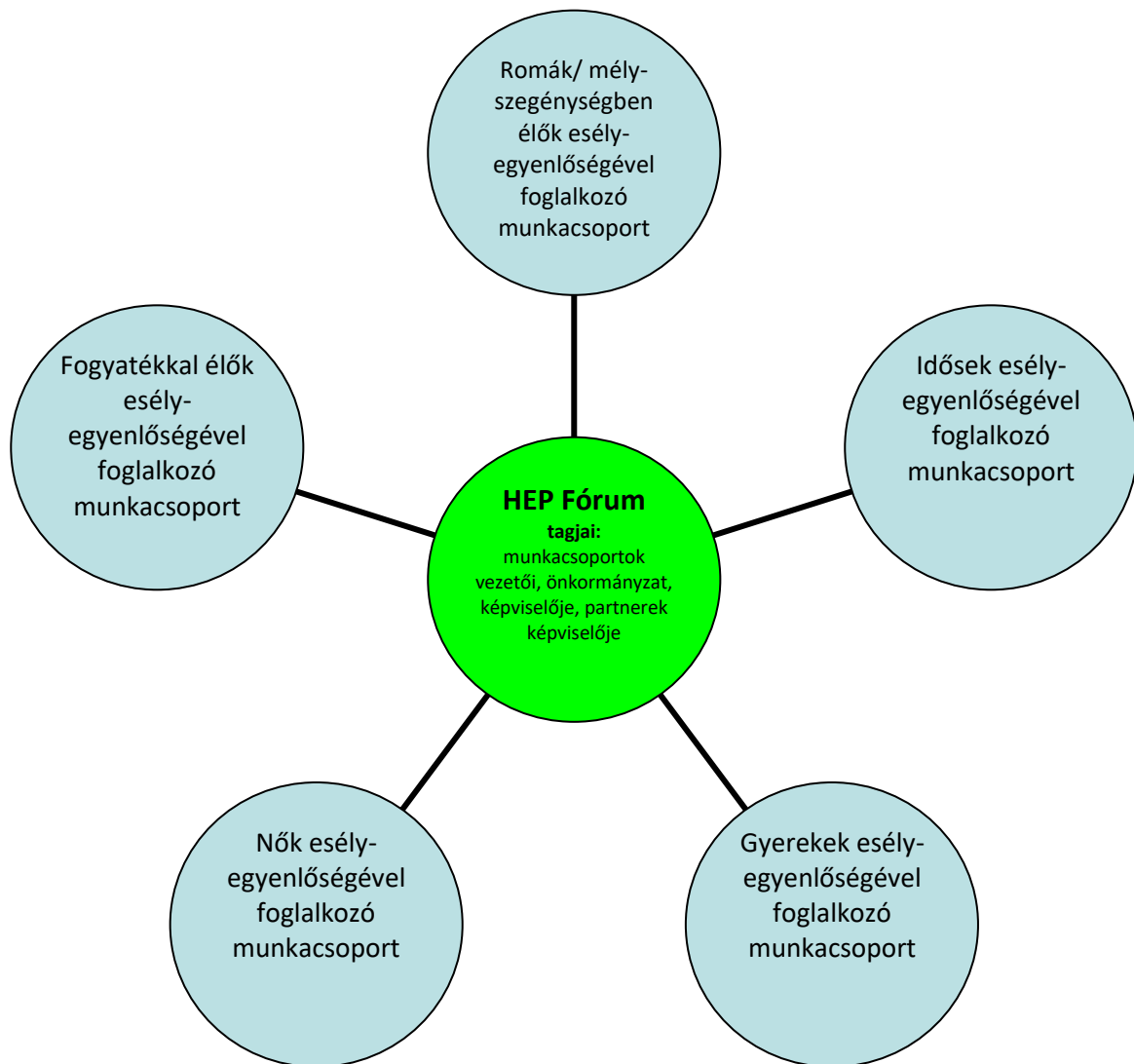
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,

- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és/2022.(XI.....) számú határozatával elfogadta.

1. számú melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

1. számú melléklet

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA